

Årsrapport 2023

**BERG
SPAREBANK**
Lokalbanken ved din side

Innholdsfortegnelse

Årsrapport 2023	1
Årsberetning.....	4
Innledning	4
Samfunnsøkonomi og rammevilkår.....	5
Virksomhetens art, lokalisering og styring.	7
Virksomheten i 2023	12
Risikoforhold og intern kontroll	14
Resultatutvikling.....	16
Kapitalutvikling.....	20
Utsiktene for kommende år	21
Resultatregnskap med notehenvisninger.....	23
Balanse med notehenvisninger	24
Nøkkeltall	25
Endringer i egenkapitalen	26
Kontantstrømoppstilling - direkte metode.....	27
NOTER	28
NOTE 1 - Regnskapsprinsipper.....	28
Kredittrisiko.....	35
NOTE 2 - Kredittrisiko	35
NOTE 3 - Anvendelse av estimater og skjønnsmessige vurderinger	39
NOTE 4 - Kapitaldekning	40
NOTE 5 - Risikostyring.....	41
NOTE 6 - Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet.....	44
NOTE 7 - Fordeling av utlån	45
NOTE 8 - Kredittforringede engasjementer	46
NOTE 9 - Forfalte og kredittforringede lån	47
NOTE 10 - Eksponering på utlån	47
NOTE 11 - Nedskrivninger, tap finansiell risiko.....	47
NOTE 12 - Store engasjement	50
NOTE 13 - Sensitivitet	51
NOTE 14 - Likviditetsrisiko	52
Markedsrisiko	53
NOTE 15 - Valutarisiko.....	53
NOTE 18 - Netto renteinntekter	55
NOTE 19 - Andre inntekter	55
NOTE 20 - Lønn og andre personalkostnader	56
NOTE 21 - Pensjonskostnad.....	57
NOTE 22 - Andre driftskostnader	58
NOTE 23 - Transaksjoner med nærstående	58
NOTE 24 – Skatter	58

NOTE 25 - Kategorier av finansielle instrumenter	60
NOTE 26 - Virkelig verdi finansielle instrumenter	60
NOTE 27 - Rentebærende verdipapirer	62
NOTE 28 - Aksjer, egenkapitalbevis og fond til virkelig verdi over resultat	62
NOTE 29 - Aksjer og EK-bevis til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	63
NOTE 30 - Eierinteresser i konsernselskap og tilknyttet selskap	63
NOTE 31 - Varige driftsmidler	64
NOTE 32 - Andre eiendeler	65
NOTE 33 - Innlån fra kredittinstitusjoner.....	65
NOTE 34 - Innskudd og andre innlån fra kunder	65
NOTE 35 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig kapital.....	65
NOTE 36 - Annen gjeld og pensjon	66
NOTE 37 - Garantier	67
NOTE 38 - Hendelser etter balansedagen	68
NOTE 39 - Leieavtaler (hvor selskapet er leietaker)	68
Revisors beretning for 2023	69

Årsberetning

Innledning

Berg Sparebank har datterselskapet AS Storgaten 10 som inngår i konsernregnskapet. Konsernregnskapet avviker ikke vesentlig fra bankens regnskap. Der ikke annet er nevnt, tar opplysningene i årsberetningen utgangspunkt i morbankens virksomhet og regnskap.

Berg Sparebank har pr. 31.12.2023 et resultat før skatt på 86,3 MNOK (57,5). Resultatet er preget av økt rentenetto, økte provisjonsinntekter, og økte kostnader på IKT og personal. I tillegg har banken positiv avkastning på utbytte og finansielle instrumenter. Resultat av ordinær drift etter skatt og totalresultat etter skatt er henholdsvis 67,9 MNOK og 84,7 MNOK (45,5 og 88,2). I totalresultatet inngår positiv verdiendring på bankens aksjer i Eika Gruppen AS. Verdiendringen er basert på Sparebank 1 Markets verdivurdering av Eika Gruppen AS i forbindelse med fusjonen mellom Eika Forsikring og Fremtind som ble børsmeldt 12. desember 2023, tilsvarende kr 306 per aksje.

I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) er resultat før skatt 2,14 prosent (1,46) og totalresultatet 2,10 prosent (2,24) i 2023.

Rentenettoen, som utgjorde 107,5 MNOK, har som følge av volumvekst, økte kundemarginer og sist, men ikke minst økt avkastning på egenkapitalen, økt med 28,2 MNOK. I prosent av GFK øker rentenettoen til 2,66 prosent (2,02) i 2023.

Netto andre driftsinntekter øker med 7,6 MNOK fra 2022, og utgjorde 47,4 MNOK. Utbytte og andre inntekter fra verdipapirer reduseres med 0,6 MNOK til 13,6 MNOK. Netto provisjonsinntekter øker med 1,9 MNOK til 28,8 MNOK, hovedsakelig som følge av porteføljevekst hos Eika Boligkreditt AS og generell porteføljevekst i de øvrige produktselskapene. Netto verdiendring på finansielle instrumenter øker ift. fjoråret med 6,3 MNOK til 5,0 MNOK, (det var negativ avkastning i 2022). I prosent av GFK øker netto andre driftsinntekter til 1,17 prosent (1,01) i 2023.

Driftskostnadene for 2023 utgjør 69,0 MNOK (58,9). Kostnadsveksten på 10,1 MNOK er primært relatert til IKT-kostnader i forbindelse med konvertering til TietoEvry samt økte personalkostnader. Målt mot GFK er kostnadene 1,72 prosent (1,50) i 2023. Kostnader i prosent av inntekter i 2023 utgjør 44,6 prosent (49,5).

Netto kostnadsførte tap og nedskrivninger på utlån utgjør en inntektsføring på 0,4 MNOK (2,7). Banken har 8,3 MNOK i nedskrivninger ut over de modellberegnete nedskrivningene. Disse nedskrivningene er primært relatert til «dyrtid» for husholdninger og næringsliv, og med påfølgende risiko for økt mislighold og økte tap. I prosent av GFK utgjør tap på utlån og garantier -0,01 prosent (0,07). For ytterligere opplysninger knyttet til tap og nedskrivninger – se note 11.

Berg Sparebanks utlånsvekst for 2023 endte på 3,1 prosent inklusive Eika Boligkreditt AS. Utlånsveksten fordeler seg med 128,2 MNOK til personmarkedet og 14,5 MNOK til bedriftsmarkedet. Veksten i kundeinnskudd er på 59,1 MNOK hvilket tilsvarer 2,0 prosent. Innskuddsdekningen er på 92,1 prosent, ned 0,5 prosentpoeng fra 2022.

Utlån i bankens balanse er ved utgangen av året 3,269 mrd. NOK, mens porteføljen i Eika Boligkreditt AS er på 1,498 mrd. NOK – totalt er utlånsporteføljen på 4,766 mrd. NOK. I 2023 er bankens forvaltningskapital økt med 5,0 prosent til 4,129 mrd. NOK. Bankens forretningskapital er på 5,626 mrd. NOK, en økning på 4,8 prosent.

Samfunnsøkonomi og rammevilkår

Også i 2023 har vi lagt bak oss et ekstraordinært år preget av geopolitisk uro, krig i Ukraina og på Gaza-stripen, Houthienes angrep på skipstrafikken i Rødehavet, betydelig økte boliglånsrenter, høy inflasjon og svært høye energikostnader for husholdninger og bedrifter. Dette er rammevilkår som påvirker norsk og internasjonal økonomi, og som uunngåelig også påvirker bankens rammevilkår.

Norsk økonomi var i 2023 preget av store forskjeller i næringsutvikling, med i sum beskjedne BNP-vekst for Fastlands-Norge, svakt stigende arbeidsledighet og vedvarende høy inflasjon som resultat.

BNP-veksten i Fastlands-Norge for 2023 anslås ved årsskiftet til om lag 1 prosent, ned fra hele 3,8 prosent i vekst året før. Privat konsum (-1 prosent) hadde en historisk sjelden nedgang i fjor, mens oljesektoren svingte seg opp til sterk investeringsvekst. De rause investeringspakkene fra regjeringen under koronatiden bidrar til sterk investeringsvekst i oljerelaterte næringer i både 2023 og 2024. Motsatt ventes boliginvesteringene å falle kraftig i begge disse år. Flykningskrisen bidro til at offentlig konsum økte med om lag unormalt sterke 2,5 prosent i 2023.

Arbeidsmarkedet ble i sum relativt stabilt. Ifølge SSB er sysselsatte i prosent av befolkningen på 70,2 prosent, og det er 0,3%-poeng høyere enn 2022. Antall arbeidsledige ved utgangen av 2023 er 110.000 personer som gir en arbeidsledighet i prosent av arbeidsstyrken på 3,7 prosent, opp fra 3,4 prosent i 2022. Lønnsveksten steg markert i 2023, til om lag 5,5 prosent, etter et år hvor reallønnsveksten endte med kraftig nedgang.

Den uventede høye inflasjonen fra 2022 holdt seg overraskende nok høy gjennom 2023, delvis fordi kronekursen svekket seg betydelig gjennom fjoråret. Konsumprisindeksen økte med uventede høye 5,5 prosent, noe som nulltet ut et raust lønnsoppgjør og dermed hindret kjøpekraften i å bedre seg for folk flest. Renteøkningene og den svake utviklingen i husholdningenes finanser bidro til at kredittveksten ebbet ut gjennom 2023. En hardt presset kommunesektor hadde imidlertid i denne perioden en usedvanlig sterk vekst i sine låneopptak, på 7,8 prosent. Midler som trolig blir brukt til bygg og anlegg.

Totalt ble det åpnet 4.517 konkurser i fjor. Det er ifølge SSB en økning på 22 prosent fra 2022. Dette er en kraftig økning, men fra et lavt nivå. Renteøkninger og uforutsigbar kostnadsutvikling gir utfordrende forutsetninger, og har gjort at mange lenge har advart om at bedrifter vil måtte melde oppbud. Spesielt i byggebransjen har det blitt ropt varsku. Bygging av nye boliger har så godt som stoppet opp, og materialkostnader har skutt i været. Dette viser seg tydelig i statistikken. 41 prosent av selskapene som gikk konkurs drev innenfor bygg- og anleggsvirksomhet.

2.1 Boligprisen

Boligprisene steg betydelig i perioden 2020 til 2021, særlig drevet av et svært lavt rentenivå og gode statlige støtteordninger til næringslivet igjennom pandemien. Fra høsten 2022 var det et omslag i boligmarkedet med fallende boligpriser. I 2023 svingte boligprisene unormalt mye i løpet av året med god vekst i første halvår og motsvarende nedgang i andre. Omsetningen av boliger var marginalt høyere i enn året før, med en prisvekst på 0,5 prosent for året under et, ifølge Eiendom Norge. Lokalt i Østfold med fokus på Halden, Sarpsborg og Fredrikstad er boligprisene endret hhv 0,5, 0,7 og -1,7 prosent. Utover renteelementet påvirkes boligmarkedet i tillegg av en rekke andre faktorer som tilbud og etterspørsel, befolkningsvekst, og sysselsetting. Boligpriser som over tid øker betydelig mer enn den generelle pris- og inntektsvekst har lenge vært, og er fortsatt, til stor bekymring for Norges Bank og Finanstilsynet. Dette fordi det bidrar til å øke husholdningenes gjeld, noe som potensielt kan bidra til finansiell ustabilitet. Et betydelig økt rentenivå har utvilsomt virket som en brems på boligmarkedet gjennom færre kjøpere og lavere boliginvesteringer. Samtidig peker SSB på at lavere boliginvesteringer isolert sett vil presse boligprisene opp på lengre sikt.

2.2 Olje- og gasspriser

Norge er en viktig leverandør av olje og gass til det globale markedet. Nesten all olje og gass som produseres på norsk sokkel eksporteres. Inntektene selskapene og staten mottar fra salg av olje og gass har vært helt sentrale for å skape det Norge vi i dag kjenner.

Norges eksport av olje og gass falt i 2023 målt mot rekordåret 2022. Totalt eksporterte Norge olje for 525 mrd. NOK i 2023, en nedgang på 5,5 prosent fra året før. Fallet i gasseksport var på hele 55 prosent mot rekordåret 2022, og kom på totalt 633 mrd. NOK. Oljeprisen har holdt seg over 70 dollar fatet i hele 2023. På det høyeste var den i september over 95 dollar, før den falt tilbake gjennom november og starten av desember. Ved utgangen av året lå oljeprisen på 77 dollar fatet, ned mer enn 10 prosent siden utgangen av 2022. En svak norsk krone gjennom hele 2023 har vært bra for lønnsomheten i eksportrettet industri som blant annet olje og gass.

2.3 Sysselsetting

Ifølge SSB er sysselsatte i prosent av befolkningen på 70,2 prosent, og det er 0,3%-poeng høyere enn 2022. Antall arbeidsledige ved utgangen av 2023 er 110.000 personer som gir en arbeidsledighet i prosent av arbeidsstyrken på 3,7 prosent, opp fra 3,4 prosent i 2022.

2.4 Renteutviklingen

Norges Bank har et mål om at årsveksten i konsumprisene over tid skal være nær 2,0 prosent. Styringsrenten er et av sentralbankens viktigste styringsverktøy for å nå dette målet. Styringsrenten blir brukt aktivt for å stimulere veksten i økonomien. Som følge av sterk vekst i konsumpriser i 2022 og 2023 valgte Norges Bank å øke styringsrenten hele 6 ganger i 2023 fra 2,75 til 4,50 prosent. Etter sentralbankens vurdering vil styringsrenten trolig holdes på dette nivået en god stund fremover.

Pengemarkedsrenten målt som 3 måneders Nibor var ved starten av året 3,28 prosent. På sitt høyeste var den i midten av desember med 4,79 prosent, og ved utgangen av året ble pengemarkedsrenten notert til 4,73 prosent. Bankenes boliglånsrenter har i hovedsak fulgt økningen i styrings- og markedsrenten med 2 måneders forsinkelse som følge av varslingsfristen.

2.5 Kredittvekst

Kredittveksten til husholdningene har falt gjennom året. Fra en 12- måneders vekst på 4,1 prosent ved starten av året har den falt gradvis gjennom året til 3,3 prosent i november. Betydelig økte renter, sterk prisvekst og fortsatt høye energikostnader for husholdninger har bidratt til svakere kredittvekst. Det er bekymringsfullt at gjelden over tid stiger mer enn lønnsveksten, og blant annet OECD frykter en norsk boligboble skapt av en lang periode med lave renter og høyere kredittvekst enn lønnsvekst. Bedriftenes lånevilje har falt betydelig i løpet av året og 12 måneders veksten endte på 3,0 prosent i november, ned med om lag 5,0 prosentpoeng fra året før.

2.6 Kronekursen

Norske kroner er en liten valuta, og i krisetider flykter aktørene i valutamarkedet til de store valutaene som USD og EUR. Den norske kronens kursutvikling er også sterkt knyttet til oljeprisen. Begge disse forholdene gjør kronekursen volatil. Målt ved den importveide indeksen I-44 har kronen svekket seg med rundt 10 prosent det siste året. Svekkelsen har vært særlig markert mot euro og amerikanske dollar. Kronesvekkelsen mot dollar har pågått siden midten av 2021, og en dollar koster nå nær 30 prosent mer i norske kroner enn den gjorde da. Det siste året har kronen også svekket seg mot andre små åpne økonomiers valutaer. En svakere krone er isolert sett positivt for eksportrettet næringsliv. Derimot betyr også en svakere krone at importerte varer relativt sett blir dyrere, noe vi har fått føle på kroppen de siste par årene ved at vi gjennom en svak krone importerer økt inflasjon.

2.7 Børsutviklingen

Aksjemarkedene globalt steg over 22 prosent målt i amerikanske dollar i løpet av 2023, til tross for utfordrende rammebetingelser preget av stadig høyere sentralbankrenter og noe svakere vekstutsikter. For norske investorer i globale aksjer ble året enda noe bedre enn dette. Avkastningen for globale aksjer steg med 26 prosent, idet svekkelsen av den norske kronen mot både euro og dollar har gitt et ekstra bidrag på ca. 4 prosentenheter på toppen av den positive avkastningen målt i amerikanske dollar. Det meste av avkastningen for globale aksjer kom i løpet av første halvår og helt mot slutten av året. Avkastningen for norske aksjer var en god del svakere enn for globale aksjer. Det ble likevel et godt børsår også på Oslo Børs, som endte opp 9,9 prosent i 2023.

Virksomhetens art, lokalisering og styring.

3.1 Eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance, CG)

3.1.1 Innledning

CG dreier seg i korte trekk om prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse. Prinsippene regulerer forholdet mellom eierne, styret og ledelsen. I en litt videre forstand omfatter CG også forholdet til andre som for eksempel ansatte, kreditorer, myndigheter, lokalsamfunn og forretningsforbindelser. Følgende redegjørelse bygger i store trekk på Den norske standarden for eierstyring og selskapsledelse utarbeidet av NUES, tilpasset en modell for norske sparebanker som er anbefalt av Sparebankforeningen i Norge.

3.1.2 Generalforsamlingen (GF)

Bankens øverste organ er GF. Denne er sammensatt av tre grupperinger – kundevalgte, offentlig oppnevnte og ansatte. GFs sammensetning er åtte representanter valgt av kundene, fire valgt av kommunen og fire valgt av de ansatte. GF velger bankens styre og revisor. Styret er GFs organ for å lede og utøve den strategiske og operative driften av banken. GF godkjenner årsregnskapet og beslutter honorarer til bankens tillitsvalgte. GFs kontroll med virksomheten utøves av statsautorisert revisor. Det avgis egen beretning fra revisor til GF i forbindelse med fremlegging og godkjenning av årsregnskapet. Det avholdes årlig minimum to møter i GF hvor årsregnskap, årsberetning og disponering av overskudd vedtas. I tillegg gjennomføres valg i henhold til lov og vedtekter. Møtene i GF ledes av GFs leder eller nestleder. Innkalling skal i henhold til allmennaksjeloven sendes ut minimum fjorten dager før møtet.

3.1.3. Styret

Styret fører løpende kontroll med bankens drift og risikoeksponering gjennom kvartalsvise rapporteringer av finansielle nøkkeltall og strategiske måltall. Gjennom utarbeidelse av policydokumenter og instruksjoner for risikoområder, bevilgningsfullmakter, årlig ICAAP/ILAAP (Internal capital & liquidity adequacy assessment process) og internkontrollrapportering iht til egen forskrift for bankene, følger styret med på bankens strategiske og operasjonelle risiko. Dette arbeidet overvåkes av ekstern revisor, som avgir en årlig erklæring vedrørende arbeidet med intern kontroll og ICAAP /ILAAP.

3.1.4 Valgkomité

Finansforetaksloven og bankens vedtekter regulerer hvordan valgkomitéarbeidet skal foregå i Berg Sparebank. Ansattes representanter og offentlig oppnevnte representanter til GF velges etter egne prosedyrer. Kundevalgte velges i et eget valgmøte, etter innstilling fra valgkomitéen. Komiteen foreslår medlemmer til GF, styret, valgkomité og øvrige komitéer. Valgkomitéen består av tre representanter hvorav én representant er fra de ansatte.

3.1.5 Bankens ledelse

Administrerende banksjef leder banken sammen med 4 avdelingsledere, som samlet utgjør bankens ledergruppe. Adm. banksjef har ledet Berg Sparebank siden mars 2007. Han har 38 års bankerfaring, de siste 24 årene som leder. Controller er leder av Økonomi og intern drift, og er adm. banksjefs stedfortreder. Avdelingsleder PM og avdelingsleder BM er ledere for henholdsvis Person- og Bedrifts-markedet. Avdelingsleder KS er leder for bankens Kundeserviceavdeling. For ytterligere detaljer henvises til bankens organisasjonsplan. Det er tegnet en styre- og ledelsesansvarsforsikring gjennom Lockton Companies AS.

3.1.6 Bankens virksomhet og lokalisering

Berg Sparebank er selvstendig lokalbank med hovedkontor i sentrum av Halden, og avdelingskontor i sentrum av Fredrikstad.

Bankens Visjon, Kjerneverdier og Forretningside er:

Visjon: Vi styrker lokalsamfunnet.

Kjerneverdier: Pålitelig, Engasjert, Raus.

Forretningside: Berg Sparebank skal være en selvstendig lokalbank som skaper gode kundeopplevelser gjennom personlig service og helhetlig økonomisk rådgivning for personer, næringsliv og landbruk.

Banken skal dekke kundenes behov for finansielle tjenester, forsikring og økonomisk rådgivning gjennom alle livsfaser. Berg Sparebank er en selveiende organisasjon uten eksterne eiere. Bankens styrings- og kontrollorganer har sine respektive oppgaver og formål. De ulike organers roller og ansvar er definert gjennom lovgivning, forskrifter og vedtekter.

3.1.7 Selskapskapital

Styret har definert langsiktig minimumsmål for ren kjernekapitaldekning til 16,7 %. Tilsvarende er kjernekapitaldekning og krav til ansvarlig kapitaldekning satt til henholdsvis 18,5 % og 21,0 %. Dagens nivå på 27,97 prosent ren kjernekapitaldekning (26,45 prosent konsolidert ren kjernekapitaldekning) gir oss en solid buffer til minimumsmålet. Bufferen skal gradvis styrkes gjennom uendret risikoprofil og vekst tilpasset bankens lønnsomhet og kapitalisering. Berg Sparebank har foreløpig ikke hatt behov for utstedelse av fondsobligasjonslån eller emisjon av egenkapitalbevis for å styrke bankens kapitaldekning.

3.1.8 Styret, sammensetning og uavhengighet

Styret består av 6 medlemmer og 4 varamedlemmer. 5 medlemmer og 3 varamedlemmer velges av GF. 1 medlem, 1 observatør med tilhørende varamedlemmer velges av og blant de ansatte. Kvinneandelen i styret er p.t. 50 prosent. Leder og nestleder velges av GF ved særskilte valg. Samtlige valgte medlemmer velges for to år. Uttredende medlemmer og varamedlemmer kan gjenvelges.

3.1.9 Risiko- og revisjonsutvalg

Det er etablert et eget Risiko- og revisjonsutvalg i tråd med Finansforetakslovens § 8–18, §8–20 samt §13–6. 3 medlemmer av styret, hvorav 1 med revisorutdanning, utgjør Risiko- og revisjonsutvalget i Berg Sparebank. Instruks for Risiko- og revisjonsutvalget er en del av instruks for styret. Utvalget utarbeider og følger en årsplan for sitt arbeid. Utvalget har i 2023 avholdt 5 møter.

3.1.10 Styrets arbeid

Styret utarbeider og følger en årsplan for sitt arbeid. Årsplanen tidfester sentrale områder som oppdatering av strategisk plan inklusiv bærekraft, policyer og retningslinjer, statusrapportering for nøkkeltall, ICAAP/ILAAP, Gjenoppbyggingsplan, periodisk internkontroll-/ risiko- og compliance-rapportering, månedlige regnskaper og kvartalsvise delårsregnskaper med mer. Styret har i sitt arbeid

fokus på at banken organiseres på en forsvarlig måte samt på bankens økonomiske stilling, formuesforvaltning og utøvelse av samfunnsansvar. Det er utarbeidet en egen instruks for styret. Styret har i 2023 avholdt 7 styremøter samt besluttet 4 styresaker pr. sirkulasjon. I tillegg har styret hatt en 2 dagers kompetansesamling. Styret evaluerer årlig sin sammensetning, arbeidsform og behov for kompetanse. Det foretas løpende oppfølging av vedtatte planer og budsjetter. Det er tegnet en styre- og ledelsesforsikring gjennom Lockton Companies AS.

3.1.11 Godtgjørelse til styret

Godtgjørelse til styret innstilles av valgkomite og besluttet av GF. Godtgjørelsen fremgår av note 20 til årsregnskapet. Berg Sparebank har ikke etablert bonusordninger eller andre former for kompensasjon til styremedlemmer.

3.1.12 Godtgjørelse til ledende ansatte

Godtgjørelse til ledende ansatte er regulert av retningslinjer for godtgjørelse i Berg Sparebank vedtatt av styret. Godtgjørelse består av fast lønn, samt bonus. Bonus kan ikke utgjøre mer enn 1,5 x brutto månedslønn til lavest lønnet ansatt. Bonusordningen gjelder samtlige ansatte. Adm. banksjef har ingen bonusordning. Adm. banksjefs lønn og øvrige godtgjørelse fremgår av note 20 til årsregnskapet. Styret beslutter årlig lønn og godtgjørelse til adm. banksjef.

3.1.13 Informasjon/kommunikasjon

Banken utarbeider kvartalsvise delårsregnskaper, årsrapport med beretning og noter, Bærekraftrapport, Pilar 3 rapport og redegjørelse iht Åpenhetsloven. Denne informasjonen blir offentliggjort på bankens nettside. Se pkt. 3.6 Åpenhet.

3.1.14 Revisor

Revisor deltar i møter med styret og Risiko- og revisjonsutvalget i forbindelse med behandling av internkontroll, samt ved styrets godkjenning av bankens årsregnskap. Revisor deltar også i GFs møte hvor årsregnskapet legges frem for endelig godkjenning. Revisor gjennomgår internkontrollen og avlegger en årlig beretning om denne samt bankens ICAAP/ILAAP- prosess. Revisor fremlegger dokumentasjon på arbeid som er utført ut over ordinær revisjon. Revisors godtgjørelse fremlegges til godkjennelse i GF.

3.2 Etikk

Berg Sparebank er forvalter av våre kunders midler, og skal være en etterrettelig, solid og troverdig samarbeidspartner overfor kunder og andre forretningsforbindelser. Som bank er vi i særlig grad avhengig av omverdenens tillit. Kunder, offentlige myndigheter og andre finansinstitusjoner må til enhver tid ha tillit til bankens profesjonalitet og integritet. Dette innebærer et krav om integritet i den enkeltes handlemåte, samt en forpliktelse til å opptre etisk forsvarlig, noe som er nedfelt i bankens etiske retningslinjer.

3.3 Personale, sykefravær og arbeidsmiljø

Ved årets slutt hadde Berg Sparebank 25 fast ansatte, hvorav 1 er deltidsansatt. Dette utgjør 24,6 årsverk. 60 prosent av bankens ansatte er kvinner. I bankens ledelse er kvinneandelen 40 prosent. Banken arbeider aktivt for at alle ansatte skal være sikret like muligheter til kompetanseutvikling, avansement, meningsfullt arbeid og lik vurdering ved lønnsfastsettelse.

Årets sykefravær var på 223 dagsverk. Dette utgjør 4,0 prosent av total arbeidstid. Av dette utgjør korttidsfravær 1,6 prosent. Arbeidsmiljøet er godt, og banken har etablert gode HMS-rutiner. I samarbeid med tillitsvalgte og verneombud er arbeidsmiljøet under fortløpende vurdering. Arbeidsulykker er ikke årsak til sykefravær.

3.4 Samfunnsansvar, gaver og sponning.

Selve grunnlaget for sparebankideen, fra sin opprinnelse for ca. 200 år siden og frem til i dag, er behovet for å styrke sosial og økonomisk bærekraft.

Dette gjør vi blant annet gjennom å:

- Være en attraktiv finansiell partner med raske beslutningsveier og høy servicegrad
- Være aktiv medeier i selskaper som har til formål å fremme lokalsamfunnet
- Være en sterk støttespiller for lokal idrett, kultur, lag og foreningsliv

Som tradisjonell sparebank er vi en selveiende organisasjon. Vi er stiftet på kapital fra lokalsamfunnet, og har ingen reelle eiere som skal ha utbytte. Gjennom bankens gaveinstitutt gis årlig betydelige summer av vårt overskudd tilbake til allmenntilgode formål i lokalsamfunnet. Vi liker å tro at vi gjennom gaveinstituttet medvirker til å skape gode lokalsamfunn hvor det er godt å leve, og godt vokse opp.

I 2023 bidro banken med om lag 9,4 MNOK. Eksempler på samfunnsengasjementet i 2023 er gavene til TTIF for ferdigstilling av Tistedalshallen, Sponvika Vel for restaurering og tilrettelegging av bryggeanlegg for allmennheten, Torgkonsert med Det Norske Blåseensemble og Gimle IF for bærekraftig investering i bergvarmeanlegg for å nevne noe.

Banken er aktiv medeier i Worldtour-rittet Tour of Scandinavia, og stolt sponsor i Halden Topp håndball, Kvik Halden FK, Ishockeyklubben Comet Halden, FFK og Fredrikstad Ballklubb. Bankens gavemidler og sponsorvirksomhet er kraftfulle og bærekraftige bidrag til sosial utjevning i lokalsamfunnet.

3.5 Bærekraft

Se bankens bærekraftsrapport på vår nettside:

<https://www.berg-sparebank.no/ombanken/barekraft>

3.6 Åpenhet

Se bankens redegjørelse i henhold til Åpenhetsloven på vår nettside:

<https://www.berg-sparebank.no/ombanken/apenhet>

Virksomheten i 2023

Som i 2022 har vi også i 2023 erfart de negative ettervirkningen fra Koronapandemien og globale smitteverntiltak gjennom rekordhøy prisvekst på mat og husholdningsartikler, strøm og drivstoff. Gjennomsnittlig prisvekst på mat er i 2023 på hele 10,0 prosentpoeng. For å bremse prisveksten økte Norges Bank i 2023 styringsrenten 6 ganger fra 2,75 til 4,50 prosent. Dette økonomiske bakteppet har bidratt til ytterligere skjerpet konkurranse om bankkundene. Bankens utlånsvekst for 2023 endte på 3,1 prosent inklusive Eika Boligkreditt AS (EBK). Til sammenligning er den nasjonale kredittveksten til husholdninger på 3,3 prosent, og ikke-finansielle foretak på 3,0 prosent.

Utlånsveksten fordeler seg med 128,2 MNOK til personmarkedet og 14,5 MNOK til bedriftsmarkedet. Utlånsveksten er finansiert gjennom en kombinasjon av innskudd fra kunder, EBK, og utstedelse av obligasjonslån.

Veksten i kundeinnskudd er på 59,1 MNOK hvilket tilsvarer 2,0 prosent. Innskuddsdekningen er på 92,1 prosent, ned 0,5 prosentpoeng fra 2022.

Banken jobber aktivt for å gi våre kunder gode digitale løsninger, og ikke minst helhetlig økonomisk rådgivning gjennom både fysiske og digitale kundemøter. Det at banken og rådgiver var tilgjengelig for kunden gjennom digitale kanaler som Teams var helt avgjørende for å drifte banken og imøtekomme våre kunders behov under koronapandemien da samfunnet var helt eller delvis nedstengt. Digitale møter er en trend som har fortsatt etter pandemien. Det gjennomføres årlige kundetilfredshetsundersøkelser, og banken har en klar målsetning om å være ledende på kundeopplevelser. Bankhverdagen er i betydelig endring med digitalisering og kostnadsoptimalisering som viktige drivere. Som følge av dette er kundeadferden i betydelig endring noe som påvirker bankenes forretningsmodell, strategier og organisering. Derfor har banken tatt, og vil fortsette å ta, strategiske grep på de områder vi selv har mulighet for å påvirke.

Medarbeidernes kompetanse og evne til å skape gode kundeopplevelser er bankens viktigste ressurs, og det er av den grunn stort fokus på kompetanse- og medarbeiderutvikling. Vårt mål er å ha høyt kompetente medarbeidere som aktivt leverer ledende helhetlig økonomisk rådgivning til våre kunder, samt at vi driver banken med høy grad av kvalitet og effektivitet. Eika-Skolen er Eika-bankenes egen skole for utvikling av medarbeidere. Eika-Skolen tilbyr et bredt spekter av kurs, samlinger, E-læringer og webbaserte treningsmoduler. Det utarbeides individuelle kompetanseplaner med fokus på utvikling tilpasset den ansattes rolle og bankens behov og planer.

Kollektiv kompetanseutvikling er viktig, og det er god kultur i organisasjonen for å dele kunnskap med hverandre. I 2010 kom det krav om at de som jobber med investeringsrådgivning skal være autorisert som finansiell rådgiver. Banken har satset betydelig på dette området siden kravet kom, og ved utgangen av 2023 har vi 7 autoriserte finansielle rådgivere samt 13 autoriserte forsikringsrådgivere. I tillegg er samtlige bredderådgivere kredittsertifisert.

Banken er opptatt av å gi sine ansatte både personlig og faglig utvikling og avansementsmuligheter i organisasjonen. Derfor legger vi i stor utstrekning til rette for intern rekruttering når nye behov i organisasjonen skal dekkes. Dette har vi merket spesielt godt i 2023 da vi i 2022/2023 har hatt et generasjonsskifte i banken i tillegg til at noen medarbeidere har valgt å slutte. Nye ansatte og tidligere ansatte som har byttet rolle i banken har medført at 8 av 25 medarbeidere har vært under opplæring/ autorisering og sertifisering i 2023.

Eika Alliansen er en av de viktigste bidragsyterne til norske lokalsamfunn.

Berg Sparebank er aksjonær Eika Gruppen AS og en av alliansebankene i Eika Alliansen som består av rundt 50 lokalbanker, Eika Gruppen AS og Eika Boligkreditt AS. Eika Alliansen har en samlet forvaltningskapital på om lag 480 mrd. NOK og 2500 ansatte, noe som gjør alliansen til en av de største og viktigste aktørene i det norske bankmarkedet. Med 170 bankkontorer i 114 kommuner er Eika-bankene til stede med avgjørende bidrag til vekst, utvikling og verdiskaping i sine lokalsamfunn.

Alliansebankene styrker lokalsamfunnet.

Lokalbankene i Eika Alliansen bidrar til økonomisk vekst og trygghet for privatkunder og lokalt næringsliv. Bankene har lokalt ansatte, kompetente rådgivere med et personlig engasjement og effektive rådgiverløsninger. Sammen med noen av de beste kundeløsningene i den digitale hverdagsbanken gir dette kundene unike kundeopplevelser. Det er denne samlede kundeopplevelsen som er lokalbankenes viktigste konkurransefortrinn og som har gjort at lokalbankene i Eika har blant landets mest tilfredse kunder i både person- og bedriftsmarkedet.

Eika styrker lokalbankene.

Eika Gruppens kjernevirksomhet er å sikre lokalbankene moderne, effektiv og trygg bankdrift gjennom gode og kostnadseffektive produkt- og tjenesteleveranser. Leveransene inkluderer en komplett plattform for bankinfrastruktur inkludert IT, betalingstjenester og samhandlingsverktøy for bankenes ansatte og kunder.

Bankenes behov for å utvikle nye digitale løsninger som både bidrar til den gode kundeopplevelsen og samtidig ivaretar kundenes sikkerhet samt et økende antall regulatoriske krav, er både krevende og kostnadsdrivende. For å styrke bankenes konkurransekraft har Eika og bankene migrert sine kjernebankløsninger fra danske SDC til Tietoevry. Fra og med 2024 vil dette gi bankene og deres kunder bedre løsninger og mer kostnadseffektiv utvikling av nye løsninger for bankene sammenlignet med tidligere.

Gjennom Eika får bankene og deres kunder tilgang til et bredt spekter av finansielle produkter, kommersielle løsninger og kompetansehevende tjenester. Dette inkluderer forsikringsprodukter, kort- og smålansprodukter, spareprodukter i fond, samt eiendomsmegling gjennom Aktiv Eiendomsmegling. I 2023 inngikk Eika Kredittbank en avtale om fusjon med Sparebank1 Kreditt og Eika Forsikring AS en avtale om å slå seg sammen med Fremtind Forsikring AS. Etter planen, og forutsatt myndighetenes godkjenning, vil disse selskapene bli fusjonert i 2024 og bankene i alliansen vil være eiere og distributører av produkter fra de to sammenslåtte selskapene. Dette er gjort for å styrke de to selskapenes konkurransekraft, noe som igjen vil bidra til å styrke lokalbankene. Eika Kundesenter og Eika Servicesenter leverer tjenester som sikrer lokalbankene bedre kundeservice gjennom økt tilgjengelighet og effektiv kommunikasjon.

Utover dette leverer Eika kompetanseutvikling og opplæring gjennom Eika Skolen, virksomhetsstyring med Eika ViS, økonomi- og regnskapstjenester med Eika Økonomiservice og depottjenester med Eika Depotservice samt en rekke andre tjenester innen bærekraft og næringspolitikk, personvern, kommunikasjon, marked og merkevare. Alt for å ivareta lokalbankenes behov.

EBK sikrer lokalbankene langsiktig og stabil finansiering.

EBK er lokalbankenes boligkredittforetak, direkte eid av 59 norske lokalbanker og OBOS. EBK's hovedformål er å sikre lokalbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig finansiering. Selskapet har tillatelse til å finansiere sin utlånsvirksomhet ved utstedelse av internasjonalt ratede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Det innebærer at EBK har mulighet til å oppta lån i det norske og internasjonale

finansmarkedet, og til enhver tid søker finansiering der man oppnår markedets beste betingelser. Gjennom EBK får alliansebankene dermed tilgang på langsiktig og svært gunstig finansiering, og kan opprettholde konkurransekraften mot større norske og internasjonale banker.

EBK har ved utgangen av tredje kvartal 2023 en forvaltningskapital på om lag 120 mrd. NOK og er dermed en betydelig bidragsyter til at lokalbankene oppnår redusert finansieringsrisiko og kan opprettholde konkurransedyktige vilkår på sine boliglån.

Risikoforhold og intern kontroll

Styret i Berg Sparebank har etablert en egen policy for virksomhets- og risikostyring. Dokumentet gir en overordnet beskrivelse av virksomhetsstyringen, herunder risikostyringen, i banken og ses i sammenheng med bankens strategi og vedtekter. Revisjon av dokumentet skjer ved behov og minimum årlig. Finansiell risiko er i hovedsak knyttet til kredittisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko. Styret får kvartalsvise rapporter om bankens risikosituasjon. Det er styrets vurdering at bankens risiko- og kapitalstyring er tilfredsstillende.

5.1 Internkontroll

Bankens arbeid med internkontroll er hjemlet i:

- Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CCR/CRD IV (CRR/CRD IV-Forskriften) del X §§ 35–41
- Lov om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) §13–6
- Bankens Policy for virksomhets- og risikostyring – sist vedtatt 05.05.2023
- Internkontroll – Styrets prinsippdokument vedtatt 21.12.2023
- Internkontroll – premisser og risikovurdering 16.03.2023

Gjennomføring av bankens risikovurdering og internkontroll bygger på § 37 i CRR/CRD IV-Forskriften. Det er etablert tilfredsstillende rutiner og kontrollhandlinger på alle vesentlige virksomhetsområder. Administrasjonen gir halvårlige rapporter til styret med vurdering av risikoforhold så vel som kvaliteten av den interne kontrollen. Videre foretar ekstern revisor årlig en vurdering av bankens kontrolltiltak med tilhørende rapport til styret. Revisjonen har i sin rapport for 2023 konkludert med at banken har etablert tilfredsstillende internkontroll.

5.2 Kredittisiko

Kredittisiko er risikoen for at en kunde ikke kan oppfylle sine forpliktelser på grunn av manglende betalingsevne eller betalingsvilje, og at etablerte sikkerheter ikke har tilstrekkelig verdi til å dekke bankens tilgodehavende. Risikoen oppstår hovedsakelig gjennom utlån og garantier. Banken foretar risikoklassifisering av alle engasjementer som en integrert del av bankens kredittvurdering og saksgangsprosess. Banken benytter et risikoklassifiseringsystem for å overvåke kredittisiko i bedrifts- og personmarkedsporteføljen. Systemet er basert på en modell som avdekker forventet sannsynlighet for mislighold og tap. Overvåking skjer med bakgrunn i engasjementsstørrelse, risikoklasse og ev. mislighold.

Kredittisiko styres gjennom bankens kredittstrategi. Det er utarbeidet kredittpolicy, kredittåndbok, retningslinjer for utlån. Det er etablert fullmakts struktur og rutiner for styring av kredittisiko, herunder klargjøring av krav til dokumentasjon og betjeningsevne for kunder som innvilges kreditt, samt krav til sikkerhet i engasjementene. Risiko i porteføljen blir kontinuerlig overvåket for å avdekke sannsynlighet for mislighold og for å kalkulere tap dersom mislighold inntreffer. Bankens kredittisiko består hovedsakelig av små enkeltrisikoer mot privat- og bedriftskundemarkedet. Etablert risikostyring skal

sikre at kredittrisiko er i samsvar med bankens risikovilje. Det er ingen endring i bankens kredittrisikoprofil gjennom året.

Selv om bankens mislighold fortsatt er på et lavt nivå forventes det i 2024 en økning i mislighold og tap. Dette begrunnes dels som følge av den kraftige prisveksten på husholdningsartikler, strøm og drivstoff samt økte rentekostnader, og dels som følge av at inkassoselskapet Kredinor melder om en økning i inkassosaker med 7 prosent det siste året. Hele 17% flere boliglån har gått til inkasso i 2023. Lønnsoppgjøret og utviklingen i boligpriser og sysselsetting vil være fortsatt være en joker. Bankens kredittrisiko skal være lav til moderat.

5.3 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke kan innfri sine forpliktelser ved forfall og refinansiere gjeld til en akseptabel pris. Risikoen omfatter også bankens evne til å finansiere ønsket vekst uten vesentlig økte kostnader. Av bankens likviditetspolicy, som er styrebehandlet, fremgår det at banken skal ha en lav likviditetsrisiko. Likviditetspolicyen har klare rammer for likviditetsnivået i banken, herunder måltall for bufferlikviditet og likviditetsindikatorer, mål for innskuddsdekning og vedtatte rammer for finansieringsstruktur. Bankens likviditetsrisiko skal være lav.

5.4 Markedsrisiko

Markedsrisiko kan beskrives som ugunstige endringer relatert til rente, valuta og kursrisiko. Styret har etablert en egen policy for markedsrisiko. Styring av bankens markedsrisiko skjer gjennom definerte rammer for investeringer i aksjer, aksjefond og obligasjoner m.m. Rammene ligger godt innenfor de myndighetsbestemte maksimalgrensene, og vurderes årlig av styret. Bankens markedsrisiko skal være lav til moderat.

5.5 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige/sviktende prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Styring av operasjonell risiko ivaretas gjennom bankens policydokument for operasjonell risiko samt gjennom bankens øvrige policyer og retningslinjer. Banken har etablert retningslinjer for rapportering av operasjonelle hendelser som har medført tap eller som kunne gitt tap. Bankens operasjonelle risiko skal være lav.

5.6 ICAAP / ILAAP

Berg Sparebank er underlagt kapitaldekningsregelverket, og skal derfor i tillegg til å oppfylle minstekrav til ansvarlig kapital, regelmessig gjennomføre en intern kapitalvurderingsprosess. Hensikten med ICAAP-/ILAAP-arbeidet er å etablere en prosess for beregning og oppfølging av bankens kapitalbehov i forhold til risikoprofil. Bankens siste ICAAP-/ILAAP-rapport tar utgangspunkt i regnskapstallene pr. 31.12.2022, (vedtatt juni 2023).

Styret valgte da å øke det langsiktige minimumsmålet for ren kjernekapitaldekning til 16,7 prosent. Tilsvarende er krav til kjernekapitaldekning og ansvarlig kapitaldekning økt, og satt til henholdsvis 19,0 prosent og 21,0 prosent. Dagens nivå på 27,97 prosent ren kjernekapitaldekning (26,45 prosent konsolidert ren kjernekapitaldekning) gir oss en solid buffer til minimumsmålet. Bufferen søkes opprettholdt gjennom uendret risikoprofil og vekst tilpasset bankens lønnsomhet og kapitalisering. Nye vurderinger vil gjøres i ICAAP-/ILAAP-beregninger pr. 31.12.2023. Finanstilsynet har bedt banken om å sende diverse dokumenter som skal inngå i tilsynet sin SREP-vurdering av banken. Tilsynet vil sammenfatte sin vurdering av bankens risiko- og kapitalbehov, herunder kapitalbehovet i pilar 2 i et brev til bankens styre. Etter at tilsynet har mottatt styrets kommentarer, foretas den endelige vurdering og fastsettelse av kapitalbehov og pilar 2-krav.

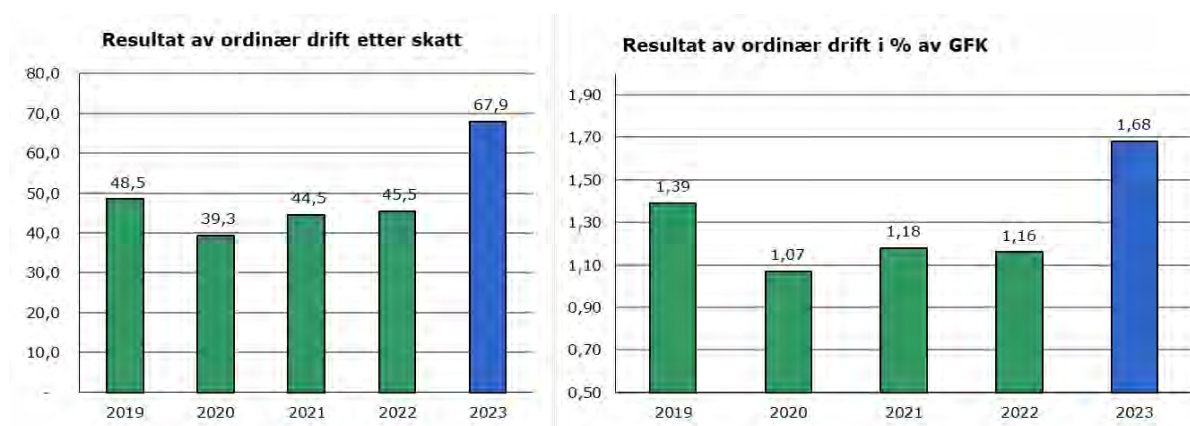
Berg Sparebank har foreløpig ikke hatt behov for utstedelse av fondsobligasjonslån eller emisjon av egenkapitalbevis for å styrke bankens kapitaldekning.

Resultatutvikling

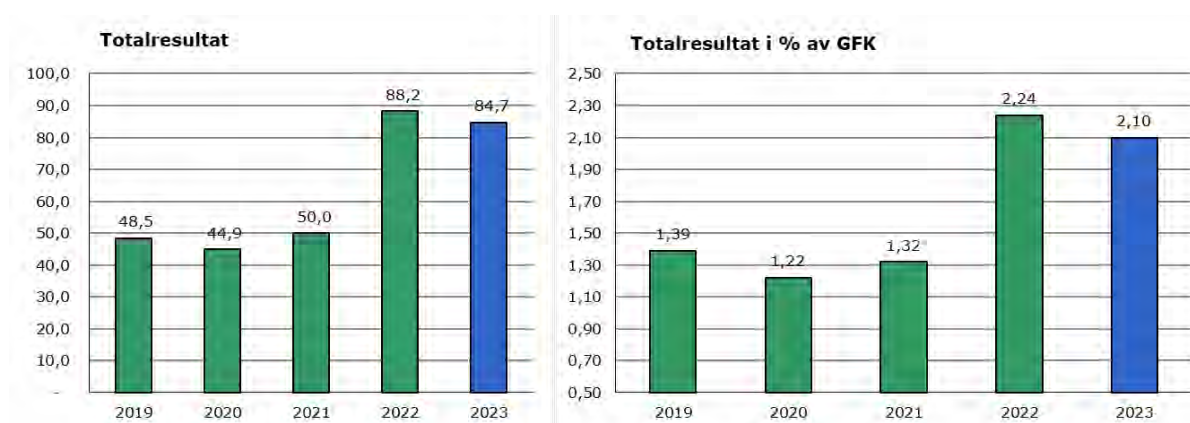
Regnskapet er utarbeidet under forutsetning av fortsatt drift. Til grunn for vurderingen ligger bankens sunne økonomiske drift og solide finansielle stilling, samt vår vurdering av framtidsutsiktene. Etter styrets oppfatning gir det fremlagte resultatregnskapet og balansen, med tilhørende noter sammen med opplysningene i årsberetningen, en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av bankens virksomhet og av dens stilling ved årsskiftet. Banken har hatt overskudd i alle kvartaler.

6.1 Resultat av ordinær drift etter skatt og totalresultat

Berg Sparebanks resultat etter skatt ble på 67,9 MNOK (45,5). I prosent av GFK utgjør dette 1,68 prosent (1,16). Dette tilsvarer en egenkapitalavkastning på 9,5 prosent. Resultatet er preget av økt rentenetto, økte provisjonsinntekter, og økte kostnader på IKT og personal. I tillegg har banken positiv avkastning på utbytte og finansielle instrumenter.

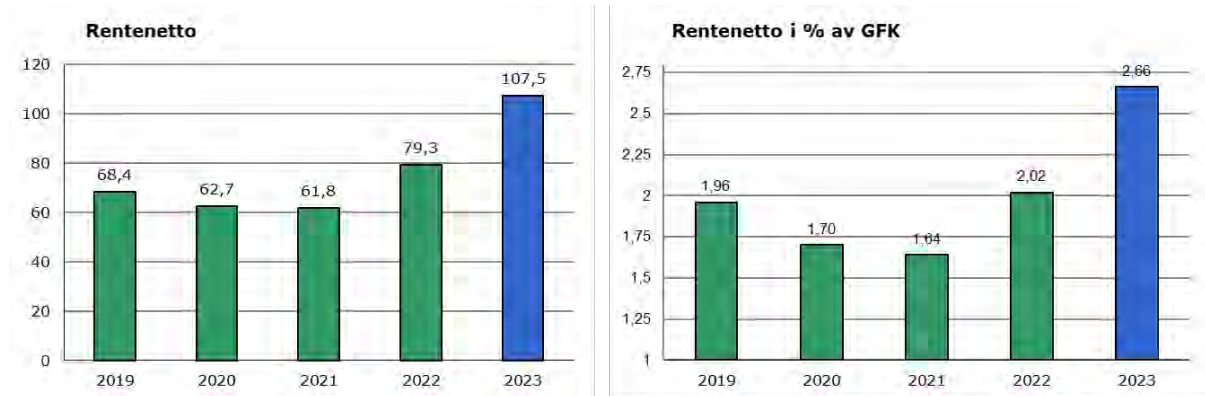

Justert for verdiendring av egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi på 16,8 MNOK (42,7) blir bankens totalresultat for 2023 på hele 84,7 MNOK (88,2). Dette gir en egenkapitalavkastning på 11,8 prosent. Verdiøkningen kommer hovedsakelig fra bankens aksjer i Eika Gruppen AS.

6.2 Rentenetto

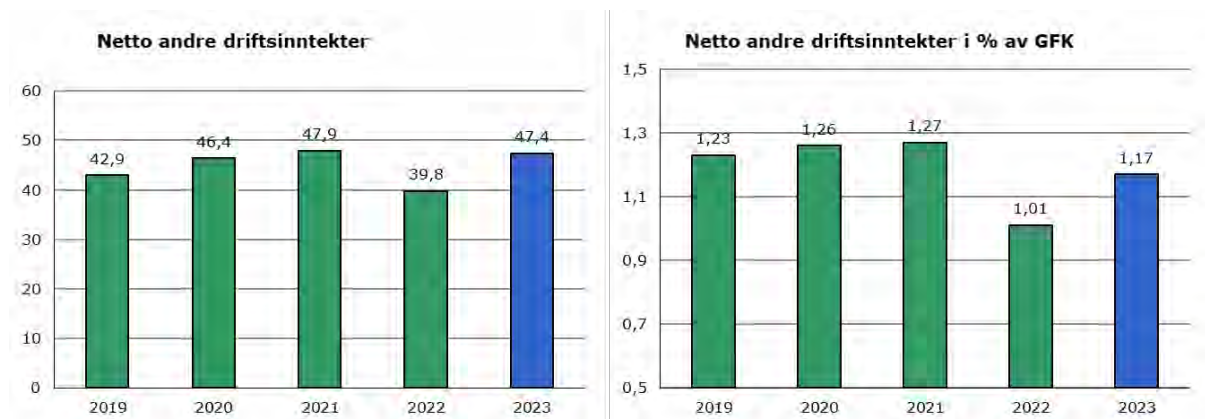
Bankens samlede netto rente- og kredittprovisjonsinntekter utgjør 107,5 MNOK i 2023. Dette er hele 28,2 MNOK høyere enn ved utgangen av 2022. Bankens rentenetto målt i nominelle kroner er økt med 35,6 prosent. I prosent av GFK er rentenetto økt fra 2,02 prosent til 2,66 prosent. Økningen kommer som følge av volumvekst, økte kundemarginer og sist men ikke minst økt avkastning på egenkapitalen.

6.3 Netto andre driftsinntekter

Netto andre driftsinntekter øker med 7,6 MNOK fra 2022, og utgjorde 47,4 MNOK. Utbytte og andre inntekter fra verdipapirer reduseres med 0,6 MNOK til 13,6 MNOK. Netto provisjonsinntekter øker med 1,9 MNOK til 28,8 MNOK, hovedsakelig som følge porteføljevækst hos EBK og generell porteføljevækst i øvrige produkselskaper. Netto verdiendring på finansielle instrumenter øker ift. fjoråret med 6,3 MNOK til 5,0 MNOK.

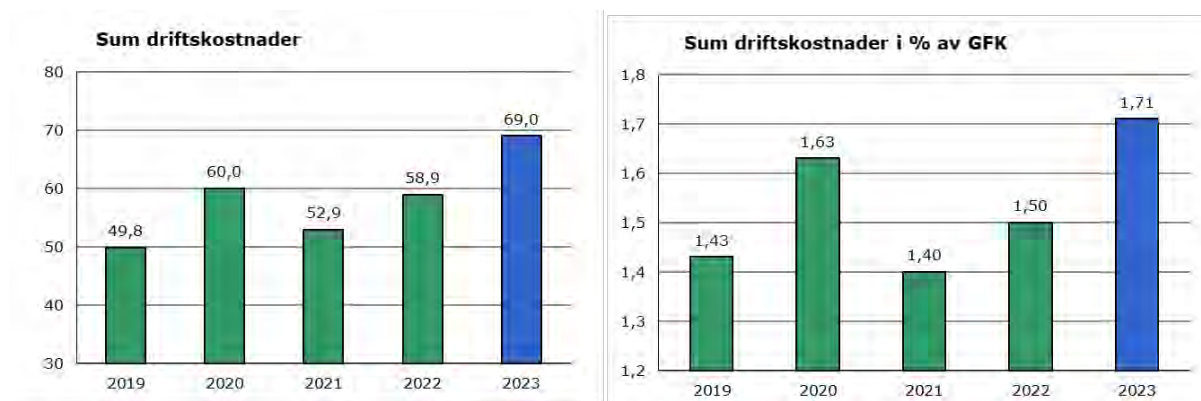
I prosent av GFK øker netto andre driftsinntekter til 1,17 prosent (1,01) i 2023.

6.4 Kostnader

Driftskostnadene for 2023 utgjør 69,0 MNOK (58,9). Kostnadsveksten på 10,1 MNOK er primært relatert til IKT i forbindelse med konvertering til TietoEvry, og økte personalkostnader. Målt mot GFK er kostnadene 1,71 prosent (1,50) i 2023.

Kostnader i prosent av inntekter i 2023 utgjør 44,6 prosent (49,5).

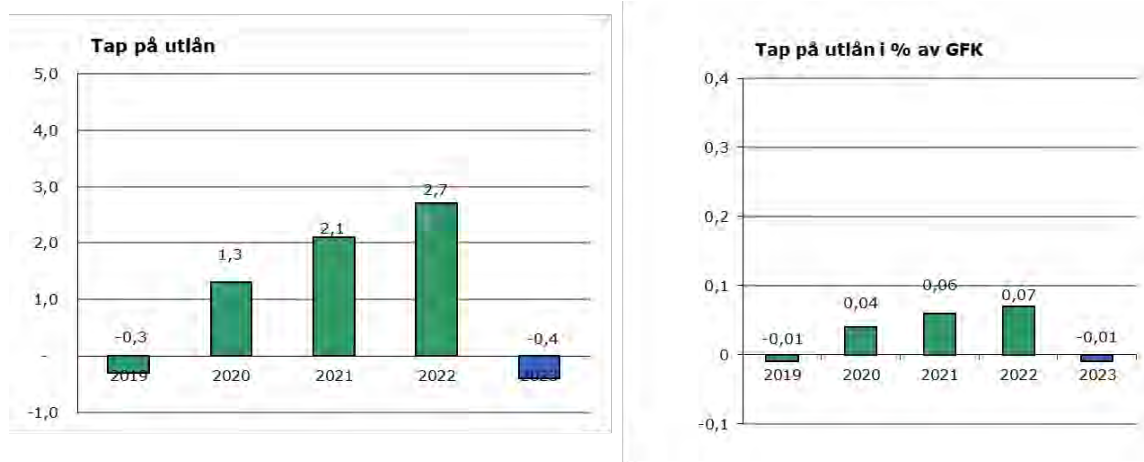

6.5 Tap på utlån og garantier

Tap på utlån og garantier har de siste årene vært lave, og netto tap på utlån er bokført med en inntektsføring på 0,4 MNOK mot 2,7 MNOK i 2022. I prosent av GFK utgjør tap på utlån og garantier – 0,01 prosent (0,07).

Etter IFRS 9 er bankens utlån til kunder, ubenyttede trekkrettigheter og garantier gruppert i 3 steg basert på misligholdssannsynlighet (PD). Disse 3 stegene erstatter tidligere gruppenedskrivninger og individuelle nedskrivninger etter NGAAP. Samlede nedskrivninger utgjør totalt 13,5 MNOK og 0,41 prosent av brutto utlån, (0,46) for 2023.

For ytterligere opplysninger knyttet til tap og nedskrivninger – se note 11.

6.6 Disponering av årsoverskudd

Styret foreslår følgende disponering av bankens overskudd (i tusen kroner):

Resultat for regnskapsåret	67.871
– Overført til gavefond	15.000
– Til fond for vurderingsforskjeller	475
 = Overført til sparebankens fond	 52.396

Se side 26, Endringer i egenkapitalen.

6.7 Konsernregnskap

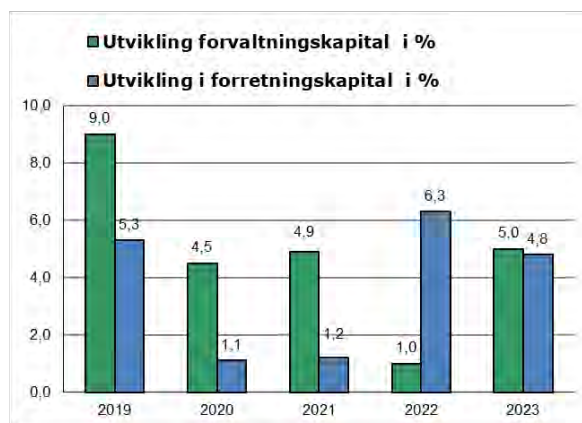
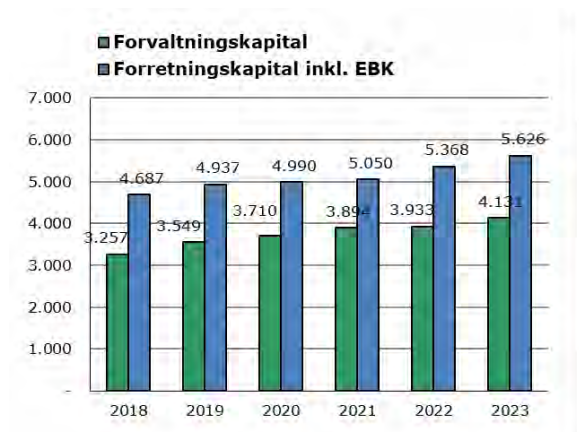
Konsernregnskapet er en konsolidering av Berg Sparebank som morbank og datterselskapet AS Storgaten 10. AS Storgaten 10 er heleid, datterselskapet resultat for 2023 utgjør til sammen 0,5 MNOK. Datterselskapet har ingen ansatte.

Frem til fjerde kvartal i 2023 eide banken 74,5% i Berg Sparebank Eiendomsmegling AS. Denne aksjeposten er benyttet til tingsinnskudd i Aktiv Østfold Eiendomsmegling AS, hvor banken har 25% eierandel. Resultatposter til og med tredje kvartal inngår i bankens konsernregnskap.

Kapitalutvikling

7.1 Forvaltningskapital og forretningskapital

Bankens forvaltningskapital ved utgangen av 2023 ble 4,128 mrd. NOK. Dette er en økning på 5,0 prosent fra 2022. Dersom man tar hensyn til utlånsvolum som er formidlet til EBK, vil forretningskapitalen være 5,626 mrd. NOK, en økning på 4,8 prosent.

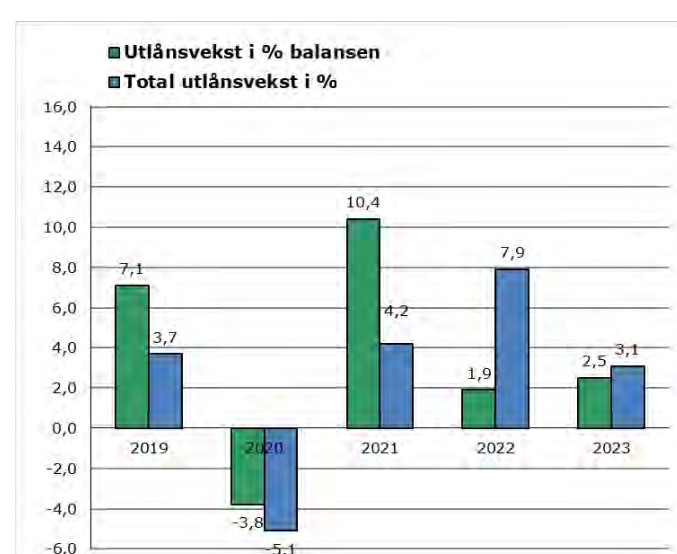
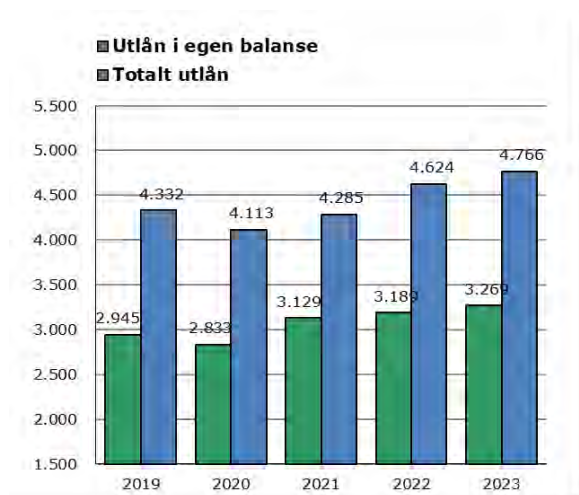

7.2 Utlånsutvikling

Berg Sparebanks utlånsvekst for 2023 endte på 3,1 prosent inklusive EBK. Utlånsveksten fordeler seg med 128,2 MNOK til personmarkedet og 14,5 MNOK til bedriftsmarkedet.

Utlån i bankens balanse er ved utgangen av året 3,269 mrd. NOK, mens porteføljen i EBK er på 1,498 mrd. NOK – totalt er utlånsporteføljen på 4,766 mrd. NOK.

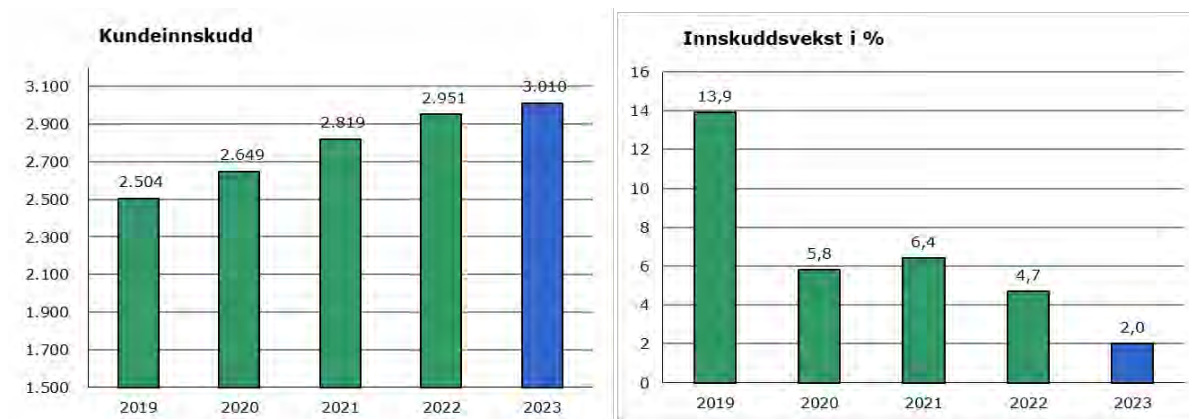
Bankens overføringsgrad til EBK er 35,8 prosent av bankens utlån til personmarkedet. Utlån i egen balanse til bedriftsmarkedet utgjør 17,8 prosent tilsvarende 583 MNOK.

Gjennomsnittlig utlånsrente i egen balanse var 5,36 prosent mot 3,41 prosent i 2022.

7.3 Innskuddsutvikling

Kundeinnskuddene har økt med 59,1 MNOK i 2023 mot 132,4 MNOK i 2022. Samlede innskudd utgjør 3,010 mrd. NOK. Innskuddsdekningen pr. utgangen av 2023 er 92,1 prosent mot 92,6 prosent i 2022. Gjennomsnittlig rente på kundeinnskuddene ble 2,37 prosent mot 0,90 prosent i 2022.

7.4 Egenkapital og kjernekapitaldekning

Bankens ansvarlige kapital består kun av egenkapital, og utgjør 756,0 MNOK pr. 31.12.2023. Soliditeten er 18,3 prosent – opp 1,1 prosent poeng sammenlignet med utgangen av fjoråret.

Bankens rene kjernekapitaldekning ved årsskiftet 2023 er 27,97 prosent og beløper seg til 560,0 MNOK etter fradrag for ansvarlig kapital i finansinstitusjoner.

Utsiktene for kommende år

Når man skal vurdere utsiktene for 2024 er det svært mange forhold som skaper betydelig usikkerhet. Internasjonalt er det krig i Ukraina og på Gaza-stripen samt gjentatte angrep på skipstrafikken i Rødehavet som igjen rammer verdenshandelen. Det er valgår i USA, og spenningene mellom USA og Kina blir ikke mindre om Trump skulle vinne valget. Det er også knyttet usikkerhet til USAs støtte til NATO om Trump kommer til makten. Nasjonalt går vi inn i et år med høyere renter enn på mange år, noe som er krevende for både husholdninger og bedrifter. Dette kombinert med fortsatt høy inflasjon og et avventende boligmarked er det stor spenning knyttet til årets lønnsoppgjør.

Ovennevnte er rammevilkår som påvirker norsk og internasjonal økonomi, og som uunngåelig også påvirker bankens rammevilkår.

Bankens person- og bedriftskunder har klart seg overraskende godt gjennom fjoråret til tross for økte renter, sterk prisvekst og svært høye energikostnader. Banken har fortsatt et svært lavt misligholdsnivå, men det tas høyde for en moderat økning i misligholdsvolum og tap i 2024. Dette som en konsekvens av at buffere er brukt opp, og at økte renter og vedvarende prisvekst skaper utfordringer for flere enn tidligere.

Boligprisveksten – som har vært høy gjennom mange år – fikk en myk landing i 2023. Ekspertenes anslag for 2024 spriker, men konsensus og Eiendom Norges anslag er på om lag 4 prosent boligprisvekst.

Kredittveksten forventes å holde seg lav og det betyr nok et år med hard konkurranse om kundene i vårt markedsområde. Dette skal vi møte med konkurransedyktige vilkår og ledende kundeopplevelser. Styret forventer at bankens positive utvikling fortsetter. I våre budsjetter for 2024 legger man til grunn en kredittvekst på nivå med den nasjonale kredittveksten til husholdninger.

Det er styrets vurdering at eierskapet og samarbeidet i Eika-Gruppen AS er strategisk meget viktig for bankens selvstendige utvikling. Alliansen bidrar til å styrke vår posisjon som selvstendig lokalbank.

Berg Sparebank er svært solid, og banken har med sin gode markedsposisjon et godt utgangspunkt for en videre positiv utvikling. Forsvarlig og langsiktig økonomisk drift skal vektlegges på en slik måte at banken også i årene som kommer skal bidra til bærekraftig verdiskapning for kunder og lokalsamfunn. Styret anser Berg Sparebank som godt rustet til å møte fremtidens utfordringer. Vi har i våre budsjetter lagt til grunn et solid driftsresultat for 2024.

Styret vil rette en stor takk til engasjerte medarbeidere og tillitsvalgte for godt samarbeid og solid innsats i året banken har lagt bak seg. Styret ønsker også å takke bankens kunder og øvrige forbindelser for godt samarbeid.

Halden, 29. februar 2024

I styret for BERG SPAREBANK

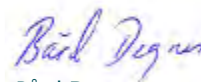

Bjørn Brevig, leder

Terje Kristiansen, nestleder

Karianne Hauge Bjugan

Malin Hansen

Andreas Tjernes Magnor

Bård Degnes

Jørn Berg, Adm. banksjef

Resultatregnskap med notehenvisninger

Ordinært resultat - Tall i tusen kroner	Noter	Morbank		Konsern	
		2023	2022	2023	2022
Renteinntekter målt til effektiv rentes metode		178.922	108.499	178.491	108.190
Renteinntekter fra øvrige eiendeler		13.315	5.931	13.315	5.931
Rentekostnader og lignende kostnader		84.725	35.150	84.538	35.126
Netto renteinntekter	Note 18	107.513	79.280	107.267	78.995
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		32.160	30.376	32.160	30.376
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		3.378	3.514	3.378	3.514
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter		13.642	14.227	12.614	13.971
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter		4.973	-1.323	4.973	-1.323
Andre driftsinntekter		0	0	10.131	11.656
Netto andre driftsinntekter	Note 19	47.398	39.766	56.500	51.166
Lønn og andre personalkostnader	Note 20,21	29.415	23.891	33.136	28.450
Andre driftskostnader	Note 22	36.684	31.987	42.957	39.815
Avskrivninger og nedskrivninger på varige og immaterielle eiendeler	Note 31	2.937	3.022	1.500	1.720
Sum driftskostnader før kredittap		69.036	58.900	77.593	69.985
Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	Note 11	-440	2.685	-440	2.685
Resultat før skatt		86.314	57.460	86.614	57.491
Skattekostnad	Note 24	18.442	11.958	18.742	12.030
Resultat av ordinær drift etter skatt		67.871	45.502	67.871	45.461
Andre inntekter og kostnader - Tall i tusen kroner					
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger		112	-523	112	-523
Verdiendring egenkapitalinstrument til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Note 29	17.081	40.847	17.081	40.847
Øvrige andre inntekter og kostnader	Note 31	0	2.406	0	3.022
Skatt	Note 24	386	7	386	623
Sum poster som ikke vil bli klassifisert over resultatet		16.807	42.724	16.807	42.724
Totalresultat		84.678	88.226	84.678	88.185
Resultat etter skatt					
Majoriteten sin andel av resultatet i perioden etter skatt				67.871	45.502
Minoriteten sin andel av resultatet i perioden etter skatt					-41
Totalresultat					
Majoriteten sin andel av totalresultatet i perioden				84.678	88.226
Minoriteten sin andel av totalresultatet i perioden					-41

Balanse med notehenvvisninger

Tall i tusen kroner	Noter	Morbank		Konsern	
		2023	2022	2023	2022
Konter og kontantekvivalenter	Note 25-26	73.676	73.682	73.676	73.682
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	Note 25-26	134.401	56.932	134.401	56.932
Utlån til og fordringer på kunder	Note 6-11, 25-26	3.255.134	3.174.331	3.248.874	3.167.593
Rentebærende verdipapirer	Note 27	271.196	275.202	271.196	275.202
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	Note 28-29	325.122	286.405	325.122	286.405
Eierinteresser i tilknyttede selskaper	Note 23, 30	8.100	0	8.100	0
Eierinteresser i konsernselskaper	Note 23, 30	22.048	23.184	0	0
Varige driftsmidler	Note 31,39	23.910	25.723	41.249	41.030
Andre eiendeler	Note 32	14.976	17.197	15.273	19.305
Sum eiendeler		4.128.562	3.932.656	4.117.890	3.920.149

Balanse - Gjeld og egenkapital

Tall i tusen kroner	Noter	2023	2022	2023	2022
Innlån fra kredittinstitusjoner	Note 33	0	0	0	0
Innskudd og andre innlån fra kunder	Note 34	3.010.300	2.951.215	3.007.394	2.945.877
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	Note 35	296.927	195.992	296.927	195.992
Annen gjeld	Note 36	17.309	24.868	18.757	27.498
Pensjonsforpliktelser	Note 36	11.225	11.011	11.225	11.011
Betalbar skatt	Note 24	18.716	13.156	18.917	13.327
Utsatt skatt	Note 24	0	0	4.744	4.811
Andre avsetninger	Note 6, 10-11	18.077	19.751	3.920	4.418
Ansvarlig lånekapital	Note 35	0	40.057	0	40.057
Sum gjeld		3.372.555	3.256.051	3.361.882	3.242.991
Fond for vurderingsforskjeller		20.225	20.676	0	0
Fond for urealiserte gevinster		128.046	103.624	140.113	115.692
Sparebankens fond		586.760	541.053	586.760	541.053
Gavefond		20.977	11.252	20.977	11.252
Annen egenkapital		0	0	8.157	8.608
Minoritetsinteresser		0	0	0	552
Sum opptjent egenkapital		756.008	676.605	756.008	677.157
Sum egenkapital		756.008	676.605	756.008	677.157
Sum gjeld og egenkapital		4.128.562	3.932.656	4.117.890	3.920.149

Halden, 29. februar 2024

I styret for BERG SPAREBANK

Bjørn Brevig, leder

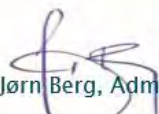

Terje Kristiansen, nestleder

Karianne Hauge Bjugan

Malin Hansen

Andreas Tjernes Magnor

Bård Degnes

Jørn Berg, Adm. banksjef

Nøkkeltall

Nøkkeltall er annualisert der ikke annet er spesifisert

	2023	2022
Resultat		
Kostnader i % av totale inntekter (eskl. VP)	50,65 %	55,49 %
Kostnader i % av totale inntekter justert for netto finans	46,04 %	48,93 %
Andre inntekter i % av totale inntekter (eskl. VP)	21,12 %	25,31 %
Innskuddsmargin hittil i år	1,76 %	1,15 %
Utlånsmargin hittil i år	1,22 %	1,36 %
Netto rentemargin hittil i år	2,66 %	2,02 %
Ordinært resultat etter skatt i % av gj.sn. forvaltningskapital	1,69 %	1,16 %
Egenkapitalavkastning etter skatt basert på totalresultat	11,82 %	13,88 %
Egenkapitalavkastning etter skatt basert på ordinært resultat	9,48 %	7,16 %
Balanse		
Andel av utlån til BM av totale utlån på balansen	17,83 %	17,82 %
Andel lån overført til EBK - kun PM	35,80 %	35,38 %
Innskuddsdekning	92,10 %	92,55 %
Innskuddsvekst (12mnd)	2,00 %	4,70 %
Utlånsvekst (12 mnd)	2,50 %	1,91 %
Utlånsvekst inkl. EBK (12 mnd)	3,09 %	7,90 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK)	4.040.675	3.930.830
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) inkl. EBK	5.514.054	5.224.227
Nedskrivninger på utlån og mislighold		
Resultatførte tap i % av gjennomsnittlig brutto utlån	-0,01 %	0,09 %
Tapsavsetninger i % av brutto utlån	0,41 %	0,46 %
Soliditet¹		
Ren kjernekapitaldekning	26,45 %	24,94 %
Kjernekapitaldekning	26,84 %	25,36 %
Kapitaldekning	27,35 %	27,39 %
Uvektet kjernekapitalandel	12,24 %	11,32 %
¹ Inklusiv konsolidering av samarbeidsgrupper		
Likviditet		
LCR	360 %	243 %
NSFR	140 %	132 %

Endringer i egenkapitalen

Morbank

Opptjent egenkapital

Tall i tusen kroner	Sparebankens fond	Gavefond	Fond for vurderingsforskjeller	Fond for urealiserte gevinster	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2021	505.192	8.891	18.237	62.697	0	595.018
Resultat etter skatt	36.246	9.000	256			45.502
Verdiendring			2.182	41.071		43.254
Estimatavvik pensjon	-523					-523
Endring i utsatt skatt estimatavvik og urealisert aksjegev.	130			-137		-7
Totalresultat 31.12.2022	35.853	9.000	2.438	40.935	0	88.226
Utbetalt gaver i 2022		-6.639				-6.639
Andre endringer egenkapital	7			-7		0
Egenkapital 31.12.2022	541.053	11.252	20.676	103.625	0	676.605
Resultat etter skatt	52.396	15.000	476			67.871
Verdiendring				17.081		17.081
Estimatavvik pensjon	112					112
Endring i utsatt skatt estimatavvik og urealisert aksjegev.	-28			-358		-386
Totalresultat 31.12.2023	52.479	15.000	476	16.723	0	84.678
Utbetalt gaver i 2023		-5.275				-5.275
Realisert gevinst/tap omfordelt fra fond for urealiserte gev	411			-411		0
Andre endringer egenkapital	-7.183		-927	8.110		0
Egenkapital 31.12.2023	586.760	20.977	20.225	128.046	0	756.008

Konsern

Opptjent egenkapital

Tall i tusen kroner	Sparebankens fond	Gavefond	Fond for vurderingsforskjeller	Fond for urealiserte gevinster	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2021	505.192	8.891	0	72.582	8.946	595.611
Resultat etter skatt	36.246	9.000			215	45.460
Verdiendring				43.254		43.254
Estimatavvik pensjon	-523					-523
Endring i utsatt skatt estimatavvik og urealisert aksjegev.	130			-137		-7
Totalresultat 31.12.2022	35.853	9.000	0	43.117	215	88.184
Utbetalt gaver i 2022		-6.639				-6.639
Andre endringer egenkapital	7			-7		0
Egenkapital 31.12.2022	541.053	11.252	0	115.692	9.160	677.157
Resultat etter skatt	52.396	15.000			476	67.871
Verdiendring				17.081		17.081
Estimatavvik pensjon	112					112
Endring i utsatt skatt estimatavvik og urealisert aksjegev.	-28			-358		-386
Totalresultat 31.12.2023	52.479	15.000	0	16.723	476	84.678
Utbetalt gaver i 2023		-5.275				-5.275
Realisert gevinst/tap omfordelt fra fond for urealiserte gev	411			-411		0
Andre endringer egenkapital	-7.183			8.110	-1.479	-552
Egenkapital 31.12.2023	586.760	20.977	0	140.113	8.157	756.008

Kontantstrømoppstilling – direkte metode

Tall i tusen kroner	Morbank		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter				
Netto utbetaling av lån til kunder	-79.723	-59.814	-80.202	-60.289
Renteinnbetalinger på utlån til kunder	172.621	106.020	172.190	106.327
Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder	59.085	132.371	61.517	132.682
Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-71.878	-27.406	-71.850	-27.430
Renter på utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	5.795	2.479	5.795	2.479
Kjøp og salg av sertifikat og obligasjoner	4.436	-8.080	4.436	-8.080
Renteinnbetalinger på sertifikat og obligasjoner	13.115	5.931	13.115	5.931
Netto provisjonsinnbetalinger	28.782	26.861	28.782	26.861
Innbetalinger andre inntekter	0	0	10.161	11.334
Netto inn-/utbetaling kortsiktige investeringer i verdipapirer	0	1.524	0	1.524
Utbetalinger til drift	-72.245	-53.544	-83.457	-66.187
Betalt skatt	-12.958	-11.231	-13.134	-11.650
A Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	47.029	115.111	47.352	113.502
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter				
Utbetaling ved investering i varige driftsmidler	0	0	-1.443	0
Utbetaling ved kjøp av langsiktig investering i verdipapirer	-53.706	-38.236	-53.706	-38.236
Innbetaling fra salg av langsiktige investeringer i verdipapirer	29.102	21.642	29.102	21.642
Utbetaling fra langsiktige investeringer i aksjer	13.642	14.227	12.613	13.971
B Netto kontantstrøm fra investeringsaktivitet	-10.962	-2.367	-13.434	-2.623
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter				
Utbetaling ved forfall verdipapirgjeld	0	-75.000	0	-75.000
Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-10.862	-5.447	-10.862	-5.447
Innbetaling ved utstedelse av verdipapirgjeld	100.935	0	100.935	0
Utbetaling ved forfall lån fra kredittinstitusjoner	0	-100.000	0	-100.000
Renteutbetalinger på lån fra kredittinstitusjoner	85	-814	85	-814
Andre betalinger ved lån fra kredittinstitusjoner	4.500	0	4.500	0
Utbetaling ved forfall ansvarlig lån	-40.000	0	-40.000	0
Renteutbetalinger på ansvarlige lån	-515	-1.484	-515	-1.484
Leieutbetalinger balanseførte leieforpliktelser	-2.973	-2.039	-824	-174
Utbetalinger fra gavefond	-5.275	-6.639	-5.275	-6.639
C Netto kontantstrøm fra finansieringsaktivitet	45.896	-191.422	48.045	-189.557
A + B + C Netto endring likvider i perioden	81.963	-78.678	81.963	-78.678
Likviditetsbeholdning 1.1	126.114	204.792	126.114	204.792
Likviditetsbeholdning 31.12	208.077	126.114	208.077	126.114
Likvidetsbeholdning spesifisert:				
Kontanter og kontantekvivalenter	73.676	73.682	73.676	73.682
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	134.401	52.432	134.401	52.432
Likviditetsbeholdning	208.077	126.114	208.077	126.114

NOTER

NOTE 1 – Regnskapsprinsipper

GENERELL INFORMASJON

Generelt

Berg Sparebank tilbyr banktjenester for person- og bedriftsmarkedet i Norge. Banken har hovedkontor i Halden og avdelingskontor i Fredrikstad. Hovedkontoret har besøksadresse Storgata 10, 1771 Halden.

Regnskapet for 2023 er godkjent av styret 29.02.2024.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med Forskrift om årsregnskap for banker, kreditt- og finansieringsforetak, («årsregnskapsforskriften»).

Banken har valgt å utarbeide regnskapet etter årsregnskapsforskriften §1–4, 1.ledd bokstav b) og 2. ledd bokstav b) hvilket innebærer at regnskapet utarbeides i samsvar med IFRS med mindre annet følger av forskriften.

STANDARDER, ENDRINGER OG FORTOLKNINGER TIL EKSISTERENDE STANDARDER SOM IKKE ER TRÅDT I KRAFT OG HVOR FORETAKET IKKE HAR VALGT TIDLIG ANVENDELSE

Det er ingen nye IFRS-standarder eller IFRIC-fortolkninger som ikke er tredd i kraft som forventes å ha en vesentlig påvirkning på bankens regnskap.

SAMMENDRAG AV VESENTLIG REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er presentert i norske kroner, alle tall er vist i hele tusen, med mindre annet er spesifikt angitt.

Konsolidering

Det er foretatt konsolidering av morselskapet Berg Sparebank og datterselskapet AS Storgaten 10 (100% eiet). Eiendomsselskapet har ingen aktiv daglig drift. Opplysninger om datterselskapet er gitt i note 23 og 30. Andre opplysninger om konsernforhold er gitt i noter der det er vurdert å være vesentlig. Der ikke annet er oppgitt, er notene felles for morbank og konsern.

Frem til fjerde kvartal i 2023 eide banken 74,5% i Berg Sparebank Eiendomsmegling AS. Denne aksjeposten er benyttet til tingsinnskudd i Aktiv Østfold Eiendomsmegling AS, hvor banken har 25% eierandel. Resultatposter til og med tredje kvartal inngår i bankens konsernregnskap.

INNTEKTSFØRING

Periodisering av renter

Inntektsføring av renter etter effektiv rentemetode benyttes for balanseposter som vurderes til amortisert kost og for fordringer som vurderes til virkelig verdi i balansen og amortisert kost i resultatet med forskjellen i endring i virkelig verdi og resultatføring etter amortisert kost presentert over andre inntekter og kostnader.

Rentebærende balanseposter

For rentebærende balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet inntektsføres den nominelle renten løpende, mens verdiendringer regnskapsføres ved periodeslutt.

Renteinntekter på engasjementer som er/ikke er kredittforringet

Renteinntekter på engasjementer som er kredittforringet beregnes ved bruk av effektiv rente på nedskrevet verdi. Renteinntekter på engasjementer som ikke er kredittforringet beregnes ved bruk av effektiv rente på brutto amortisert kost, (amortisert kost før avsetning for forventede tap).

Effektiv rente

Den effektive renten er den renten som får nåverdien av fremtidige kontantstrømmer innenfor lånets forventede løpetid til å bli lik bokført verdi av lånet ved første gangs balanseføring. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer, samt eventuelt restverdi ved utløpet av forventet løpetid.

Gebyrer og provisjoner

Gebyrer og provisjoner resultatføres etter hvert som tjenesten ytes. Gebyrer for etablering av låneavtaler inngår i kontantstrømmene ved beregning av amortisert kost og inntektsføres under netto renteinntekter etter effektiv rentemetode. I andre driftsinntekter inngår blant annet gebyrer og provisjoner knyttet til betalingsformidling, kredittformidling og verdipapirtjenester.

Resultatføringen skjer når tjenestene er levert.

Utbytte fra investeringer resultatføres på det tidspunkt utbyttet er mottatt.

Leieinntekter fra operasjonelle leieavtaler inntektsføres med like beløp løpende, etter hvert som de opptjenes.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Generelt

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når banken blir part i instrumentets kontraktsmessige vilkår. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt. Banken kan benytte seg av finansielle derivater for å kunne sikre eksponeringen mot renterisiko som oppstår gjennom bankens virksomhet. Pr. 31.12.2023 har banken ingen eksponering mot renterisiko for kunder i form av fastrenteinnskudd eller fastrentelån. Se note 17 for renterisikoeksponering for obligasjoner og note 33 og 35 for renterisikoeksponering knyttet til innlån.

Finansielle instrumenter – klassifisering

Ved første gangs regnskapsføring blir finansielle instrumenter klassifisert i en av de følgende kategorier, avhengig av typen instrument og formålet med investeringen.

Finansielle eiendeler klassifiseres i gruppene:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader
- Virkelig verdi med verdiendring over resultat

Finansielle forpliktelser klassifiseres som:

- Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendringer over resultat
- Andre finansielle forpliktelser målt til amortisert kost

Med tanke på klassifisering og måling krever IFRS 9 at alle finansielle eiendeler som er pengekrav klassifiseres basert på en vurdering av bankens forretningsmodell og kontantstrømmene knyttet til de ulike instrumentene. Utlån med flytende rente er klassifisert til amortisert kost.

Banken har anledning til å overføre eksisterende utlån som har belåningsgrad under 75 % med pant i boligeiendom til Eika Boligkreditt AS. Overføring av utlån fra egen balanse til EBK skjer kun unntaksvis og da kun med uvesentlig volum. Banken har derfor klassifisert utlån som kan overføres til EBK til amortisert kost.

Bankens likviditetsportefølje:

Bankens likviditetsportefølje er klassifisert til virkelig verdi over resultatet iht. til den forretningsmodellen som styrer forvaltningen av likviditetsporteføljen. Egenkapitalinstrumenter som er strategiske investeringer, er klassifisert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader uten resirkulering. Disse egenkapitalinstrumentene er ikke derivater eller holdt for handelsformål.

Finansielle forpliktelser:

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår klassene innskudd fra og forpliktelser overfor kunder og rentebærende forpliktelser som sertifikat- og obligasjonsgjeld og ansvarlig lånekapital.

MÅLING**MÅLING TIL VIRKELIG VERDI****Omsetning i aktivt marked**

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder fastsettes med henvisning til noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere av finansielle instrumenter. Markedet er aktivt dersom det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller renter og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner.

Omsetning i ikke-aktivt marked

For finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes den virkelige verdien ved hjelp av en egnet verdsettingsmetode. Slike verdsettingsmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til virkelig verdi av et annet instrument som er praktisk talt det samme, diskontert kontantstrømberegning eller andre verdsettelsesmodeller. I den grad observerbare markedspriser er tilgjengelig for variabler som inngår i verdsettelsesmodeller, benyttes disse.

Det gjøres ikke fradrag for transaksjonskostnader ved fastsettelsen av virkelig verdi.

MÅLING TIL AMORTISERT KOST

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, måles til amortisert kost. Inntektene/ kostnadene beregnes etter instrumentets effektive rente. Amortisert kost fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid.

Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer og direkte, marginale transaksjonskostnader som ikke direkte betales av kunden, samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Hvis forventede tap er inkludert ved beregningen av effektiv rente så inkluderes forventet tap i kontantstrømmene ved beregning av amortisert kost. Amortisert kost er nåverdien av slike kontantstrømmer neddiskontert med den effektive renten med fradrag for avsetning for forventede tap.

MÅLING AV FINANSIELLE GARANTIER

Utstedte finansielle garantier vurderes til virkelig verdi, som ved første gangs regnskapsføring anses å være mottatt vederlag for garantien. Ved etterfølgende måling vurderes utstedte finansielle garantier til det høyeste beløp av mottatt vederlag for garantien med fradrag for eventuelle resultatførte amortiseringer og forventet tap beregnet etter reglene for nedskrivning av finansielle eiendeler.

NEDSKRIVNING AV FINANSIELLE EIENDELER

Under IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader. I tillegg er også lånetilsagn som ikke måles til virkelig verdi over resultatet, finansielle garantikontrakter, kontraktseiendeler og fordringer på leieavtaler omfattet.

Et finansielt instrument som ikke er kredittforringet vil ved førstegangs balanseføring få en avsetning for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap, og klassifiseres i steg 1.

12-måneders forventet tap er nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten, av det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til mislighold som inntreffer de første 12 månedene.

Dersom kredittrisikoen, vurdert som sannsynligheten for mislighold over gjenværende levetid for en eiendel eller gruppe av eiendeler, er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning, skal det gjøres en tapsavsetning tilsvarende nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten, av det tapet som er forventet å inntreffe over hele den forventede levetiden til eiendelen. Eiendelen skal reklassifiseres til steg 2.

For utlån klassifisert i henholdsvis steg 1 og 2 beregnes renten basert på brutto balanseført verdi og avsetningen for tap er normalt modellbasert.

Dersom det oppstår en kredittforringelse, skal instrumentet flyttes til steg 3. Renteinntekter innregnes da basert på amortisert kost og tapsavsetningen settes normalt på individuell basis. For ytterligere detaljer se note 2.

NEDSKRIVNINGSMODELL I BANKEN

Forventet kredittap (ECL) i steg 1 og 2 beregnes som $EAD \times PD \times LGD$, neddiskontert med effektiv rente. Eika har utviklet egne modeller for beregning av sannsynlighet for mislighold (PD) og tap gitt mislighold (LGD). Banken benytter seg av Eika sin løsning for beregning av eksponering ved mislighold (EAD), vurdering om et engasjement har hatt vesentlig økning i kreditt risiko siden første gangs innregning og selve beregningen av forventet kredittap (ECL). Nedskrivningsmodellen er ytterligere beskrevet i note 2.

OVERTAGELSE AV EIENDELER

Eiendeler som overtas i forbindelse med oppfølging av misligholdte og nedskrevne engasjementer, verdsettes ved overtagelsen til virkelig verdi. Slike eiendeler klassifiseres i balansen etter sin art.

Etterfølgende verddivurdering og klassifisering av resultateffekter følger prinsippene for den aktuelle eiendelen.

PRESENTASJON AV RESULTATPOSTER KNYTTET TIL FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE TIL VIRKELIG VERDI

Realiserte gevinster/(tap) samt endringer i estimerte verdier på finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet, inkludert utbytte, medtas i regnskapet under "Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter" i den perioden de oppstår. Utbytte på aksjer klassifisert til virkelig verdi over resultat føres over resultatet når utbyttet mottas.

SIKRINGSBOKFØRING

Berg Sparebank benytter ikke sikringsbokføring.

MOTREGNING

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser motregnes og presenteres bare når banken har en juridisk håndhevbar rett til å motregne og når banken har til hensikt å gjøre opp på nettogrunnlag.

Inntekter og kostnader motregnes ikke med mindre det kreves eller tillates i henhold til IFRS.

VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden. Regnskapet presenteres i norske kroner, som er bankens funksjonelle valuta.

LANGSIKTIG GJELD

Obligasjonsgjeld blir oppført til opptakskost. Opptakskost er pålydende med tillegg av overkurs eller fradrag for underkurs. Over-/underkursen inntektsføres eller kostnadsføres lineært som en justering til løpende renter over lånets løpetid.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler omfatter bygninger og tomter som er vurdert etter verdireguleringsmetoden, og driftsløsøre som er vurdert til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Når eiendeler selges eller avhendes, blir balanseført verdi fraregnet og eventuelt tap eller gevinst resultatføres.

Ved verdiregulering av bygninger blir akkumulerte avskrivninger eliminert mot eiendelens brutto balanseførte verdi, og nettobeløpet omarbeidet til eiendelens verdiregulerte beløp. Anskaffelseskost for varige driftsmidler er kjøpsprisen, inkludert avgifter/skatter og kostnader direkte knyttet til å sette anleggsmiddelet i stand for bruk. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres, mens øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler blir balanseført.

Det er benyttet lineære avskrivninger for å allokere kostpris over driftsmidlenes brukstid.

AKSJER I DATTERSELSKAP

Aksjer i datterselskap er vurdert etter egenkapitalmetoden.

IMMATERIELLE EIENDELER

Det er ingen balanseførte immaterielle eiendeler pr. 31.12.2023 bortsett fra utsatt skattefordel.

NEDSKRIVNING AV VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Ved hvert rapporteringstidspunkt og dersom det foreligger indikasjoner på fall i varige driftsmidler og immaterielle eiendelers verdi, vil eiendelenes gjenvinnbare beløp estimeres for å beregne eventuell nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av eiendelens virkelige verdi med fratrekk av salgskostnader og bruksverdi.

Eiendelens balanseførte verdi nedskrives dersom balanseført verdi er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp.

LEIEAVTALER

Innføring av IFRS 16 standard medfører at det ikke lenger skal skilles mellom operasjonell og finansiell leasing der inngåtte avtaler overfører bruksretten til en spesifikk eiendel fra utleier til leietaker for en spesifikk periode. For utleier videreføres i all hovedsak regelverket fra IAS 17.

For å fastsette om en kontrakt inneholder en leieavtale er det vurdert om kontrakten overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel. Standarden har hovedsakelig fått betydning for leieavtaler knyttet til kontorlokaler. Det medfører at husleiekostnader ikke lenger regnskapsføres som driftskostnad, men som avskrivning av bruksrett eiendel og rentekostnad på tilhørende leieforpliktelse i resultatregnskapet. Leieavtaler med lav verdi, (mindre enn 5.000 USD), og leieavtaler med en leieperiode på 12 måneder eller mindre vil ikke bli balanseført. Leieavtalene som faller inn under disse unntakene innregnes løpende som andre driftskostnader.

Innregning av leieforpliktelser: Banken har innregnet sine leieforpliktelser til nåverdien av de gjenværende leiebetalingene diskontert med marginal lånerente på tidspunktet for førstegangsansendelse. Leieperioden er beregnet basert på avtalens varighet tillagt eventuelle opsjonsperioder dersom disse med rimelig sikkerhet vil bli utøvet. Beregning av nåverdi av leieforpliktelse inkluderer elementer som fast leie i leiekontraktene. Eventuelle opsjoner i leieavtalen og/eller utgifter forbundet med utkjøpsklausuler før endelig kontraktsutløp er medregnet i leieforpliktelsen dersom det er sannsynlig at opsjon eller klausul vil bli benyttet. Felleskostnader og eventuelle andre variable leiebetalinger etc. vil ikke bli innregnet i leieforpliktelsen for husleiekontrakten og føres som driftskostnad. Diskonteringsrente for leieavtaler er fastsatt ved å anvende leietakers marginale lånerente, det vil si den rentesats en leietaker i et lignende økonomisk miljø måtte betale for å lånefinansiere, i en tilsvarende periode og med tilsvarende sikkerhet, de midler som er nødvendige for en eiendel av lignende verdi som bruksretteeiendelen. Renten hensyntar både risikofri rente, kredittrisiko og leiespesifikt påslag, herunder sikkerhet/pant i leieavtalen. Renten vil tilpasses den faktiske leiekontrakts varighet, type eiendel etc.

Etterfølgende målinger: Ved etterfølgende målinger måles leieforpliktelsen til amortisert kost ved bruk av effektiv rente metoden. Leieforpliktelsen måles på nytt når det skjer en endring i fremtidige leiebetalinger som oppstår som følge av endring i en indeks eller hvis banken endrer sin vurdering av om den vil utøve forlengelses- eller termineringsopsjoner. Når leieforpliktelsen måles på nytt på denne måten, foretas en tilsvarende justering av balanseført verdi av bruksretten. Dersom den balanseførte verdien av bruksretten, er redusert til null foretas resultatføring.

Ved første gangs innregning i balansen måles bruksretten til anskaffelseskost dvs. leieforpliktelsen (nåverdi av leiebetalingene) pluss forskuddsleie og eventuelle direkte anskaffelseskostnader. I etterfølgende perioder måles bruksretten ved anvendelse av en anskaffelsesmodell.

Bruksrettighetene er i balansen presentert som en del av «Varige driftsmidler», mens leieforpliktelsene presenteres som «Andre avsetninger» i balansen. Bruksrettigheter som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det, se note 31 og 39.

SKATT

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld samt underskudd til fremføring.

Utsatt skattefordel er regnskapsført når det er sannsynlig at banken vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre skattefordelen. Banken regnskapsfører tidligere ikke regnskapsført utsatt skattefordel i den grad det har blitt sannsynlig at banken kan benytte seg av den utsatte skattefordelen. Likeledes vil banken redusere utsatt skattefordel i den grad banken ikke lenger anser det som sannsynlig at det kan nyttiggjøre seg av den utsatte skattefordelen.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er målt basert på forventet fremtidige skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen, eller som med overveiende sannsynlighet ventes vedtatt, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten skal gjøres opp.

Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner. Se note 24.

PENSJONSFORPLIKTELSE

Den ytelsesbaserte pensjonsordningen ble avviklet pr. 31.12.2016. Alle ansatte har etter dette innskuddsbasert tjenestepensjon. Adm. banksjef har i sin arbeidsavtale en avtale om en livsvarig pensjon på 70 % av lønn fra fylte 65 år. Denne forpliktelsen dekkes gjennom en egen avtale om supplerende ytelsespensjon. Banken har også en løpende pensjonsforpliktelse overfor en tidligere banksjef. Berg Sparebank følger IAS 19 for pensjonskostnader. Det foretas årlig aktuarberegning av pensjonsforpliktelsene. Pensjonskostnadene blir bokført under personalkostnader i resultatregnskapet. Differanse mellom beregnet påløpt forpliktelse og verdien av pensjonsmidlene, korrigert for estimatavvik og effekt av endrede forutsetninger, føres i balansen som langsiktig gjeld (hvis negativ) eller som anleggsmiddel (hvis positiv). Forutsetningene som blir lagt til grunn for aktuarberegning revurderes årlig.

Årets premie for innskuddsbasert pensjonsordning kostnadsføres etter hvert som den påløper. Bankens ansatte inngår i Fellesordningen for AFP. Privat avtalefestet pensjon (AFP) er en tariffbasert pensjonsordning for ansatte i privat sektor. Ytelsen er livsvarig og kan tas ut fra du fyller 62 år, forutsatt at den ansatte oppfyller vilkårene i AFP-vedtektene. AFP-ordningen er et trepartssamarbeid mellom arbeidsgiverorganisasjoner, arbeidstakerorganisasjoner og staten. Staten dekker 1/3 av utgiftene til AFP, mens bedriftene dekker 2/3. Forpliktelse knyttet til ytelsesbaserte flerforetaksordningen beregnes og avsettes i regnskapet, i den utstrekning administrator av ordningen er i stand til å foreta en beregning av bankens andel av forpliktelsen i ordningen. Dersom administrator ikke er i stand til å foreta beregninger av forholdsmessig andel, behandles flerforetaksordningen som en innskuddsbasert ordning, med kostnadsføring av påløpt premie. Se note 36.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Ny informasjon etter balansedagen om bankens finansielle stilling på balansedagen er tatt hensyn til i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker bankens finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke bankens finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med utgangspunkt i brutto kontantstrømmer fra operasjonelle-, investerings-, og finansieringsaktiviteter etter direkte metode.

Operasjonelle aktiviteter

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter er definert som alle inn- og utbetalinger knyttet til utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder og kredittinstitusjoner, inn- og utbetalinger fra kortsiktige verdipapirer, samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til den ordinære operasjonelle virksomheten.

Investerings- og finansieringsaktiviteter

Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra langsiktige verdipapirtransaksjoner, – samt investeringer i driftsmidler og eiendommer. Kontantstrømmer fra opptak og nedbetaling av ansvarlige lån og obligasjonsgjeld og egenkapital er definert som finansieringsaktiviteter.

Likvider omfatter kontanter, bankinnskudd og fordringer på Norges Bank.

Kredittrisiko

NOTE 2 – Kredittrisiko

Ny definisjon av mislighold ble implementert pr. 01.01.2021. Denne er utformet i henhold til European Banking Authority sine retningslinjer for hvordan banker skal anvende misligholdsdefinisjon i kapitalkravsforordningen (CRR), samt presiseringer i CRR/CRD IV forskriften.

Det følger av disse reglene at en kunde vil bli klassifisert som misligholdt dersom minst ett av følgende kriterier er oppfylt:

- Kunden har et overtrekk som både overstiger en relativ- og absolutt grense i mer enn 90 sammenhengende dager.
- For både PM- og BM-kunder er den relative grensen lik 1% av kundens samlede eksponeringer.
 - For PM-kunder er den absolutte grensen lik 1.000 kroner
 - For BM-kunder er den absolutte grensen lik 2.000 kroner
- Det er vurdert som sannsynlig at kunden ikke vil kunne innfri sine kredittforpliktelser overfor banken, (Unlikely To Pay, UTP).
- Kunden er smittet av en annen kunde som er i mislighold i henhold til de to første kriteriene nevnt over.

Ny definisjon av mislighold innebærer innføring av karensperiode som tilsier at kundene blir kategorisert som misligholdt en periode etter at misligholdet er bragt i orden. Karensperioden er tre måneder etter friskmelding med unntak av engasjementer med forbearance-markering hvor tilhørende karensperioden er tolv måneder.

IFRS 9 krever at framoverskuende informasjon inkluderes i vurdering av forventede kredittap.

EKSPONERING VED MISLIGHOLD, (EAD)

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller forpliktelse justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene og for avtaler i steg 2 de neddiskonterte kontantstrømmene for den forventede levetiden til avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelsen på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporterings-tidspunktet.

Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid.

Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgelsestidspunkt selv om avtalen får nye betingelser.

TAP VED MISLIGHOLD (LGD)

Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-banker basert på ulike intervall av sikkerhetsdekning. Datagrunnlaget oppdateres med tapshistorikk for nye perioder. Modellene skiller mellom person- og bedriftskunder.

Personkunder:

- Kunder med sikkerhet i fast eiendom
- Kunder med annen sikkerhet enn fast eiendom
- Kunder uten registrert sikkerhet

Bedriftskunder:

- Kunder med sikkerhet
- Kunder uten sikkerhet

Verdien av sikkerheter er hensyntatt og baserer seg på estimerte realisasjonsverdier.

SANNSYNLIGHET FOR MISLIGHOLD (PD)

Bankens PD-modell er utviklet av Eika Gruppen. PD-modellen estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. For deler av porteføljen benyttes policykoder når kundens risiko ikke kan beregnes på ordinær måte, dette kan skyldes kundetype eller hendelse. Kunder med policykode overstyres til en risikoklasse med tilhørende forhåndsdefinert PD.

Modellen skiller mellom person- og bedriftskunder, og måler sannsynlighet for mislighold de neste 12 måneder, (PD 12 mnd.). Totalmodellen består videre av to undermodeller, herunder en adferdsmodell og en generisk modell. Disse modellene vektles ulikt basert på tid som kunde i banken og tid siden siste kredittsøk. I de tilfeller hvor kundeforholdet

og tid siden siste kredittsøk har vært kortere enn en forhåndsdefinert tidshorisont, vil totalmodellen utelukkende bestå av den generiske modellen.

Dersom kundeforholdet og tid siden siste kredittsøk har vært lengre enn en gitt tidshorisont vil totalmodellen utelukkende bestå av adferdsmodellen.

I alle andre tidshorisonter vil en kombinasjon av modellene benyttes. Dette gjelder også for BM-kunder som ikke er gjenpartspliktige.

Adferdsmodellen angir PD 12 måneder basert på observert adferd fra kundenes konto, transaksjoner samt produktfordeling.

Generisk modell angir PD 12 måneder basert på offentlig informasjon. Generisk modell er utviklet av Bisnode på alle norske foretak/husholdninger med konkurs/alvorlig betalingsanmerkning som utfallsvariabel.

For bedriftskunder består den generiske modellen av fire undermodeller:

- Enkelpersonsforetak (ENK)
- Foretak der eier direkte hefter for gjeld (ANS/DA)
- Øvrige foretak med innlevert regnskap
- Øvrige foretak uten regnskap

For personkunder består den generiske modellen av fem undermodeller:

- Fire undermodeller delt opp etter kundens alder (18–26 år, 27–42 år, 43–65 år og 66+ år)
- Én undermodell består av personer, uansett alder, med minst én aktiv betalingsanmerkning

Modellene valideres årlig og rekalkuleres ved behov. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller. Ved beregning av misligholdssannsynlighet over forventet levetid på engasjementet, (PD liv), benyttes det en migrasjonsbasert framskrivning for å estimere forventet mislighold fram i tid, basert på sannsynlighet for mislighold de neste 12 måneder, (PD 12 måneder).

VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO (MIGRERING)

Vesentlig økning i kredittrisiko måles basert på utvikling i PD. PD-verdi slik den ble estimert å være på rapporteringstidspunktet den gangen eiendelen for første gang ble innregnet (PD ini), sammenlignes med den faktiske PD-verdi på rapporteringstidspunktet. Dersom PD er høyere enn forventet på rapporteringstidspunktet, må det vurderes om det har forekommet en vesentlig økning i kredittrisiko.

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. (PD 12 mnd. ini) mindre enn 1 %, er vesentlig økning i kredittrisiko definert som:

PD 12 mnd. > PD 12 mnd. ini + 0,5 %

og

PD liv > PD rest liv ini *2

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. (PD 12 mnd. ini) over eller lik 1 %, er vesentlig økning i kredittrisiko definert som:

PD 12 mnd. > PD 12 mnd. ini + 2 %

eller

PD liv > PD rest liv ini *2

For å fange opp sensitiviteten for kredittrisiko i de ulike endene av risikoskalaen er det satt minimumsgrenser som må overskrides for at økingen skal være definert som vesentlig. Av migreringsreglene følger det at banken benytter et lavrisikounntak på 0,5 %.

Det foreligger ingen spesifikke karenskriterier med tanke på migrering, følgelig vil engasjementet bli tilbakeført til steg 1 dersom tilhørende PD-enderinger ikke lenger oppfyller kravene til vesentlig økning i kredittrisiko.

Det er i tillegg to absolutte kriterier som alltid definerer en vesentlig økning i kredittrisiko:

- Eiendelen er ikke kredittforringet, men det er gitt betalingslettelse i forbindelse med at kunden er i finansielle vanskeligheter.
- Eiendelen har et overtrekk på minimum 1.000 kroner i mer enn 30 sammenhengende dager.

FORVENTET KREDITTAP BASERT PÅ FORVENTNINGER TIL FREMTIDEN

IFRS 9-metodikken krever at framoverskuende informasjon inkluderes i vurderingen av forventede kredittap.

Forventningene til framtiden er tatt hensyn til gjennom en makroøkonomisk regresjonsmodell for henholdsvis PM- og BM-porteføljen som vurderer endring i sannsynligheten for mislighold (PD) i tre scenarier – basis (normal makroøkonomiske situasjon), nedside (vesentlig økonomisk nedgangskonjunktur) og oppside (et scenario i høykonjunktur).

I alle tre scenarioene antas økonomien å vende tilbake til et felles snitt mot slutten av en femårs prognoseperiode.

Basis-scenariet: I basissceneriet er det benyttet makroprognoser fra SSBs rapport «Konjunkturtendensene» og mer langsiktige prognoser fra IMF for å få en lengre prognoseperiode enn hva som framgår av SSB-rapporten. Sannsynlighetsvekting er på 70%

Nedside- og Oppsidescenariet: Opp- og nedsidescenariet er utledet gjennom et gitt antall standardavvik positivt eller negativt utslag i makrovariablene sammenlignet med basisprognosen fra SSB. Ved vurdering av antall standardavvik utslag er det sett hen til Norges Bank og Finanstilsynets stresstester; sett i sammenheng med vektingen av scenariene.

Sannsynlighetsvekting er på hhv 20% og 10%.

Tabellene viser makromodellens forventede misligholdsnivå i forhold til dagens misligholdsnivå PM. En faktor på 1,6 betyr at kundenes PD forventes å være 60 % høyere enn dagens PD. Tilsvarende betyr en faktor på 0,3 at PD forventes å være 30 % av dagens PD.

Makrofaktorer for PM-porteføljen						
Scenarier	2024	2025	2026	2027	2028	2029 -
Basis	1,2	1,2	1,1	1,0	1,0	0,9
Nedside	2,1	2,0	1,8	1,3	1,1	0,9
Oppside	0,7	0,7	0,6	0,8	0,8	0,9
Sum brutto utlån	1,3	1,3	1,2	1,0	1,0	0,9

Makrofaktorer for BM-porteføljen						
Scenarier	2024	2025	2026	2027	2028	2029 -
Basis	1,1	1,0	0,8	0,8	0,8	0,9
Nedside	2,3	2,0	1,7	1,1	1,0	0,9
Oppside	0,6	0,5	0,4	0,5	0,7	0,9
Sum brutto utlån	1,3	1,2	0,9	0,8	0,8	0,9

I note 13 er det angitt sensitivitetsberegninger for bankens forventet kredittap i ulike scenarier, herunder inkludert beregninger hvor henholdsvis nedside- og oppsidescenariet er sannsynlighetsvektet 100 %.

NEDSKRIVNINGER I STEG 3

Bedriftsmarked

Banken gjennomgår årlig bedriftsporteføljen. Store og spesielt risikable engasjementer gjennomgås løpende.

Personmarked

Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt eller ved dårlig betalingshistorikk.

Estimering av nedskrivning på enkeltkunder – Bedrifts- og Personmarked:

Ved estimering av nedskrivning på enkeltkunder vurderes både aktuell og forventet fremtidig finansiell stilling. For engasjementer i bedriftsmarkedet vurderes også markedssituasjonen for kunden, aktuell sektor og markedsforhold generelt.

Muligheten for rekapitalisering, restrukturering og refinansiering vurderes også. Samlet vurdering av disse forholdene legges til grunn for estimering av fremtidig kontantstrøm. Kontantstrømmene estimeres som hovedregel over en periode tilsvarende forventet løpetid for den aktuelle kunden, eller gruppe av kunder dersom dette er likhetstrekk knyttet til kundene. Nedskrivningen beregnes i tre scenarioer; basis, oppside og nedside, som vektes med hhv. 70, 10 og 20 prosent.

Banken avsetter for tap i steg 3 dersom kunden er kredittforringet. Ved vurdering av tapsavsetningen hefter det usikkerhet ved estimering av tidspunkt og beløp for fremtidige kontantstrømmer inkludert verdsettelse av sikkerhetsstillelse. Det vises til note 11 for oversikt over nedskrivning på utlån og garantier.

KREDITTRISIKO

Banken tar kredittrisiko, som er risikoen for at motparten vil påføre banken et tap ved ikke å gjøre opp bankens tilgodehavende. Kreditteksponering er primært knyttet til utestående lån og gjeldspapirer. Det er også kredittrisiko knyttet til "off-balance" finansielle instrumenter som lånetilsagn, ubenyttet kreditt og garantier. Se note 6–13 for vurdering av kredittrisiko.

Klassifisering

Sannsynlighet for mislighold brukes som mål på kredittkvalitet. Banken deler porteføljen inn i ti risikoklasser, basert på PD for hvert kredittengasjement, jfr. tabell vist nedenfor. Kredittforringede engasjementer (steg 3) er gitt en PD på 100 prosent.

Bankens portefølje inndelt etter risikoklasser og steg er presentert i note 6.

Risikoklasse	Sannsynlighet for mislighold	Sannsynlighet for mislighold
	til	fra
1	0,00 %	0,10 %
2	0,10 %	0,25 %
3	0,25 %	0,50 %
4	0,50 %	0,75 %
5	0,75 %	1,25 %
6	1,25 %	2,00 %
7	2,00 %	3,00 %
8	3,00 %	5,00 %
9	5,00 %	8,00 %
10	8,00 %	100,00 %

NOTE 3 – Anvendelse av estimater og skjønnsmessige vurderinger

Estimater og skjønnsmessige vurderinger vurderes løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer. For regnskapsformål benytter banken estimater og antagelser om fremtiden.

Regnskapsestimatene kan avvike fra de oppnådde resultater, men de er basert på beste estimat på tidspunktet for regnskapsavleggelsen. Estimaten og antagelsene som har betydelig risiko for vesentlig å påvirke balanseført verdi av eiendeler eller forpliktelser er behandlet nedenfor. Nedenfor gjennomgås de mest vesentlige skjønnsmessige vurderingene, som bankens ledelse legger til grunn ved avleggelse av regnskapet.

NEDSKRIVNING PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Bedriftsmarked – Banken gjennomgår årlig utvalgte terskelverdier av BM-porteføljen. Store, spesielt risikoutsatte, samt misligholdte og tapsutsatte engasjementer gjennomgås kvartalsvis.

Personmarked – Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt og senest etter 90 dager, eller dersom de har en særdeles dårlig betalingshistorikk.

Estimering av nedskrivning – Bedrifts- og Personmarked

Bankens systemer for risikoklassifisering er omtalt under risikostyring. Banken foretar individuell vurdering av nedskrivningsbehovet dersom det foreligger kredittforringelse som kan identifiseres på enkeltengasjement, og kredittforringelsen medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Eksempler på kredittforringelse vil være mislighold, konkurs, likviditet eller andre vesentlige finansielle problemer.

Nedskrivninger i steg 3 beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av diskontert forventet kontantstrøm basert på effektiv rente.

Øvrige nedskrivninger i steg 1 og 2 baserer seg på tapsestimat beregnet med grunnlag på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold, (probability of default- PD), tap ved mislighold, (loss given default - LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default-EAD). Se note 13 for sensitivitetsberegninger.

Banken har i tillegg «ikke-modellberegnete nedskrivninger». Nedskrivningene skal dekke usikkerhet som nedskrivningsmodellene for person- og bedriftskunder ikke tar tilstrekkelig høyde for. Dette er bl.a. relatert til overgangsrisiko for bransjer som blir underlagt nye krav til bærekraft, bransjer som kan forventes å rammes hardt av vesentlig økning i strømpriser, bransjer med stor prisvekst på innsatsfaktorer, (byggemateriell, kunstgjødelse, tilgang på innleid/ kvalifisert arbeidskraft mv).

VIRKELIG VERDI I IKKE AKTIVE MARKEDER

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke er notert i et aktivt marked (nivå 2 og 3) er verdsatt ved bruk av verdsettelsesteknikker. Slik verdsettelse vil være beheftet med usikkerhet. Verdsettelsesteknikker, (f.eks. modeller), som er benyttet for å bestemme virkelig verdi vurderes periodisk opp mot utvikling i verdi av lignende instrumenter samt gjennomførte transaksjoner i samme papir. I den grad det er praktisk mulig benyttes observerbare data, men på områder som kredittrisiko volatilitet og korrelasjoner må det benyttes estimater. Endring i forutsetningene for disse faktorene kan påvirke virkelig verdi på finansielle instrumenter, (note 26).

OVERTATTE EIENDELER

Overtatte eiendeler er eiendeler som overtas av banken i forbindelse med oppfølging av misligholdte eller nedskrevne engasjementer. Ved overtagelsen verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Eventuelt avvik fra balanseført verdi av misligholdt eller nedskrevet engasjement ved overtagelse klassifiseres som nedskrivning på utlån. Overtatte eiendeler balanseføres etter sin art. Ved overtagelse av aksjer eller andeler vurderes eierandelen etter prinsippene beskrevet i note 1, (overtagelse av eiendeler). Ved endelig avhendelse resultatføres avviket fra balanseført verdi iht eiendommens art i regnskapet.

NOTE 4 – Kapitaldekning

Den ansvarlige kapitalen består av ren kjernekapital, annen kjernekapital, (hybridkapital), og tilleggskapital (ansvarlig lånekapital). Kravet til kapitaldekning er at den ansvarlige kapital minst skal utgjøre 8 % av et nærmere definert beregningsgrunnlag. I tillegg må banken møte bufferkrav.

Pr. 31.12.2023 er konsolidert kapitalbehov inkludert buffere i henhold til Pilar I for hhv ren kjernekapital-, kjernekapital- og ansvarlig kapitaldekning 15,2%, 17,0% og 19,5%. Bokført verdi av eiendelspostene og omregnet verdi av poster utenom balansen tilordnes en eksponeringskategori og gis en risikovekt etter den antatte kredittrisiko de representerer.

Banken har ikke fått fastsatt SREP-krav fra Finanstilsynet. Konsolidert Pilar 2-tillegg er i bankens ICAAP-modell beregnet på bakgrunn av internt beregnet Pilar 2-tillegg og bankens andel av Eika Boligkreditt AS og Eika Gruppens internt beregnede/fastsatte Pilar 2-tillegg. Konsoliderte kapitalmål, (kapitalbehov + styringsbuffer), er pr. 31.12.2023 for henholdsvis ren kjerne-, kjernekapital- og ansvarlig kapitaldekning 16,7%, 18,5% og 21,0%.

	Morbank		Konsolidert kapitaldekning inkl. andel samarb.gruppe	
Tall i tusen kroner	2023	2022	2023	2022
Opptjent egenkapital	586.760	541.053	480.101	440.731
Fond for vurderingsforskjeller	20.225	20.676		
Fond for urealisert gevinster	128.046	103.624		
Innbetalt egenkapitalbevis/aksjekapital			21.758	18.555
Annen egenkapital			148.511	126.076
Overkursfond			89.406	78.953
Gavefond	20.977	11.252		
Sum ren kjernekapital før fradrag	756.008	676.605	739.777	664.315
Fradrag VIPPS	-10.819	-9.698	-11.083	-9.916
Fradrag for ikke vesentlige investeringer	-184.590	-160.077	0	0
Fradrag for vesentlige investeringer			-5.121	-5.181
Fradrag for forsvarlig verdsetting	-596	-585	-733	-883
Immaterielle eiendeler			-539	-442
Fradrag i ren kjernekapital			0	-184
Ren kjernekapital	560.003	506.245	722.301	647.709
Fondsobligasjoner			10.478	10.797
Fradrag i kjernekapital				
Sum kjernekapital	560.003	506.245	732.778	658.506
Tilleggskapital - ansvarlig lån		40.000	14.115	52.776
Fradrag i tilleggskapital				
Netto ansvarlig kapital	560.003	546.245	746.893	711.282
Eksponeringskategori (vektet verdi)				
Stater	0	0	0	0
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	17.679	14.816	37.032	38.812
Offentlige eide foretak	4.446	0	4.446	0
Institusjoner	462	7.725	18.485	30.892
Foretak	46.599	81.771	55.455	94.479
Massemarked	0	0	46.533	42.687
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.363.593	1.232.527	1.870.306	1.658.263
Forfalte engasjementer	17.156	8.114	19.899	9.860
Høyrisiko-engasjementer	33.135	79.633	33.135	79.633
Obligasjoner med fortrinnsrett	16.057	14.794	28.256	25.228
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	26.214	10.486	26.214	10.486
Andeler i verdipapirfond	27.187	22.742	28.788	24.370
Egenkapitalposisjoner	156.717	134.610	217.124	187.894
Øvrige engasjement	52.974	135.221	62.589	142.113
CVA-tillegg			18.829	18.483
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	1.762.219	1.742.439	2.467.091	2.363.200
Beregningsgrunnlag fra operasjonell risiko	239.812	211.144	259.122	228.587
Kapitalkrav med utgangspunkt i faste kostnader			4.220	4.907
Sum beregningsgrunnlag	2.002.032	1.953.583	2.730.434	2.596.693
Kapitaldekning i %	27,97 %	27,96 %	27,35 %	27,39 %
Kjernekapitaldekning	27,97 %	25,91 %	26,84 %	25,36 %
Ren kjernekapitaldekning i %	27,97 %	25,91 %	26,45 %	24,94 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	13,82 %	12,21 %	12,24 %	11,32 %

Konsolidering av samarbeidende grupper: Fra 01.01.2018 rapporteres kapitaldekning konsolidert med eierandel i samarbeidsgrupper. Banken har pr. 31.12.2023 en eierandel på 1,91 % i Eika Gruppen AS og 1,49 % i EBK AS.

NOTE 5 – Risikostyring

Bankens forretningsaktiviteter fører til at virksomheten er eksponert for en rekke finansielle risikoer. Bankens målsetting er å oppnå en balanse mellom avkastning og risiko samt å minimere potensielle negative virkninger på bankens finansielle resultat. Bankens finansielle risikostyring er etablert for å identifisere og analysere disse risikoene, samt å etablere passende risikorammer og –kontroller, og å overvåke overholdelsen gjennom bruk av pålitelige og oppdaterte informasjonssystemer. Banken vurderer jevnlig de etablerte retningslinjene for risikostyring og systemet som er etablert for å sikre at endringer i produkter og markeder blir reflektert i risikorammene.

Ansvar for bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre og ledelse. Styret vedtar bankens mål og rammestruktur innenfor alle risikoområder, herunder policy for virksomhets- og risikostyring. Dokumentet gir en overordnet beskrivelse av virksomhetsstyringen, herunder risikostyringen i banken og sees i sammenheng med bankens strategi og vedtekter. Revisjon av dokumentet skjer ved behov og minimum én gang pr. år.

Adm. banksjef har ansvaret for bankens samlede risikostyring. Alle beslutninger knyttet til risiko og risikostyring blir normalt fattet av adm. banksjef i samråd med øvrige medlemmer i bankens ledelse.

Alle ledere i banken har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget område i tråd med banken sin vedtatte risikoprofil.

FINANSIELL RISIKO

Berg Sparebank sitt rammeverk for risikostyring og kontroll definerer risikovilje og prinsipper for styring av risiko og kapital som bygger på Basel III-regelverket. Banken er pålagt risikogjennomgang i samsvar med finansforetaksloven og kapitalkravsforskriften. Bankens resultatmål er en konkurransedyktig egenkapitalavkastning og resultatvekst. Risikostyringen skal bidra til at dette målet oppnås, både ved at forretningsmessige muligheter utnyttes, og at potensielt negative resultatutslag begrenses.

Det er utviklet rutiner og instruksjoner i forbindelse med risikogjennomgangen som skal sikre at risikofaktorene løpende håndteres på en tilfredsstillende måte. Det overvåkes periodisk at risikohåndteringen etterleves og fungerer som forutsatt.

Banken er eksponert for følgende risikoer; kredittrisiko, likviditetsrisiko, markedsrisiko (herunder markeds- og renterisiko) og operasjonell risiko, i tillegg til bankens overordnede forretningsrisiko, (herunder strategisk- og omdømmerisiko). Risiko vurderes etter en skala med fire nivåer: lav, middels, høy og ikke klassifisert risiko, (for kredittrisiko).

LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke kan innfri sine forpliktelser ved forfall samt risikoen for at banken ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden øker vesentlig. Ut ifra et bredere perspektiv inneholder likviditetsrisiko også risiko for at banken ikke er i stand til å finansiere økninger i eiendeler etter hvert som refinansieringsbehovet øker. Bankens innskuddskunder kan i praksis på kort varsel disponere sin innskuddskapital. Derimot vil bankens lånekunder ønske langsiktig finansiering og kredittrammer. På denne måten eksponeres banken for likviditetsrisiko.

Av bankens styrebehandlete likviditetspolicy, fremgår det at banken skal ha lav likviditetsrisiko. Likviditetspolicyen har klare rammer for likviditetsnivået i banken, herunder måltall for bufferlikviditet, krav til kort- og langsiktig finansiering, mål for innskuddsdekning samt rammer for finansieringsstruktur. Likviditetsstyringen tar utgangspunkt i bankens likviditetspolicy. Likviditetspolicy gjennomgås minimum årlig. Bankens innskudd består hovedsakelig av innskudd fra kunder innenfor bankens markedsområde.

Likviditetssituasjonen er meget god. Etablerte ordninger med låneadgang i Norges Bank, trekkrettigheter i oppgjørsbank, obligasjons- og sertifikatlån i finansmarkedet er nødvendige kapitalkilder for å fylle likviditetsgapet mellom utlån og ordinære kundeinnskudd. Se note 14 for vurdering av likviditetsrisiko.

MARKEDSRISIKO

Banken er eksponert for markedsrisiko, som er risikoen for at virkelig verdi av framtidige kontantstrømmer knyttet til finansielle instrumenter vil endres pga. endringer i markedspriser. Markedsrisiko er knyttet til åpne posisjoner i rente-, valuta og aksjeprodukter som er eksponert mot endrede markedspriser og endringer i volatiliteten til priser som rentesatser, kredittspreader, valutakurser og aksjepriser.

Styring av markedsrisiko tar utgangspunkt i styrevedtatt policy for markedsrisiko hvor det er satt rammer for eksponering innen ulike risikokategorier. I dokumentet er det nedfelt rammer for mulige investeringer. Banken har avtale med Eika Kapitalforvaltning AS om aktiv forvaltningsservice av bankens obligasjons- og verdipapirportefølje og avtale med AlphaSpar om aktiv forvaltning av bankens portefølje av fond, egenkapitalbevis og/eller bankaksjer. Avtalene har et klart mandat for risikoeksponering og er i samsvar med policy for markedsrisiko. Rammene vurderes årlig av styret og ligger godt innenfor myndighetsbestemte maksimalgrenser. Bankens eksponering av markedsrisiko skal være lav til moderat. Risikoeksponering og -utvikling overvåkes løpende og rapporteres periodisk til styre og ledelse. Se note 27–29 for vurdering av markedsrisiko.

OPERASJONELL RISIKO

Bankens operasjonelle risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser samt juridisk risiko. Denne type risiko og tapskilder ligger i den løpende driften av banken. Styring av operasjonell risiko tar utgangspunkt i bankens policy for operasjonell risiko. Policyer, rutinebeskrivelser, fullmaktstrukturer, mv. sammen med veldefinerte og klare ansvarsforhold, er tiltak som reduserer den operasjonelle risikoen. Det er videre tegnet hensiktsmessige forsikringsordninger samt utarbeidet relevante beredskapsplaner for å håndtere kritesituasjoner.

Hendelser som har påvirket, eller kan påvirke bankens lønnsomhet og/eller omdømme, følges systematisk opp. I tillegg til at det årlig foretas en gjennomgang av vesentlige operasjonelle risikoer og kontrolltiltak, foretar ledelsen en løpende vurdering av operasjonelle risikohendelser og iverksetter ytterligere risikoreduserende tiltak ved behov. Det foretas løpende rapportering av operasjonelle tapshendelser og internkontrollavvik til ledelse og styret. Bankens operasjonelle risiko skal være lav.

FORRETNINGSRISIKO

Forretningsrisiko omfatter risiko for tap på grunn av endringer i eksterne forhold som markedssituasjon eller myndighetenes reguleringer. Styring og kontroll med bankens forretningssikkerhet er basert på bankens styrefastsatte policy.

Forretningsrisiko inkluderer også omdømmerisiko. Risiko for at banken påføres tap eller kostnader som følge av at bankens omdømme svekkes ved manglende kontrollrutiner. Bankens risikovurdering er i 2023 gjennomført etter samme opplegg som foregående år. Det er foretatt systematisk gjennomgang av tiltak som banken har iverksatt for å redusere risiko. Den relative risiko er også vurdert mot de interne rutiner og instruksjoner og det rammeverk som er etablert i bankens systemer. Vurderingen har resultert i restrisiko som er den risiko banken har vurdert i forhold til behov for iverksettelse av utvidede tiltak for å begrense risikoen ytterligere.

Det påligger alle ansatte å bidra til at kundenes behov og rettigheter ivaretas på en tilfredsstillende måte, herunder gjennom en faglig god og redelig kundebehandling som sikrer at bankens kunder kan ta bevisste og velinformerte valg.

STRATEGISK RISIKO

Strategisk risiko defineres som risiko for at banken ikke skal «overleve». Dette er den fundamentale risiko for styret og ledergruppen. Risiko for at verdien av gjeld og eiendeler endres på grunn av faktorer i markedet. Dette fordrer en kontinuerlig vurdering av konkurransesituasjonen, bankens produkter og endringer i bankens rammevilkår.

ESG RISIKO

Risiko relatert til miljø, samfunnsansvar og selskapsstyring inngår i ESG risiko. Deriblant også klimarisiko. Klimarisiko omfatter risiko for økt kredittrisiko og finansielle tap for banken som følge av klimaendringer. Bankens årlige gjennomgang av risiko i banken der ESG og klimarisiko inngår.

Det er først og fremst relatert til utlån til bedriftsmarked at det er identifisert at banken er utsatt for klimarisiko. Dette er både relatert til fysisk risiko, men også overgangsrisiko fra dagens situasjon til et lavutslippssamfunn. Derfor er vurdering av bærekraft og klimarisiko integrert i bankens kredittprosess. Da banken ikke er eksponert mot olje og gassnæringen anses næringseiendom, bygg og anlegg samt landbruk å være de sektorer som har høyest iboende klimarisiko i bankens portefølje. Samtidig er det store muligheter for positiv påvirkning i disse bransjene.

COMPLIANCE

Compliancerisiko er risikoen for at banken pådrar seg offentlige sanksjoner/bøter eller økonomiske tap som følge av manglende etterlevelse av lover og forskrifter. Bankens vektlegger gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende regelverk. Styret vedtar årlig retningslinjer for risikostyrings- og compliancefunksjonen. Retningslinjene beskriver hovedprinsippene for ansvar og organisering. Det arbeides kontinuerlig med å vurdere beste tilpasning til nye reguleringer og nytt regelverk for både å ivareta etterlevelse samt effektivitet i organisasjonen. Nye reguleringer og nytt regelverk som påvirker driften skal fortløpende inkluderes i rutiner og retningslinjer samt implementeres samt implementeres i organisasjonen.

Aktiviteten på complianceområdet har vært stor i de senere år, særlig knyttet opp mot kravene innen hvitvasking / terrorfinansiering og GDPR. Bankens har implementert spesifikke rutiner og retningslinjer for å sikre etterlevelse, og jobber aktivt for å opprettholde og videreutvikle de ansattes kompetanse på området.

NOTE 6 – Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

2023

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet		Brutto utlån		
Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum utlån
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	2.378.354	13.035	0	2.391.389
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	458.061	184.922	2	642.985
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	89.488	129.940	0	219.429
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	14.846	14.846
Sum brutto utlån	2.925.903	327.897	14.848	3.268.649
Nedskrivninger	-1.932	-10.588	-996	-13.515
Sum utlån til balanseført verdi	2.923.971	317.310	13.853	3.255.134

2023

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet		Personmarkedet		
Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum utlån
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	2.126.773	13.035	0	2.139.808
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	252.310	161.442	2	413.755
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	39.007	84.234	0	123.241
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	8.517	8.517
Sum brutto utlån	2.418.091	258.711	8.519	2.685.321
Nedskrivninger	-677	-5.692	-430	-6.800
Sum utlån til bokført verdi	2.417.413	253.019	8.089	2.678.522

2023

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet		Bedriftsmarkedet		
Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum utlån
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	251.581	0	0	251.581
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	205.751	23.479	0	229.230
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	50.481	45.707	0	96.187
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	6.329	6.329
Sum brutto utlån	507.813	69.186	6.329	583.328
Nedskrivninger	-1.255	-4.896	-565	-6.716
Sum utlån til bokført verdi	506.558	64.290	5.764	576.612

2023

Ubenyttede kreditter og garantier fordelt på nivå for kredittkvalitet		Ubenyttede kreditter og garantier		
Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum eksponering
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	233.015	35	0	233.050
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	13.373	4.814	0	18.188
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	4.111	1.215	0	5.327
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	741	741
Sum ubenyttede kreditter og garantier	250.500	6.065	741	257.306
Nedskrivninger	-53	-36	-50	-139
Netto ubenyttede kreditter og garantier	250.447	6.028	692	257.167

2022

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet Pr. klasse finansielt instrument:	Brutto utlån			Sum utlån
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	2.471.227	15.385	0	2.486.612
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	399.214	81.195	0	480.409
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	41.319	172.982	0	214.301
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	7.576	7.576
Sum brutto utlån	2.911.760	269.562	7.576	3.188.897
Nedskrivninger	-2.113	-10.621	-1.832	-14.566
Sum utlån til balanseført verdi	2.909.646	258.941	5.744	3.174.331

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet Pr. klasse finansielt instrument:	Personmarkedet			Sum utlån
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	2.240.193	14.700	0	2.254.892
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	183.334	69.408	0	252.741
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	14.040	92.164	0	106.203
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	6.657	6.657
Sum brutto utlån	2.437.566	176.271	6.657	2.620.494
Nedskrivninger	-583	-5.296	-920	-6.798
Sum utlån til bokført verdi	2.436.983	170.975	5.737	2.613.696

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet Pr. klasse finansielt instrument:	Bedriftsmarkedet			Sum utlån
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	231.034	686	0	231.720
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	215.880	11.787	0	227.667
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	27.279	80.818	0	108.097
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	918	918
Sum brutto utlån	474.193	93.291	918	568.403
Nedskrivninger	-1.530	-5.325	-912	-7.768
Sum utlån til bokført verdi	472.663	87.966	7	560.635

Ubenyttede kreditter og garantier fordelt på nivå for kredittkvalitet		Ubenyttede kreditter og garantier		
(Pr. klasse finansielt instrument:)	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum eksponering
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	217.753	5.624	0	223.376
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	17.840	2.124	0	19.963
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	478	2.537	0	3.015
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	86	86
Sum ubenyttede kreditter og garantier	236.070	10.284	86	246.441
Nedskrivninger	-57	-36	-23	-116
Netto ubenyttede kreditter og garantier	236.013	10.248	63	246.325

NOTE 7 – Fordeling av utlån

Utlån fordelt på fordringstyper	2023	2022
Kasse-, drifts- og brukskreditter	400.962	343.484
Byggelån	15.356	29.763
Nedbetalingslån	2.852.330	2.815.650
Brutto utlån og fordringer på kunder	3.268.649	3.188.897
Nedskrivning steg 1	-1.932	-2.113
Nedskrivning steg 2	-10.588	-10.621
Nedskrivning steg 3	-996	-1.832
Netto utlån og fordringer på kunder	3.255.134	3.174.331
Utlån formidlet til Eika Boligkreditt AS	1.497.788	1.434.852
Utlån inkl. Eika Boligkreditt AS	4.752.921	4.609.183

Brutto utlån fordelt på geografi	2023	2022
Halden	2.099.653	2.047.021
Fredrikstad	499.632	516.515
Sarpsborg	272.701	275.915
Oslo	118.116	112.857
Aremark	38.983	35.326
Hvaler	29.167	31.225
Andre	210.396	170.038
Sum	3.268.649	3.188.897

NOTE 8 – Kredittforringede engasjementer

Banken hadde ved utgangen av 2023 14,5 MNOK i steg 3 hvor det ikke er foretatt nedskrivning grunnet verdien på sikkerhetsstillelsen, (tilsvarende tall for 2022 var 5,8 MNOK). Pr. 31.12.2023 hadde banken ti engasjement som er merket «forbearance», (betalingslettelser). Til sammen utgjør dette 17,8 MNOK. Ett av disse er i steg 3, (1,1 MNOK) hvorav det er utført en individuell nedskrivning med 0,2 MNOK. Resterende engasjement er plassert i steg 2 med 16,7 MNOK.

2023

Fordelt etter sektor/næring	Brutto kredittforringede engasjement	Nedskrivning steg 3	Netto nedskrevne engasjement
Personmarkedet	8.519	-430	8.089
Næringssektor fordelt:			
Primærnæringer	0	0	0
Industri og bergverk	0	0	0
Kraftforsyning	0	0	0
Bygg og anleggsvirksomhet	5.894	-487	5.407
Varehandel	0	0	0
Transport	244	-18	226
Overnattings- og serveringsvirksomhet	373	-61	312
Informasjon og kommunikasjon	0	0	0
Omsetning og drift av fast eiendom	473	-46	427
Tjenesteytende virksomhet	86	-3	83
Sum	15.590	-1.045	14.545

2022

Fordelt etter sektor/næring	Brutto kredittforringede engasjement	Nedskrivning steg 3	Netto nedskrevne engasjement
Personmarkedet	6.658	-920	5.737
Næringssektor fordelt:			
Jordbruk, skogbruk og fiske	0	0	0
Industri	0	0	0
Bygg, anlegg	0	0	0
Varehandel	862	-855	7
Transport og lagring	0	0	0
Eiendomsdrift og tjenesteyting	0	0	0
Annen næring	143	-57	87
Sum	7.663	-1.832	5.830

Kredittforringede engasjementer	2023	2022
Brutto engasjementer med over 90 dagers overtrekk - personmarked	1.367	3.026
Brutto engasjementer med over 90 dagers overtrekk - bedriftsmarked	6.984	3.632
Nedskrivning steg 3	-644	-920
Netto engasjementer med over 90 dagers overtrekk	7.707	5.737
Brutto andre kredittforringede engasjementer - personmarkedet	7.152	0
Brutto andre kredittforringede engasjementer - bedriftsmarkedet	86	1.005
Nedskrivning steg 3	-401	-912
Netto andre kredittforringede engasjementer	6.837	93
Netto kredittforringede engasjementer	14.545	5.830

Kredittforringede engasjementer fordelt etter sikkerheter

	2023		2022	
Tall i tusen kroner	Beløp	%	Beløp	%
Engasjementer med pant i bolig	14.744	94,6 %	4.776	62,3 %
Engasjementer med pant i annen sikkerhet *	575	3,7 %	2.584	33,7 %
Engasjementer med pant i næringseiendom	0	0,0 %	0	0,0 %
Engasjementer uten sikkerhet	271	1,7 %	303	4,0 %
Ansvarlig lånekapital	0	0,0 %	0	0,0 %
Sum kredittforringede engasjementer	15.590	100 %	7.663	100 %

Annen sikkerhet består av driftstilbehør, varelager, annen eiendom og kausjon.

NOTE 9 – Forfalte og kredittforringede lån

	Ikke forfalte utlån	Under 1 mnd.	Over 1 t.o.m. 3 mnd.	Over 3 t.o.m. 6 mnd.	Over 6 t.o.m. 12 mnd.	Over 1 år	Sum forfalte utlån	Andre kredittforringede utlån	Sikkerhet for forfalte utlån > 90 dg.	Sikkerhet for andre kredittforringede utlån
2023										
Privatmarkedet	2.672.407	4.109	7.438	4	1.363	0	12.915	7.152	1.333	6.993
Bedriftsmarkedet	569.307	7.544	148	3.893	2.436	0	14.021	86	6.041	0
Totalt	3.241.713	11.653	7.586	3.897	3.800	0	26.936	7.239	7.374	6.993
	Ikke forfalte utlån	Under 1 mnd.	Over 1 t.o.m. 3 mnd.	Over 3 t.o.m. 6 mnd.	Over 6 t.o.m. 12 mnd.	Over 1 år	Sum forfalte utlån	Andre kredittforringede utlån	Sikkerhet for forfalte utlån > 90 dg.	Sikkerhet for andre kredittforringede utlån
2022										
Privatmarkedet	2.619.207	0	0	0	1.144	143	1.287	6.657	2.723	3.632
Bedriftsmarkedet	567.484	57	862	0	0		919	918	0	918
Totalt	3.186.691	57	862	0	1.144	143	2.206	7.575	2.723	4.550

Antall dager i forfall regnes fra det tidspunktet et lån har et overtrekk som overstiger den relative- og absolute grensen. For både PM- og BM-kunder er den relative grensen lik 1% av kundens samlede eksponeringer. Absolutt grense: PM:1.000 kr / BM: 2.000 kr.

NOTE 10 – Eksponering på utlån

2023		Ned-skriving steg 1	Ned-skriving steg 2	Ned-skriving steg 3	Ubenyttede kreditter	Garantier	Taps-avsetning steg 1	Taps-avsetning steg 2	Taps-avsetning steg 3	Maks kreditt-eksponering
Tall i tusen kroner	Brutto utlån									
Personmarkedet	2.685.321	-677	-5.692	-430	157.730	3.493	-12	-6	0	2.839.726
Næringssektor fordelt:										
Primærnæringer	115.518	-23	-29	0	15.618	30	-2	-1	0	131.112
Industri og bergverk	18.387	-9	0	0	44.700	350	-3	-6	0	63.419
Kraftforsyning	3.018	-3	0	0	0	0	0	0	0	3.015
Bygg og anleggsvirksomhet	98.626	-869	-4.210	-440	4.976	3.478	-4	0	-46	101.511
Varehandel	23.455	-17	-150	0	8.178	3.784	-7	-17	0	35.225
Transport	8.258	-12	-16	-18	854	3.580	-2	-1	0	12.645
Overnattings- og serveringsvirksomhet	2.500	-2	-9	-61	434	630	0	-1	0	3.490
Informasjon og kommunikasjon	970	-1	0	0	6	0	0	0	0	975
Omsetning og drift av fast eiendom	228.627	-250	-162	-46	491	405	-1	0	0	229.065
Tjenesteytende virksomhet	83.968	-69	-320	0	4.937	3.632	-23	-4	-3	92.118
Sum	3.268.649	-1.932	-10.588	-996	237.923	19.382	-53	-36	-50	3.512.300

2022		Ned-skriving steg 1	Ned-skriving steg 2	Ned-skriving steg 3	Ubenyttede kreditter	Garantier	Taps-avsetning steg 1	Taps-avsetning steg 2	Taps-avsetning steg 3	Maks kreditt-eksponering
Tall i tusen kroner	Brutto utlån									
Personmarkedet	2.620.494	-336	-5.296	-920	139.396	3.894	-5	-6	0	2.757.221
Næringssektor fordelt:										
Primærnæringer	119.855	-30	-15	0	17.818	220	-2	-1	0	137.845
Industri og bergverk	20.225	-16	0	0	43.987	350	-7	0	0	64.539
Kraftforsyning	3.043	-1	0	0	0	0	0	0	0	3.042
Bygg og anleggsvirksomhet	97.609	-1.195	-675	0	9.340	2.325	-6	-13	0	107.384
Varehandel	20.665	-21	-86	-855	7.789	3.426	-5	-5	0	30.908
Transport	10.472	-14	-102	0	802	3.835	-1	-3	0	14.989
Overnattings- og serveringsvirksomhet	4.403	-3	0	0	602	670	0	-2	0	5.671
Informasjon og kommunikasjon	935	0	0	0	100	0	0	0	0	1.035
Omsetning og drift av fast eiendom	188.593	-169	-4.085	0	2.429	766	-4	-3	0	187.528
Tjenesteytende virksomhet	102.602	-328	-362	-57	4.799	3.894	-26	-4	0	110.518
Sum	3.188.897	-2.113	-10.621	-1.832	227.061	19.380	-57	-37	0	3.420.679

NOTE 11 – Nedskrivninger, tap finansiell risiko

I henhold til IFRS 9 er bankens utlån til kunder, ubenyttede kreditter og garantier gruppert i tre steg basert på:

- Misligholdssannsynligheter (PD) på innregningstidspunktet ift. misligholdssannsynlighet på balansedagen.
- Øvrige indikatorer på vesentlig økning i kredittrisiko og/eller kredittforringelse:
 - o Antall dager med betalingsmislighold
 - o Betalingslettelser ved finansielle vanskeligheter
 - o Skjønnsmessige tapsvurderinger

Fordelingen mellom stegene gjøres for det enkelte lån eller engasjement.

Tabellene spesifiserer endringene i periodens nedskrivninger og brutto balanseført utlån, garantier og ubenyttede trekkrettigheter for hvert steg, og inkluderer følgende elementer:

- Overføring mellom stegene som skyldes endring i kredittrisiko, fra 12 måneders forventet kredittap i steg 1 til kreditt tap over levetiden til instrumentet i steg 2 og steg 3.
- Økning i nedskrivninger ved utstedelse av nye utlån, ubenyttede kreditter og garantier.
- Reduksjon i nedskrivninger ved fraregning av utlån, ubenyttede kreditter og garantier.
- Økning eller reduksjon i nedskrivninger som skyldes endringer i inputvariabler, beregningsforutsetninger, makroøkonomiske forutsetninger og effekten av diskontering.

Nedskrivning på ubenyttede kreditter og garantier er balanseført som gjeldsforpliktelse i regnskapet.

31.12.2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2023	583	5.296	920	6.799
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	234	-192	-42	0
Overføringer til steg 2	-42	42	0	0
Overføringer til steg 3	-5	-57	62	0
Netto endring	-311	4.349	-449	3.589
Endringer som følge av nye eller økte utlån	274	105	0	379
Utlån som er fraregnet i perioden	-57	-224	-61	-343
Konstaterte tap	0	0	0	0
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	0	0	0	0
Andre justeringer	0	0	0	0
Nedskrivninger personmarkedet pr. 31.12.2023	676	9.318	430	10.424

31.12.2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2023	2.437.566	176.271	6.657	2.620.494
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	33.206	-30.406	-2.800	0
Overføringer til steg 2	-146.161	146.161	0	0
Overføringer til steg 3	-444	-4.583	5.027	0
Netto endring	-72.704	-11.949	-2.697	-87.349
Nye utlån utbetalt	666.830	32.936	3.634	703.400
Utlån som er fraregnet i perioden	-500.201	-49.720	-1.302	-551.224
Konstaterte tap	0	0	0	0
Brutto utlån til personmarkedet pr. 31.12.2023	2.418.091	258.711	8.519	2.685.321

31.12.2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2023	1.531	5.325	912	7.768
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	565	-508	-57	0
Overføringer til steg 2	-39	39	0	0
Overføringer til steg 3	-151	-189	341	0
Netto endring	-1.415	-2.817	-631	-4.862
Endringer som følge av nye eller økte utlån	821	50	0	871
Utlån som er fraregnet i perioden	-56	-630	0	-686
Konstaterte tap	0	0	0	0
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	0	0	0	0
Andre justeringer	0	0	0	0
Nedskrivninger bedriftsmarkedet pr. 31.12.2023	1.256	1.270	565	3.091

31.12.2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2023	474.193	93.291	918	568.402
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	26.338	-24.822	-1.516	0
Overføringer til steg 2	-19.724	26.193	-6.469	0
Overføringer til steg 3	-3.289	-5.620	8.909	0
Netto endring	-39.210	-7.633	5.347	-41.496
Nye utlån utbetalt	132.035	16.253	0	148.288
Utlån som er fraregnet i perioden	-62.529	-28.476	-861	-91.866
Konstaterte tap	0	0	0	0
Brutto utlån til bedriftsmarkedet pr. 31.12.2023	507.813	69.186	6.329	583.328

31.12.2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2023	57	36	23	116
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	5	-5	0	0
Overføringer til steg 2	-6	6	0	0
Overføringer til steg 3	0	-13	13	0
Netto endring	-6	21	14	29
Endringer som følge av nye eller økte ubenyttede kreditter og garantier	6	0	0	6
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i periode	-2	-10	0	-12
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	0	0	0	0
Andre justeringer	0	0	0	0
Nedskrivninger pr. 31.12.2023	53	36	50	139

31.12.2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto balanseførte engasjement pr. 01.01.2023	236.053	10.006	86	246.145
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	6.242	-6.242	0	0
Overføringer til steg 2	-4.912	5.162	-250	0
Overføringer til steg 3	0	-808	808	0
Netto endring	10.021	853	98	10.971
Nye/endrede ubenyttede kreditter og garantier	32.456	254	0	32.710
Engasjement som er fraregnet i perioden	-29.360	-3.160	0	-32.520
Brutto engasjement pr. 31.12.2023	250.500	6.065	741	257.306

Nedskrivninger i steg 3 på utlån og garantier	31.12.2023	31.12.2022
Individuelle nedskrivninger ved begynnelsen av perioden	1.855	5.189
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	382	
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	854	1.010
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger fra tidligere perioder	-1.240	-206
Konstaterte tap på lån som tidligere er nedskrevet	-855	-4.138
Individuelle nedskrivninger ved slutten av perioden	996	1.855

Resultatførte tap på utlån, kreditter og garantier	31.12.2023	31.12.2022
Endring i perioden i steg 3 på utlån	-928	-3.357
Endring i perioden i steg 3 på garantier	50	23
Endring i perioden i forventet tap steg 1 og 2	-214	2.720
Konstaterte tap i perioden, der det tidligere er foretatt nedskrivninger i steg 3	835	4.138
Konstaterte tap i perioden, der det ikke er foretatt nedskrivninger i steg 3	29	119
Periodens renter på nedskrevet del av utlån	34	-88
Periodens inngang på tidligere perioders nedskrivninger	-246	-870
Tapskostnader i perioden	-440	2.685

31.12.2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2021	346	5.089	1.009	6.444
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	9	-211	0	-202
Overføringer til steg 2	-28	512	0	484
Overføringer til steg 3	0	-14	59	45
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	23	2	0	25
Utlån som er fraregnet i perioden	-120	-206	-255	-581
Konstaterte tap	0	0	0	0
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-19	3	91	76
Andre justeringer	372	120	16	507
Nedskrivninger personmarkedet pr. 31.12.2022	583	5.295	920	6.798

31.12.2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2021	2.463.027	149.066	3.022	2.615.115
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	51.759	-51.759	0	0
Overføringer til steg 2	-99.386	99.386	0	0
Overføringer til steg 3	-1.579	-1.883	3.462	0
Nye utlån utbetalt	663.148	24.679	627	688.454
Utlån som er fraregnet i perioden	-639.403	-43.218	-453	-683.074
Konstaterte tap	0	0	0	0
Brutto utlån til personmarkedet pr. 31.12.2022	2.437.566	176.271	6.658	2.620.495

31.12.2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2021	507	4.042	4.180	8.729
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	12	-96	0	-84
Overføringer til steg 2	-28	702	0	674
Overføringer til steg 3	-2	0	855	853
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	1.102	8	0	1.110
Utlån som er fraregnet i perioden	-82	-152	-4.138	-4.372
Konstaterte tap				0
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	107	42	38	187
Andre justeringer	-85	778	-23	670
Nedskrivninger bedriftsmarkedet pr. 31.12.2022	1.531	5.324	912	7.767

31.12.2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2021	457.872	49.202	6.895	513.969
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	13.690	-13.690	0	0
Overføringer til steg 2	-41.442	41.442	0	0
Overføringer til steg 3	-862	0	862	0
Nye utlån utbetalt	188.789	34.229	0	223.018
Utlån som er fraregnet i perioden	-143.854	-17.892	-6.838	-168.584
Konstaterte tap				0
Brutto utlån til bedriftsmarkedet pr. 31.12.2022	474.193	93.291	919	568.403

31.12.2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2021	42	81	0	124
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	14	-4	0	9
Overføringer til steg 2	-7	4	0	-2
Overføringer til steg 3	-1	-8	0	-9
Nedskrivninger på nye kreditter og garantier	22	2	0	25
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i periode	-10	-13	0	-23
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-12	6	0	-7
Andre justeringer	8	-33	23	-3
Nedskrivninger pr. 31.12.2022	57	36	23	116

31.12.2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto balanseførte engasjement pr. 01.01.2021	217.801	18.905	0	236.706
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	609	-609	0	0
Overføringer til steg 2	-1.450	1.450	0	0
Overføringer til steg 3	0	-86	86	0
Nye/endrede ubenyttede kreditter og garantier	42.555	1.984	0	44.539
Engasjement som er fraregnet i perioden	-23.461	-11.638	0	-35.099
Brutto balanseførte engasjement pr. 31.12.2022	236.053	10.006	86	246.147

NOTE 12 – Store engasjement

Pr. 31.12.2023 utgjorde bankens 10 største konsoliderte kredittengasjement 6,78% (2022:7,35%) av brutto engasjement. Banken har ingen konsoliderte engasjement som blir rapportert som store engasjement, (mer enn 10% av ansvarlig kapital).

	2023	2022
10 største engasjement	239.127	252.642
Totalt brutto engasjement	3.525.954	3.435.338
i % brutto engasjement	6,78 %	7,35 %
Kjernekapital	560.003	506.245
i % kjernekapital	42,70 %	49,91 %
Største engasjement utgjør	7,88 %	8,77 %

Brutto engasjement inkluderer utlån til kunder før nedskrivning, ubenyttede kredittrammer, garantier og ubenyttede garantirammer. Engasjementsbeløp er før risikovekting og sikkerheter.

NOTE 13 – Sensitivitet

Den statistiske modellen for beregning av "Expected Credit losses" (ECL) på engasjementene bygger på flere kritiske forutsetninger, herunder misligholdssannsynlighet, tap ved mislighold, forventet levetid på engasjementene og makroutvikling. Modellen og tapsestimatene er derfor sårbare for endringer i forutsetningene som er satt. Banken gjennomfører sensitivitetsanalyser av tapsestimater gitt endringer i sentrale forutsetninger med formål å vurdere hvordan tapsestimatene påvirkes i gitte scenarier.

Tapsavsetningene i denne noten knytter seg til modellberegnete tapsavsetningene for engasjementer i steg 1 og 2. Tilleggsavsetninger samt tapsavsetninger for engasjementer (steg 3) er holdt utenfor.

Avsatte tap på utlån, kreditter og garantier	Bokførte nedskrivninger	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4	Scenario 5	Scenario 6	Scenario 7	Scenario 8
Steg 1	1.843	1.388	1.413	1.941	1.718	2.808	3.172	893	2.181
Steg 2	2.450	2.611	2.469	2.677	2.300	4.086	3.292	1.711	3.030

Beskrivelse av scenarioene:

Scenario 1: Ingen påvirkning fra makromodell

Senarioet beskriver hvordan nedskrivningene vil se ut med en konstant "forventning til fremtiden". Det betyr at senarioet beskriver en forventning om "ingen endringer i økonomien" frem i tid. Scenarioet kan med fordel benyttes til å vurdere konsekvensene av framtidsforventningene i de geografiske områder /bransjer, som har større justeringer.

Scenario 2: Full løpetid på alle avtaler

Senarioet behandler alle fasiliteter med full løpetid og simulerer hvordan nedskrivningen vil endres hvis alle fasiliteter anvender kontraktuell løpetid. Nedskrivningsmodellen benytter ellers for steg 1 ett års løpetid og for steg 2 en gjennomsnittlig forventet løpetid ved beregning av nedskrivninger.

Scenario 3: PD 12 mnd. økt med 10 %

Endringen, som følge av en 10 % stigning i sannsynligheten for default senarioet, viser effekten ved en isolert stigning i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordeling og justering av ratingbånd til beregning på PD liv-kurven for kunder i steg 2. Senarioet gjenberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolerte endringer av PD 12 mnd.

Scenario 4: PD 12 mnd. redusert med 10 %

Endringen, som følge av et 10% fall i sannsynligheten for default senarioet, viser effekten ved et isolert fall i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordelingen og justering av ratingbånd til beregning på PD liv-kurven for kunder i steg 2. Senarioet gjenberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolerte endringer av PD 12 mnd.

Scenario 5: LGD justert til å simulere 30 % fall i boligpriser

LGD, tap gitt mislighold, er endret slik at det simulerer en nedgang i boligpriser på 30 %, noe som vil gi betydelige tap ved realisasjon.

Scenario 6: Forventning til fremtiden der nedsidescenarioet vektes 100 %

Senarioet beskriver hvordan nedskrivningene vil se ut med en "forventning til fremtiden" kun basert på nedsidescenarioet.

Scenario 7: Forventning til fremtiden der nedsidescenarioet vektes 100 %

Senarioet beskriver hvordan nedskrivningene vil se ut med en "forventning til fremtiden" kun basert på oppside-scenarioet.

Scenario 8: LGD justert til å simulere 20 % fall i boligpriser

LGD, tap gitt mislighold, er endret slik at det simulerer en nedgang i boligpriser på 20 %, noe som vil gi betydelige tap ved realisasjon.

Likviditetsrisiko

NOTE 14 – Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken i en gitt situasjon ikke er i stand til å refinansiere seg i tilstrekkelig grad til at banken kan møte sine forpliktelser.

Det er i hovedsak tre forhold som har innvirkning på likviditetsrisiko:

1. **Balansestruktur:** Banken har liten forskjell i omløpstid på aktiva og passiva, og har dermed et lavt refinansieringsbehov.
2. **Likviditet i markedet:** Denne er vurdert til god.
3. **Kredittverdighet:** Kredittverdighet kommer til uttrykk gjennom banken sin rating. Viktige element i ratingen er banken sin soliditet, likviditet, inntjening, risikoprofil og porteføljekvalitet. Banken er ratet på samme nivå som banker man kan sammenligne seg med.

2023

Avtalt løpetid for hovedposter i balansen

	0- 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1- 5 år	Over 5 år	På forespørsel	Totalt
Kontanter og kontantekvivalenter	0	0	0	0	0	73 676	73 676
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	0	0	0	0	0	134 401	134 401
Netto utlån til og fordringer på kunder	412 628	91	32 653	85 713	2 724 049	0	3 255 134
Rentebærende verdipapirer	0	0	21 089	250 107	0	0	271 196
Øvrige eiendeler	0	0	0	0	0	394 156	394 156
Sum finansielle eiendeler	412.628	91	53.742	335.820	2.724.049	602.233	4.128.562
Innlån fra kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0	0	0
Innskudd og andre innlån fra kunder	23 875	404 439	176 292	0	0	2 405 694	3 010 300
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	64 421	74 419	158 088	0	0	296 927
Øvrig gjeld	13 526	27 052	13 526	2 698	8 526	0	65 328
Sum forpliktelser	37.401	495.912	264.237	160.786	8.526	2.405.694	3.372.555
Ubenyttede trekkrettigheter og ikke utbetalte lånetilsagn	23.200					237.923	261.123

2022

Avtalt løpetid for hovedposter i balansen

	0- 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1- 5 år	Over 5 år	På forespørsel	Totalt
Kontanter og kontantekvivalenter	0	0	0	0	0	73 682	73 682
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	0	0	4 500	0	0	52 432	56 932
Netto utlån til og fordringer på kunder	13 059	38 531	139 810	418 206	2 514 804	49 920	3 174 330
Rentebærende verdipapirer	0	10 036	34 255	230 911	0	0	275 202
Øvrige eiendeler	0	0	0	0	0	352 509	352 509
Sum finansielle eiendeler	13.059	48.567	178.565	649.117	2.514.804	528.543	3.932.655
Innlån fra kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0	0	0
Innskudd og andre innlån fra kunder	27 190	283 845	229 293	0	0	2 410 887	2 951 215
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	0	195 992	0	0	195 992
Øvrig gjeld	4 993	5 920	12 893	11 232	17 320	16 429	68 787
Ansvarlig lånekapital	0	40 057	0	0	0	0	40 057
Sum forpliktelser	32.183	329.822	242.186	207.224	17.320	2.427.316	3.256.051
Ubenyttede trekkrettigheter og ikke utbetalte lånetilsagn	11.028					227.064	238.092

Markedsrisiko

NOTE 15 – Valutarisiko

Banken har kun en mindre kontantbeholdning på 115 TNOK i forbindelse med kjøp og salg av reisevaluta, og har ellers ingen aktiva- eller passiva poster i utenlandsk valuta pr. 31.12.2023. Bankens risiko er ubetydelig.

NOTE 16 - Kursrisiko

Kursrisiko på verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på obligasjoner og egenkapital-papirer som banken har investert i. Bankens styre har vedtatt rammer for investeringer. Investeringer som overstiger vedtatte rammer skal godkjennes av bankens styre.

NOTE 17 - Renterisiko

Renterisiko oppstår som følge av at bankens utlåns- og innlånsvirksomhet ikke har sammenfallende rentebinding. Dette betyr at når markedsrenten endrer seg, kan banken først foreta renteendringer på sine balanseposter med utgangspunkt i regelverk og avtaler. En endring i markedsrenten vil derfor bety økning eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatregnskapet. Banken har en lav renteeksponering på sine utlån. Pr. 31.12.2023 er det ingen fastrentelån eller fastrenteinnskudd.

Beholdningen av obligasjoner har gjennomsnittlige vektet løpetid på 2,46. Gjennomsnittlig vektet durasjon er 0,16. Dette gir en rentefølsomhet ved 1 % renteendring på 0,1 MNOK ved årets slutt. Bankens renterisiko vurderes samlet som lav, og er godt innenfor fastsatte rammer.

Bankens utlån og finansiering er i hovedsak i flytende rente. Dette fører til en avgrenset eksponering mot endringer i markedsrente. Banken har for tiden ikke kundeengasjement med fast rente.

Tid frem til renteregulering for bankens eiendeler og forpliktelser kommer frem av tabellen nedenfor:

2023

Tidspunkt fram til endring av rentevilkår

Tall i tusen kroner	Rentebinding 0 - 1 mnd.	Rentebinding 1 - 3 mnd.	Rentebinding 3 mnd. - 1år	Rentebinding 1 - 5 år	Rentebinding over 5 år	Uten rente- eksponering	Sum
Kontanter og kontantekvivalenter	73 676	0	0	0	0	0	73 676
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker	134 401	0	0	0	0	0	134 401
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	3 255 134	0	0	0	0	3 255 134
Obligasjoner, sertifikat og lignende	29 340	204 420	0	37 435	0	0	271 196
Finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
Øvrige eiendeler	0	0	0	0	0	394 156	394 156
Sum eiendeler	237.417	3.459.554	0	37.435	0	394.156	4.128.562
-herav i utenlandsk valuta	0	0	0	0	0	0	115
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder	0	3 010 300	0	0	0	0	3 010 300
Obligasjonsgjeld	0	296 927	0	0	0	0	296 927
Finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
Øvrig gjeld	11 499	7 123	16 451	13 049	15 524	1 682	65 328
Ansvarlig lånekapital	0	0	0	0	0	0	0
Sum gjeld	11.499	3.314.351	16.451	13.049	15.524	1.682	3.372.555
- herav i utlandsk valuta	0	0	0	0	0	0	0
Netto renteeksponering eiendeler og gjeld	225 918	145 203	- 16 451	24 386	- 15 524	392 474	756 007

2022

Tall i tusen kroner	Rentebinding 0 - 1 mnd.	Rentebinding 1 - 3 mnd.	Rentebinding 3 mnd. - 1år	Rentebinding 1 - 5 år	Rentebinding over 5 år	Uten rente- eksponering	Sum
Kontanter og kontantekvivalenter	73 682	0	0	0	0	0	73 682
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker	56 932	0	0	0	0	0	56 932
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	3 174 331	0	0	0	0	3 174 331
Obligasjoner, sertifikat og lignende	78 495	192 658	4 050	0	0	0	275 203
Finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
Øvrige eiendeler	0	0	0	0	0	352 508	352 508
Sum eiendeler	209.109	3.366.989	4.050	0	0	352.508	3.932.656
-herav i utlandsk valuta						93	93
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder	0	2 951 215	0	0	0	0	2 951 215
Obligasjonsgjeld	0	195 992	0	0	0	0	195 992
Finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
Øvrig gjeld	0	0	0	0	0	68 787	68 787
Ansvarlig lånekapital	0	40 057	0	0	0	0	40 057
Sum gjeld	-	3.187.264	0	0	0	68.787	3.256.051
- herav i utlandsk valuta	0	0	0	0	0	94	94
Netto renteeksponering eiendeler og gjeld	209 109	179 725	4 050	0	0	283 722	676 606

Endring av rentevilkår

Renterisiko oppstår i forbindelse med bankens utlåns- og innlånsvirksomhet. Renterisiko er et resultat av at rentebindingstiden for bankens aktiva- og passiva side ikke er sammenfallende.

Renterisiko pr. 31.12.2023

Eiendeler	Eksposering	Renteløpetid	Renterisiko ved 1%	Renterisiko ved 2%
Utlån til kunder med flytende rente	3.268.649	0,15	-5.029	-10.057
Utlån til kunder med rentebinding			-	-
Rentebærende verdipapirer	271.196	0,12	-313	-626
Øvrige rentebærende eiendeler	205.041	0,12	-237	-473
Gjeld				
Innskudd med rentebinding			-	-
Flytende innskudd	3.010.300	0,15	4.631	9.262
Verdipapirgjeld	296.927	0,12	343	685
Utenom balansen			-	-
Renterisiko i derivater (aktivasikring)	0		-	-
Renterisiko i derivater (passivasikring)	0		-	-
Sum renterisiko			-604	-1.209

Avtalt/sannsynlig tidspunkt for endring av rentebetingelser for hovedposter i balansen

Ved endring i markedsrentene kan ikke banken foreta renteendringer for alle balanseposter samtidig dersom disse har ulik bindingstid. En endring av markedsrentene vil derfor bety økning eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatregnskapet. Renterisikoen omfattes også av den direkte effekt en renteendring vil ha på balanseposter med og uten rentebinding. En renteendring på 1 % vil gi en årlig effekt på resultatregnskapet på -0,60 MNOK. Mens en renteendring på 2 % vil gi en årlig effekt på resultatregnskapet på -1,21 MNOK.

Resultatregnskap

NOTE 18 – Netto renteinntekter

	2023	2022		
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansforetak	6 021	2 479		
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kunder	172 901	106 020		
Renter og lignende inntekter av sertifikat, obligasjoner og andre rentebærende verdipapir	13 315	5 931		
Øvrige renteinntekter og lignende inntekter	0	0		
Sum renteinntekter og lignende inntekter	192.237	114.430		
			Gjennomsnittlig effektiv rentesats	Gjennomsnittlig effektiv rentesats
			2023	2022
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	141	599	0,00 %	1,93 %
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	71 878	26 176	2,37 %	0,90 %
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	10 862	5 447	4,70 %	2,20 %
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	458	1 484	4,93 %	3,70 %
Andre rentekostnader og lignende kostnader	1 386	1 445	-	-
Sum rentekostnader og lignende kostnader	84.725	35.150		
Netto renteinntekter	107.513	79.280		

NOTE 19 – Andre inntekter

Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	2023	2022
Garantiprovisjon	245	240
Formidlingsprovisjoner	991	245
Provisjoner fra Eika Boligkreditt	6 862	6 272
Forsikring	8 919	8 314
Sparing og plassering	3 308	2 757
Betalingsformidling	11 805	11 394
Andre provisjons- og gebyrinntekter	30	1 153
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	32.160	30.376
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	2023	2022
Garantiprovisjon	0	0
Betalingsformidling	2 799	3 023
Andre gebyr- og provisjonskostnader	579	492
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	3.378	3.514
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	2023	2022
Netto verdiendring og gevinst/tap på utlån og fordringer	0	0
Netto verdiendring og gevinst/tap på rentebærende verdipapirer	229	-1.370
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter	3.996	-785
Netto verdiendring og gevinst/tap på finansielle forpliktelser (med unntak av finansielle derivater)	0	0
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle derivater	748	832
Netto gevinst/tap på finansielle instrument	4.973	-1.323
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	2023	2022
Inntekter av aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	10 499	13 971
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	0	0
Inntekter av eierinteresser i konsernselskaper	3 143	256
Sum utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	13.642	14.227

NOTE 20 – Lønn og andre personalkostnader

Lån til ansatte er gitt etter særskilte regler vedtatt av styret, og ytes til subsidiert rente. Beregnet rentesubsidiering er differansen mellom renten på lån og myndighetenes normrente. Sum lån til ansatte med rentesubsidierte rentevilkår er 66,0 MNOK. Lån til ordinære rentevilkår utgjør 26,3 MNOK. Lån, garantier og sikkerhetsstillelser til tillitsvalgte gis til samme vilkår som for bankens øvrige kunder. Disse engasjement er sikret i henhold til ordinære vilkår for slike lån og garantier.

Det er ikke etablert bonusordninger eller andre særskilte former for kompensasjon til styremedlemmer.

Banken har aktivitets –, kvalitets – og resultatbonus som gjelder for alle ansatte med unntak av adm. banksjef.

	2023	2022
Lønn	20.406	16.958
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	4.615	3.718
Pensjoner	2.362	1.979
Sosiale kostnader	2.033	1.235
Sum lønn og andre personalkostnader	29.415	23.891
Antall årsverk i banken pr. 31.12.2023	24,6	24,5
Kostnader til rentesubsidiering av lån til ansatte i regnskapsåret	689,9	164,9

Alle ansatte inngår i en felles innskuddsbasert pensjonsordning.

Bankens pensjonsordning oppfyller kraene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Adm. banksjef har en avtale om en livsvarig pensjon på 70 % av lønn fra fylte 65 år. Pensjonsytelsen reguleres årlig under utbetaling, tilsvarende utviklingen i folketrygdens grunnbeløp. Banken har også en løpende pensjonsforpliktelse vedrørende tidligere banksjef.

Se note 36.

2023

Adm. Banksjef	Lønn m.v.	Annen godtgjørelse	OTP- pensjon	Lån og sikk. still.
Jørn Berg	1.700	49	187	2.833
Øvrige ledende ansatte	3.458	182	275	12.492
Sum ledende ansatte	5.158	231	461	15.325

Pr. 31.12.2023 er det tillegg til adm. banksjef fire ansatte i ledergruppen.

2023

Styret	Ordinært honorar	Lån og sikk. still.
Leder Bjørn Sigurd Brevig	174	7.800
Nestleder Terje Kristiansen	86	4.479
Styremedlem Bård Degnes	78	8.072
Styremedlem Karianne Hauge	80	0
Styremedlem Malin Hansen	115	0
Ansattmedlem Merete Dammyr	78	0
Samlede ytelser og lån til styret	611	20.350

2023

Generalforsamling	Ordinært honorar	Lån og sikk. still.
Leder Anne Wahlstrøm	12	1.651
Nestleder Knut R. Nilsen	0	0
Øvrige medlemmer	35	40.394
Samlede ytelser og lån til styret	47	42.045

Medlem i valgkomiteen får godtgjørelse på kr. 1.500 pr. møte. Leder får i tillegg årlig godtgjørelse på kr. 5.000.

2022		Annen		Lån og sikk.
Ledende ansatte	Lønn m.v.	godtgjørelse	OTP-pensjon	still.
Adm. banksjef Jørn Berg	1.580	33	175	2.367
Øvrige ledende ansatte	3.368	87	265	11.577
Sum ledende ansatte	4.948	120	441	13.944

Ad øvrige ledende ansatte: én ansatt gikk av med AFP i september, to nye ledere tiltrådte 1. juli.
Dette er lagt til grunn i noteopplysningene. Pr. 31.12.2022 er det tillegg til adm. banksjef fire ansatte i ledergruppen.

2022		Ordinært	Lån og sikk.
Styret			
Leder Bjørn Sigurd Brevig	152	3.098	
Nestleder Terje Kristiansen	75	4.316	
Styremedlem Bård Degnes	61	7.472	
Styremedlem Karianne Hauge	64	0	
Styremedlem Malin Hansen	91	0	
Ansattmedlem Merete Dammyr	64	0	
Samlede ytelser og lån til styret	508	14.887	

2022		Ordinært	Lån og sikk.
Generalforsamling		honorar	still.
Leder Anne Wahlstrøm	12	1.875	
Nestleder Knut R. Nilsen	2	0	
Øvrige medlemmer	37	21.639	
Samlede ytelser og lån til styret	50	23.514	

Medlem i valgkomiteen får godtgjørelse på kr. 1.500 pr. møte. Leder får i tillegg årlig kr. 5.000.

NOTE 21 – Pensjonskostnad

	2023	2022
Økonomiske forutsetninger		
Diskonteringsrente	3,70 %	3,20 %
Forventet avkastning	3,70 %	3,20 %
Lønnsregulering	4,00 %	4,00 %
G-regulering	3,50 %	3,50 %
Pensjonsregulering	3,50 %	3,50 %
Arbeidsgiveravgift-sats	19,10 %	19,10 %
Beløp mot OCI/direkte mot egenkapital i perioden		
Estimatavvik tap (gevinst) - endring i de andre øk. forutsetningene	-94	439
Estimatavvik /arbeidsgiveravgift	-18	84
Estimatavvik tap (gevinst) i perioden ført mot OCI/egenkapitalen	-112	523
Spesifikasjon av netto pensjonskostnad i resultatregnskapet		
Usikrede pensjonsordninger	573	376
Egenandel AFP	348	299
Innskuddsbasert ordning	1.440	1.304
Sum pensjonskostnader	2.362	1.979

NOTE 22 – Andre driftskostnader

Andre driftskostnader	2023	2022
Konverteringskostnader	5.558	2.384
IT kostnader	16.336	15.087
Fomueskatt	2.160	1.650
Honorar ekstern revisjon	818	744
Kjøp eksterne tjenester	3.818	2.826
Kontorrekvisita, porto, telekostnader	480	779
Kostnader leide lokaler	1.524	1.110
Markedsføring	3.283	3.504
Reiser	138	329
Andre driftskostnader	2.570	3.574
Sum andre driftskostnader	36.684	31.987

Honorar til ekstern revisor		
Lovpålagt revisjon	562	500
Andre attestasjonstjenester	88	88
Annen bistand inkl IFRS/regnskap, tilsyn og skatt.	168	156
Sum andre driftskostnader	818	744

NOTE 23 – Transaksjoner med nærstående

Frem til fjerde kvartal i 2023 eide banken 74,5% i Berg Sparebank Eiendomsmegling AS. Aksjeposten samt et kontantinnskudd er investert i det nystiftede selskapet Aktiv Østfold Eiendomsmegling AS. Det nye selskapet er et samarbeid mellom fire Eika-banker i Østfold, hver bank har 25% eierandel.

AS Storgaten 10 er 100% eid datterselskap og er et rent eiendomsforetak.

Banken har leiekontrakt med AS Storgaten 10 om leie av lokale. I 2023 har banken kostnadsført 2,1 MNOK i avskrivning på bruksrett. Andre transaksjoner i 2023 mellom Berg Sparebank og AS Storgaten 10 har vært relatert til daglig bankdrift.

	A/S Storgaten 10		Berg Sparebank Eiendomsmegling AS	
	2023	2022	2023	2022
Innskudd fra	2.907	2.741		2.597
Utlån/garantier til	6.260	6.738		0
Fordring	0	0		0
Gjeld	0	0		0
Renter fra	431	308		0
Renter til	28	7		17

NOTE 24 – Skatter

Skattekostnaden består av: Betalbar skatt: 25 % av skattemessig resultat. For mye eller for lite avsatt betalbar skatt ved fjorårets ligning.

Utsatt skatt/utsatt skattefordel: Knyttes til periodisering av skatt på inntekts- og kostnadsposter hvor den regnskapsmessige periodiseringen avviker fra den skattemessige.

Formuesskatt: Klassifisert som annen driftskostnad.

Resultatforskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige resultat deles i:

- Permanente forskjeller: Ikke fradragberettigede kostnader, skattefrie inntekter.
- Midlertidige forskjeller: Forskjeller mellom regnskaps og skattemessige periodiseringer som skal reverseres i senere perioder fordi det er det samme beløp som samlet skal komme til fradrag eller som skal inntektsføres over tid. Netto utsatt skatt er beregnet med 25% på grunnlag av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier.

Betalbar inntektsskatt	2023	2022
Resultat før skattekostnad	86 314	57 460
Poster ført på andre inntekter og kostnader	17 193	42 730
Permanente forskjeller	- 28 192	- 52 316
Endring i midlertidige forskjeller	- 9 884	- 1 956
Sum skattegrunnlag	65.430	45.918
Betalbar inntektsskatt	16.357	11.479
Formuesskatt	2.358	1.677
Sum betalbar skatt	18.715	13.156
Årets skattekostnad		
Betalbar inntektsskatt	16 357	11 479
Endring utsatt skatt over resultatet	2 471	489
For lite/(mye) avsatt skatt forrige år		- 3
Årets skattekostnad	18.828	11.965
Herav på andre inntekter og kostnader	386	7
Skattekostnad ordinært resultat	18.441	11.958
Resultat før skattekostnad	86 314	57 460
25 % skatt av:		
Resultat før skattekostnad	21 578	14 365
Poster ført på andre inntekter og kostnader	4 326	10 682
Permanente forskjeller	- 7 048	- 13 079
For lite/(mye) avsatt skatt forrige år		- 3
Skattekostnad	18.857	11.965
Effektiv skattesats (%)	22 %	21 %
Endring balanseført utsatt skatt		
Balanseført utsatt skatt 01.01	- 4 720	- 5 210
Resultatført i perioden	2 085	482
Skatt på verdiendringer over utvidet resultat	386	7
Balanseført utsatt skatt 31.12	-2.249	-4.720
Utsatt skatt		
Driftsmidler	266	243
Pensjonsforpliktelse	- 2 806	- 2 753
Uopptjent inntekt	- 662	- 682
Avsetning til forpliktelser	- 437	- 2 246
Leieavtaler	- 106	- 97
Aksjer utenfor fritaksmetoden	1 511	1 153
Rentebærende verdipapir til virkelig verdi over utvidet resultat	- 15	- 339
Sum utsatt skatt	-2.249	-4.720
Resultatført utsatt skatt		
Driftsmidler	- 23	- 53
Pensjonsforpliktelse	53	174
Uopptjent inntekter	- 20	- 234
Avsetning til forpliktelser	- 1 809	- 593
Leieavtaler	9	14
Aksjer utenfor fritaksmetoden	- 357	- 81
Rentebærende verdipapir til virkelig verdi	- 324	284
Sum endring utsatt skatt	-2.471	-489

Balanse

NOTE 25 – Kategorier av finansielle instrumenter

2023

Tall i tusen kroner	Amortisert kost	Utpekt til virkelig verdi over resultatet	Utpekt til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Totalt
Finansielle eiendeler				
Kontanter og kontantekvivalenter	73.676	0	0	73.676
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	134.401	0	0	134.401
Utlån til og fordringer på kunder	3.255.134	0	0	3.255.134
Rentebærende verdipapirer		271.196	0	271.196
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning		54.164	270.957	325.122
Sum finansielle eiendeler	3.463.211	325.360	270.957	4.059.528
Finansiell gjeld				
Innlån fra kredittinstitusjoner	0	0	0	0
Innskudd og andre innlån fra kunder	3.010.300	0	0	3.010.300
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	296.927	0	0	296.927
Ansvarlig lånekapital	0	0	0	0
Sum finansiell gjeld	3.307.227	0	0	3.307.227

2022

Tall i tusen kroner	Amortisert kost	Utpekt til virkelig verdi over resultatet	Utpekt til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Totalt
Finansielle eiendeler				
Kontanter og kontantekvivalenter	73.682	0	0	73.682
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	56.932	0	0	56.932
Utlån til og fordringer på kunder	3.174.331	0	0	3.174.331
Rentebærende verdipapirer		275.202	0	275.202
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning		49.022	260.566	309.588
Sum finansielle eiendeler	3.304.945	324.225	260.566	3.889.735
Finansiell gjeld				
Innlån fra kredittinstitusjoner	0	0	0	0
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.951.215	0	0	2.951.215
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	195.992	0	0	195.992
Ansvarlig lånekapital	40.057	0	0	40.057
Sum finansiell gjeld	3.187.264	0	0	3.187.264

NOTE 26 – Virkelig verdi finansielle instrumenter

Virkelig verdi og bokført verdi av finansielle eiendeler og gjeld	2023		2022	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler bokført til amortisert kost				
Kontanter og kontantekvivalenter	73 676	73 676	73 682	73 682
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	134 401	134 401	56 932	56 932
Utlån til og fordringer på kunder	3 255 134	3 255 134	3 174 331	3 174 331
Sum eiendeler vurdert til amortisert kost	3.463.211	3.463.211	3.304.945	3.304.945
Gjeld bokført til amortisert kost				
Innskudd og andre innlån fra kunder	3 010 300	3 010 300	2 951 215	2 951 215
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	296 927	295 541	195 992	193 734
Ansvarlig lånekapital	0	0	40 057	39 969
Sum gjeld vurdert til amortisert kost	3.307.227	3.305.841	3.187.264	3.184.918

Utlån til kunder er utsatt for markedskonkurranse. Dette vil si at mulige merverdier i utlånsporteføljen ikke vil kunne opprettholdes over lengre tid. Videre foretas det løpende nedskrivninger for tap på porteføljen. Virkelig verdi av utlån til kunder vurderes derfor å samsvare med amortisert kost.

Nivåfordeling finansielle instrumenter

	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettings- teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettings- teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	Total
2023				
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet		325.360		325.360
Verdipapirer til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader			270.957	270.957
Sum eiendeler	0	325.360	270.957	596.317

Alle finansielle eiendeler som måles til amortisert kost er klassifisert i nivå 2

		Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader
Avstemming av nivå 3		
Inngående balanse		237.382
Realisert gevinst resultatført		411
Urealisert gevinst og tap resultatført		0
Urealisert gevinst og tap i andre resultatkomponenter		16.670
Investering		19.099
Salg		-2.605
Utgående balanse		270.957

	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettings- teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettings- teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	Total
2022				
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	641	323.583		324.224
Verdipapirer til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader			237.382	237.382
Sum eiendeler	641	323.583	237.382	561.606

		Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader
Avstemming av nivå 3		
Inngående balanse		175.366
Realisert gevinst resultatført		0
Urealisert gevinst og tap resultatført		-79
Urealisert gevinst og tap i andre resultatkomponenter		40.847
Investering		30.193
Salg		-8.945
Utgående balanse		237.382

	2023 Kursendring			
Sensitivitetsanalyse for verdsettelse i nivå 3	-20 %	-10 %	10 %	20 %
Verdipapir til virkelig verdi over resultatet	0	0	0	0
Verdipapir til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	216.766	243.861	298.053	325.149
Sum eiendeler	216.766	243.861	298.053	325.149

	2022 Kursendring			
Sensitivitetsanalyse for verdsettelse i nivå 3	-20 %	-10 %	10 %	20 %
Verdipapir til virkelig verdi over resultatet	0	0	0	0
Verdipapir til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	189.906	213.644	261.120	284.858
Sum eiendeler	189.906	213.644	261.120	284.858

Virkelig verdimålinger og –opplysninger klassifiseres etter nivå.

Verdsettelsesnivå angir nivået på verdsettelsesmetoden som er brukt for å fastsette virkelig verdi:

I Nivå 1 er verdien fastsatt ut fra kvoterte priser i aktive markeder.

I Nivå 2 er verdien utledet fra kvoterte priser, eller beregnede markedsverdier.

I Nivå 3 er verdier som ikke er basert på observerbare markedsdata.

Nivå 3:

Verdsettelsen av Eika Boligkreditt AS er basert på en vurdering av egenkapitalen i selskapet. Pr. 31.12.2023 er omsetningskurs ved rettet emisjon i desember 2023 lagt til grunn. Omsetningskursen var lik verdien av egenkapitalen pr. aksje pr. 30.09.2023.

Verdsettelsen av Eika Gruppen AS tar utgangspunkt i en verddivurdering av de enkelte selskapene som inngår i gruppen, og en samlet verdi for konsernet totalt, basert på relevante verdsettelsesmetoder. Denne verddivurderingen blir vurdert opp imot sist kjente emisjons-og/eller omsetningskurs, hensyntatt bankens egne vurderinger av hendelser frem til balansedagen. Til sammen utgjør disse aksjene 235MNOK av totalt 271MNOK i nivå 3.

NOTE 27 – Rentebærende verdipapirer

Obligasjonsporteføljen er klassifisert til virkelig verdi over resultatet.

Pr. 31.12.2023 er 0 MNOK av beholdningen av obligasjons porteføljen stillet som sikkerhet for F-lån.

2023	Kostpris	Virkelig verdi	Bokført verdi
Rentebærende verdipapirer			
Stat / statsgaranterte	22.000	22.230	22.230
Kommune / fylke	87.900	88.394	88.394
Bank og finans			0
Obligasjoner med fortrinsrett	160.100	160.571	160.571
Industri	0	0	0
Sum rentebærende verdipapirer	270.000	271.196	271.196
Herav børsnoterte verdipapir	270.000		
2022	Kostpris	Virkelig verdi	Bokført verdi
Rentebærende verdipapirer			
Stat / statsgaranterte	23.651	23.105	23.105
Kommune / fylke	73.943	74.078	74.078
Bank og finans	29.938	30.078	30.078
Obligasjoner med fortrinsrett	148.166	147.940	147.940
Industri	0	0	0
Sum rentebærende verdipapirer	275.698	275.202	275.202
Herav børsnoterte verdipapir	275.698		

Bankens eierandel for postene er uvesentlig.

NOTE 28 – Aksjer, egenkapitalbevis og fond til virkelig verdi over resultat

	Orgnummer	Antall	2023 Kostpris	Bokført verdi	Antall	2022 Kostpris	Bokført verdi
Sum rentebærende verdipapirer (overført fra forrige tabell)			270.000	271.196		275.698	275.202
Aksjer							
Spareb 1 Nord-Norge	952706365	9.000	523	929	9.000	523	864
Sparebank 1 SMN	937901003	6.000	373	851	7.000	435	892
Spbk 1 SR-Bank	937895321	7.000	531	902	8.000	607	966
SpareBank 1 Østlandet	920426530	7.000	586	928	7.000	586	848
Telenor	982463718	0		0	7.000	1.036	641
Sum aksjer			2.013	3.610		3.187	4.211

	Orgnummer	Antall	2023 Kostpris	Bokført verdi	Antall	2022 Kostpris	Bokført verdi
Aksje- og pengemarkedsfond							
Eika Kreditt B	912370275	7.772	7.900	7.799	6.967	6.638	7.001
Eika OMF	893253432	27.047	27.124	27.172	25.972	26.045	25.963
Holberg Likviditet	982371929	24.626	2.513	2.508	64.824	6.618	6.572
Handelsbanken Likv	971171324	61.526	6.672	6.767			
iShares MSCI World Value Factor ESG		14.049	778	782			
DNB Norden Indeks	920284833	12.236	2.327	2.403			
Storebrand Global Multifactor Norge	930208868	1.750	3.085	3.124			
KLP Aksjglobal	987570113				1.212	2.598	2.510
KLP AksjeNorden Indeks	980854043				157	1.019	1.079
KLP Fremvoksende Markeder	996715426				311	779	687
KLP Aksjenorge indeks II	992966092				313	1.001	999
Sum aksje- og pengemarkedsfond			50.398	50.554		44.698	44.811
Sum aksjer og andeler til virkelig verdi over resultatet			52.410	54.164		47.885	49.022
Sum verdipapirer til virkelig verdi over resultatet			322.411	325.360		323.583	324.224

Bankens eierandel for postene er uvesentlig.

NOTE 29 – Aksjer og EK-bevis til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader

	2023					2022					Bokført	Mottatt
	Orgnummer	Eierandel	Antall	Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte	Eierandel	Antall	Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte	
Aksjer til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader												
RomReal Inv EUR	932672065	*	5.792	6	11		*	5.792	6	10	0	
SDC AF 1993 H. A	988671258	*	0	0	0		*	2.650	1.186	1.507	0	
Eika Gruppen	979319568	1,91 %	471.780	30.124	144.365	9582	1,87 %	467.406	28.987	121.526	11.545	
Spama AS	916148690	*	92	9	143	24	*	92	9	143	49	
Kredittforeningen for Spareb.	986918930	*	460	474	474		*	460	474	474	0	
Romania Invest A	989434071	*	0	0	0		*	10.000	9	9	2	
Eika BoligKredit	885621252	1,49 %	21.312.343	90.170	91.056	115	1,29 %	18.087.423	76.328	80.542	783	
North Bridge AS	992073861	*	31.896	711	797		*	31.896	711	1.116	0	
Bien Spbk ASA	991853995	*	16.384	998	1.422	61	*	512	998	998	38	
Eiendomskreditt	979391285	*	21.705	2.215	3.473	224	*	21.705	2.215	3.614	144	
Smart Innovation Norway AS	986258191	*	10	100	100		*	10	100	100	0	
Ladies Tour Norw	913718933	*	100	100	100		*	100	100	100	0	
Hjelmeland Sparebank	937896581	*	8.485	781	849	27	*	8.485	781	806	55	
Kvinesdal Sparebank	937894805	*	9.851	896	936	49	*	9.851	896	936	69	
Visa Inc. C		*	417	188	4.418		*	417	188	3.415	0	
Visa Inc. A.		*	179	81	1.896	33	*	179	81	1.466	29	
Eika VBB AS	918713867	*	2.152	9.220	10.819		*	1.929	8.099	9.698	0	
VNN Norge	821083052	*	1	0	1.330		*	1	0	1.082	828	
VISA Norge Holding	982844576	*	13	0	113		*	0	0	92	0	
SpareBank 1 Østfold Akershus	837884942	*	9.523	1.002	3.047	170	*	9.523	1.002	3.009	154	
OCEAN-GEOLOOP	824505802	*	216.216	8.000	1.730		*	216.216	8.000	4.539	0	
Fortress Fund 1	829168472	*	22.000	2.200	1.880		*	22.000	2.200	2.200	0	
Smart Innovation Holding	930076430	*	16.853	2.000	2.000							
Sum aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi				149.274	270.957	10.283			132.369	237.382	13.696	
* Bankens eierandel for postene er uvesentlig.												

* Bankens eierandel for postene er uvesentlig.

	2023	2022
Balanseført verdi 01.01.	237.382	175.366
Tilgang	19.099	30.193
Avgang	-2.605	-8.945
Realisert gevinst/tap	411	0
Netto urealisert gevinst på ordinært resultat	0	-79
Netto urealisert gevinst over andre inntekter og kostna	16.670	40.847
Balanseført verdi 31.12.	270.957	237.382

NOTE 30 – Eierinteresser i konsernselskap og tilknyttet selskap

Eierinteresser i konsernselskap

2023								
Selskapets navn	Org. nr.	Kontor-kommune	Antall aksjer	Eier-/stemme andel	Mottatt utbytte	Oppskrivning/ Merverdi	Resultatandel - kostnad/-inntekt	Utgående balanse
AS Storgata 10	933556115	Halden	1.000	100 %	-	-	476	22.048
Berg Sp.Bank Eiendomsmegling AS	985485925	Halden			-	-	2.667	-
Sum investering i konsernselskap							3.143	22.048

2022								
Selskapets navn	Org. nr.	Kontor-kommune	Antall aksjer	Eier-/stemme andel	Mottatt utbytte	Oppskrivning/ Merverdi	Resultatandel - kostnad/-inntekt	Utgående balanse
AS Storgata 10	933556115	Halden	1.000	100 %	-	2.182	377	21.572
Berg Sp.Bank Eiendomsmegling AS	985485925	Halden	633	75 %	-	-	-121	1.612
Sum investering i konsernselskap							256	23.184

	AS Storgaten 10	Berg Sparebank Eiendomsmegling AS	SUM 2023
Inngående balanse 01.01.	21.572	1.612	23.184
+ Inntektsført andel resultat og gevinst 2023	476	2.667	3.143
+ Merverdi oppskrivning eiendommer 2023	0	0	0
- Avgang	0	-4.279	-4.279
Balanse 31.12.	22.048	-	22.048
Anskaffelseskost	100	-	
Andel bokført egenkapital ved anskaffelse	100	-	
Konsernbidrag tidligere år	1.723	-	

Eierinteresser i tilknyttet selskap

2023

Selskapets navn	Org. nr.	Kontor-kommune	Antall aksjer	Eier- /stemme andel	Mottatt utbytte	Oppskrivning/ Merverdi	Resultatandel - kostnad/+inntekt	Utgående balanse
Aktiv Østfold Eiendomsmegling AS	932357828	Indre Østfold	250.000	25 %	-	-	-	8.100
Sum investering i tilknyttet selskap								8.100

Aksjene i Berg Sparebank Eiendomsmegling AS ble høsten 2023 benyttet som tinginnskudd i Aktiv Østfold Eiendomsmegling AS hvor banken eier 25%.

NOTE 31 – Varige driftsmidler

Morbank	Utstyr og transport midler	Fast eiendom	IFRS 16 Bruksrett	Sum
Kostpris pr. 01.01.2022	14.802	4.488	26.331	45.621
Tilgang	0	0	0	0
Kostpris pr. 31.12.2022	14.802	4.488	26.331	45.621
Verdiregulering IFRS	0	1.712	-1.639	73
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr. 31.12.2022	14.480	0	5.491	19.971
Bokført verdi pr. 31.12.2022	322	6.200	19.201	25.723
Kostpris pr. 01.01.2023	14.802	4.488	26.331	45.621
Kostpris pr. 31.12.2023	14.802	4.488	26.331	45.621
Verdiregulering IFRS	0	1.712	-515	1.197
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr. 31.12.2023	14.605	0	8.303	22.908
Bokført verdi pr. 31.12.2023	197	6.200	17.513	23.910
Avskrivninger 2022	369		2.653	3.022
Avskrivninger 2023	125		2.812	2.937
Avskrivningsprosent / Levetid	10% - 33%		10 år	

Ved overgang til IFRS er overgangsregelen om bruk av verdireguleringsmetoden som ny bruttoverdi på tidspunkt for implementering brukt for eiendommen. Eiendommen ble verdsatt til virkelig verdi basert på eksternt takst pr. november-19. Dette medførte da en økning på 1,488 MNOK av balanseført verdi på eiendommen. Etter eksternt takst i desember-22 ble bokført verdi økt med ytterligere 224 TNOK.

Konsern	Utstyr og transport midler	Fast eiendom	IFRS 16 Bruksrett	Sum
Kostpris pr. 01.01.2022	15.427	30.618	5.399	51.444
Tilgang	0	0	0	0
Kostpris pr. 31.12.2022	15.427	30.618	5.399	51.444
Verdiregulering IFRS	0	17.184	-50	17.134
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr. 31.12.2022	15.105	10.961	1.482	27.548
Bokført verdi pr. 31.12.2022	322	36.841	3.867	41.030
Kostpris pr. 01.01.2023	15.427	30.618	5.399	51.444
Tilgang	0	1.443	0	1.443
Avgang til kostpris	-625	0	0	-625
Kostpris pr. 31.12.2023	14.802	32.061	5.399	52.262
Verdiregulering IFRS	0	17.184	226	17.410
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr. 31.12.2023	14.604	11.547	2.271	28.422
Bokført verdi pr. 31.12.2023	198	37.698	3.354	41.249
Avskrivninger 2022	397	586	737	1.720
Avskrivninger 2023	125	586	790	1.500
Avskrivningsprosent / Levetid (år)	10% - 33%	0% - 5%	10 år	

Ved overgang til IFRS er overgangsregelen om bruk av verdireguleringsmetoden som ny bruttoverdi på tidspunkt for implementering brukt for eiendommer. Eiendommene ble verdsatt til virkelig verdi basert på eksternt takst pr. november-19. Dette medførte da en økning på 14,162 MNOK av balanseført verdi på eiendommene. Etter eksternt takst i desember-22 ble bokført verdi økt med ytterligere 3,022 MNOK.

NOTE 32 – Andre eiendeler

	2023	2022
Eiendeler ved utsatt skatt	2 249	4 720
Opptjente, ikke motatte inntekter	2 290	2 976
Andre forskuddsbetalte, ikke påløpne kostnader	2 615	2 321
Andre eiendeler	7 822	7 180
Sum andre eiendeler	14.976	17.197

NOTE 33 – Innlån fra kredittinstitusjoner

Motpart	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført verdi 2023	2022	Rentevilkår
Kredittforeningen for sparebanker				0	0	
Øvrige innskudd				0	0	
Sum innlån fra kredittinstitusjoner				0	0	

Banken hadde ingen innskudd fra kredittinstitusjoner pr. 31.12.23 eller 31.12.22.

NOTE 34 – Innskudd og andre innlån fra kunder

	2023	2022
Innskudd og andre innlån fra kunder	3.010.300	2.951.215
Sum innskudd og andre innlån fra kunder	3.010.300	2.951.215

Innskudd fordelt på geografiske områder	2023	2022
Halden	2.060.567	1.997.574
Sarpsborg	189.919	189.150
Fredrikstad	249.442	241.473
Hvaler	31.762	27.943
Aremark	23.912	25.905
Øvrig viken	93.287	94.606
Resten	361.411	374.564
Sum innskudd og andre innlån fra kunder	3.010.300	2.951.215

Innskuddsfordeling	2023	2022
Personkunder	2.386.603	2.348.361
Primærnæringer	36.816	43.529
Industri og bergverk	69.830	49.003
Kraftforsyning	2.964	0
Bygg og anleggsvirksomhet	83.239	87.935
Varehandel	67.265	43.982
Transport	28.486	34.758
Overnattings- og serveringsvirksomhet	20.515	19.452
Informasjon og kommunikasjon	4.920	4.911
Omsetning og drift av fast eiendom	74.302	117.187
Tjenesteytende virksomhet	235.363	202.097
Sum innskudd og andre innlån fra kunder	3.010.300	2.951.215

NOTE 35 – Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig kapital

Lånetype/ISIN	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført verdi 2023	2022	Rentevilkår
Sertifikat- og obligasjonslån						
NO0012909292	12.05.2023	12.05.2026	50.000	50.392		3m Nibor + 96 bp
NO0013094979	07.12.2023	07.12.2026	50.000	50.188		3m Nibor + 102 bp
NO0010917941	20.01.2021	20.02.2024	70.000	70.426	70.311	3m Nibor + 58 bp
NO0010918006	20.01.2021	20.02.2025	50.000	50.309	50.227	3m Nibor + 93 bp
NO0011142523	01.11.2021	01.11.2024	75.000	75.640	75.470	3m Nibor + 40 bp
Over/Underkurs				-27	-16	
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer				296.927	195.992	

Lånetype/ISIN	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført verdi		Rentevilkår
Ansvarlig lånekapital				2023	2022	
NO0010819352	22.03.2018	22.03.2023	40.000	0	40.057	2022:3m Nibor+195 bp
Sum ansvarlig lånekapital				0	40.057	

	Balanse 31.12.2022	Emitert	Forfalte/ innløste	Andre endringer	Balanse 31.12.2023
Endringer i verdipapirgjeld i perioden					
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	195.992	100.000		935	296.927
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	195.992	100.000	0	935	296.927
Ansvarlig lånekapital	40.057		-40.057	0	0
Sum ansvarlig lånekapital	40.057	0	-40.057	0	0

NOTE 36 – Annen gjeld og pensjon

	2023	2022
Annen gjeld		
Påløpte kostnader	5.623	5.531
Avsatt konverteringskostnader	0	7.035
Betalingsformidling	3.343	5.295
Skyldige offentlige avgifter	1.309	1.076
Skattetrekk	1.024	836
Leverandørgjeld	4.618	2.641
Øvrig gjeld	1.391	2.454
Sum annen gjeld	17.309	24.868

Pensjonsforpliktelser

	2023	2022
Netto beløp i regnskapsført balanse inkl. arb.g.avg		
Netto pensjonsforpliktelser ved periodens begynnelse	11.011	10.315
Periodens netto pensjonskostnad	587	414
Pensjonsutbetalinger over egen drift	-262	-241
Estimatavvik (tap)/gevinst	-112	523
Sum pensjonsforpliktelser ved periodens slutt	11.224	11.011

	2023	2022
Pensjonsavtale adm banksjef		
Netto pensjonsforpliktelser	7.159	6.965
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	1.367	1.330
Sum pensjonsforpliktelser ved periodens slutt	8.526	8.295

	2023	2022
Pensjonsavtale tidligere banksjef		
Netto pensjonsforpliktelser	2.265	2.280
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	433	436
Sum pensjonsforpliktelser ved periodens slutt	2.698	2.716

Sum pensjonsforpliktelser	11.224	11.011
----------------------------------	---------------	---------------

Alle ansatte inngår i en felles innskuddsbasert ordning. Bankens pensjonsordning oppfyller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon. Som erstatning for den gamle AFP-ordningen er det etablert en ny AFP-ordning. Den nye AFP-ordningen er, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år. Den nye AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen.

Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalinger kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet.

NOTE 37 – Garantier

Banken stiller garanti for lån som kundene har i Eika Boligkreditt AS (EBK). EBK har som vilkår at lånet skal være innenfor 75 % av panteobjektet. Bankens kunder har pr. 31.12.2023 lån for 1.497,8 MNOK hos EBK.

Garantibeløpet til EBK er todelt:

1. **Saksgaranti:** Banken garanterer for hele lånebeløpet i perioden fra utbetaling til pantesikkerhet for lånet har oppnådd rettsvern. Saksgarantien er oppad begrenset til hele lånets hovedstol med tillegg av renter og omkostninger.
2. **Tapsgaranti:** Banken garanterer for ethvert tap som EBK blir påført som følge av misligholdte lån, med de begrensninger som følger nedenfor. Med «tap» menes restkravet mot lånekunden under det aktuelle lånet etter at alle tilhørende pantesikkerheter er realisert, og skal anses konstatert på det tidspunktet hvor alle tilhørende pantesikkerheter for et misligholdt lån er realisert og utbetalt til EBK. Bankens tapsgaranti dekker inntil 80 prosent av det tap som konstateres på hvert enkelt lån. Samlet tapsgaranti er begrenset oppad til 1 prosent av bankens til enhver tid samlede låneportefølje i EBK, likevel slik at (I) for låneporteføljer opp til 5 MNOK er tapsgarantien lik verdien av låneporteføljen og (II) for låneporteføljer som overstiger 5 MNOK utgjør tapsgarantien minimum 5 MNOK, i alle tilfeller beregnet over de siste 4 kvartaler på rullerende basis. Dette betyr at dersom bankens andel av de tap som konstateres på hvert enkelt lån i sum overstiger nevnte grense, dekker EBK det overstigende. Bankens andel av tapet dekket av tapsgarantien kan derfor maksimalt bli 80%, men dersom de samlede konstaterte tap overstiger rammen, blir andelen i sum lavere enn 80%.

Rett til motregning i bankens provisjon: Ansvar for saks- og tapsgaranti forfaller til betaling etter påkrav, men EBK kan også velge å motregne kravet i bankens fremtidige og forfalte, men ikke utbetalte provisjoner i henhold til provisjonsavtalen. Retten til motregning gjelder for en periode på inntil fire etterfølgende kvartaler fra den dato tapet ble konstatert.

Likviditetsforpliktelse til og aksjonæravtale med EBK: Likviditetsstøtte til EBK er regulert i avtale datert 10.05.2012 om kjøp av obligasjoner med fortrinnsrett, (OMF). Hovedtrekkene i avtalen er at eierbankene, så lenge de har utlånsportefølje i selskapet, under gitte forutsetninger er forpliktet til å tilføre EBK likviditet. Likviditetsforpliktelsen er begrenset til forfall på selskapets OMF utstedt under EMTCN – Programme og tilhørende swapavtaler de kommende tolv måneder. I den grad eierbankene har kjøpt OMF under likviditetsavtalen, uten at disse er tilbakebetalt, kommer de til fratrekk ved beregning av eierbankens gjestående likviditetsforpliktelse. Den enkelte eierbanks likviditetsforpliktelse er primært begrenset til dens pro-rata andel av utstedelsesbeløpet, som beregnes på grunnlag av hver eierbanks andel av selskapets utlånsportefølje. Dersom en eller flere eierbanker unnlater å oppfylle sine likviditetsforpliktelser under avtalen, kan likviditetsforpliktelsen for øvrige eierbanker økes til inntil det dobbelte av deres opprinnelige pro-rata andel. Avtalen om kjøp av OMF kan under visse vilkår termineres. Det er knyttet betingelser til långiver i forhold til overpantsettelse. For OMF som er tilordnet foretakets sikkerhetsmasse, gjelder krav om overpantsettelse på 5% for lån som inngår EMTCN– Programme. Dette innebærer at selskapet til enhver tid skal ha verdier i sin sikkerhetsmasse som utgjør minst 105% av sum utestående OMF.

EBK ble skilt ut fra Eika Gruppen i 2012. Eierbankene ble aksjonærer i EBK. Det ble etablert en aksjonæravtale som bl.a. regulerer at eierskapet på årlig basis skal rebalanseres. Dette vil sikre en årlig justering hvor eierandelen til den enkelte bank skal tilsvare eierbankens andel av utlånsbalansen i EBK. (I 2024 skjer rebalansering pr. 30.06 og 31.12).

	2023	2022
Betalingsgarantier	7 629	5 583
Kontraktsgarantier	7 843	7 964
Lånegarantier	0	0
Andre garantier	3 911	5 833
Sum garantier overfor kunder	19.382	19.380
Garantier Eika Boligkreditt		
Saksgaranti	1 500	6 053
Tapsgaranti	14 937	14 349
Sum garantier overfor Eika Boligkreditt	16.437	20.401
Sum garantier	35.819	39.781

Garantier fordelt geografisk	2023	%	2022	%
Halden	30.053	83,9 %	32.649	82,1 %
Sarpsborg	1.315	3,7 %	1.713	4,3 %
Indre Østfold	1.600	4,5 %	1.600	4,0 %
Bergen	1.564	4,4 %	1.564	3,9 %
Fredrikstad	794	2,2 %	741	1,9 %
Asker	250	0,7 %	250	0,6 %
Andre	243	0,7 %	1.263	3,2 %
Sum garantier	35.819	100 %	39.781	100 %

NOTE 38 – Hendelser etter balansedagen

Det har ikke inntruffet hendelser som har innvirkning på bankens regnskap etter 31.12.

NOTE 39 – Leieavtaler (hvor selskapet er leietaker)

Banken implementerte IFRS 16 fra 01.01.2021. 1.

Banken leier kontorlokaler i Halden og Fredrikstad.

Bankens lånerente er beregnet til 1% i perioden. Økning i leien er ikke estimert. Leiekontraktene har ulike betingelser med muligheter for fornyelse.

Sted / utleier	Avtaleutløp	Husleie pr kv.
Leie Storgata 10, Halden av eget datterselskap AS Storgaten 10	31.12.2030	537.345
Leie Nygaardsgate 47-51, Fredrikstad av Ryen Nygaardsgt. 17 og 49/51 AS	01.04.2028	208.866

Bruksretteiendeler Bygninger	2023	2022
Anskaffelseskost 01.01	24.692	26.331
Tilgang av bruksretteiendeler	0	0
Avhendinger	0	0
Overføringer og reklassifiseringer	1.124	-1.639
Omregningsdifferanser	0	0
Anskaffelseskost 31.12	25.816	24.692
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01	5.491	2.838
Avskrivninger i perioden	2.812	2.653
Nedskrivninger i perioden	0	0
Avhendinger	0	0
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	8.303	5.491
Balanseført verdi 31.12.2023	17.513	19.201
Laveste av gjenstående leieperiode eller økonomisk levetid	5,8 år	5,8 år
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær

Udiskonterte leieforpliktelser og forfall av betalinger	2023	2022
Mindre enn 1 år	2.973	2.808
1-2 år	2.973	2.808
2-3 år	2.973	2.808
3-4 år	2.973	2.808
4-5 år	2.381	2.808
Mer enn 5 år	4.299	6.309
Totale udiskonterte leieforpliktelser 31.12.2022	18.571	20.349

Endringer i leieforpliktelser	2023	2022
Totale leieforpliktelser 01.01	19.591	23.826
Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	1.124	-1.639
Betaling av hovedstol	-2.776	-2.596
Betaling av renter	-197	-212
Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelser	197	212
Totale leieforpliktelser 31.12	17.939	19.591

Beløp i resultatregnskapet	2023	2022
Rente på leieforpliktelser	197	212
Avskrivninger på bruksrett eiendeler	2.812	2.653

Til generalforsamlingen i Berg Sparebank

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Berg Sparebank, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak § 1-4, 2. ledd b og International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU med mindre annet følger av forskriften, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak § 1-4, 1. ledd b og International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU med mindre annet følger av forskriften.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært revisor for Berg Sparebank sammenhengende i 7 år fra valget på generalforsamlingen den 10. mars 2017 for regnskapsåret 2017.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2023. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD

AUDIT | TAX | CONSULTING

Revisors beretning 2023 for Berg Sparebank

1) Verdien av utlån til kunder

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Bankens rutiner og systemer for oppfølging av utlån og identifisering av utlån med nedskrivningsbehov, samt vurderingen av disse utlånene anses som sentrale. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige parametere. Bruken av skjønn har en potensiell virkning på resultatet for perioden, og kan også ha betydning for overholdelse av kapitaldekningsregelverket. Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån til kunder på grunn av den betydelige andelen utlånene representerer i balansen, samt betydningen av det skjønn ledelsen utøver som del av rutinen ved vurderingen av nedskrivningsbehov.

I henhold til IFRS 9 skal nedskrivningene på utlån bygge på fremoverskuende vurderinger, slik at nedskrivninger reflekterer forventede tap. Etter IFRS 9 skal banken fordele engasjementene i 3 steg ved beregning av forventet tap (ECL) på utlån og garantier som omfattes av nedskrivningsreglene. Ved førstegangs innregning og dersom kredittrisikoen ikke har økt vesentlig, skal engasjementene plasseres i steg 1 og det avsettes for 12-måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig skal engasjementene overføres til steg 2 og det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Hvis kredittrisikoen svekkes ytterligere og engasjementene enten er i mislighold eller det blir foretatt individuell nedskrivning, skal engasjementene overføres til steg 3. Denne vurderingen krever også at ledelsen bruker skjønn.

Bankens utlån er i hovedsak til personkunder og SMB segmentet, og modellen som er utviklet skal estimere tapsavsetninger til disse segmentene. Vi har særlig fokusert på:

- Ledelsens prosess for identifisering av utlån som skal overføres til steg 3, og de forutsetninger ledelsen legger til grunn ved beregning av nedskrivningsbeløp for utlån i steg 3
- De prosesser ledelsen har iverksatt for beregning av nedskrivninger for utlån i steg 1 og 2
- Ledelsens prosess for oppfølging av bankens største engasjementer

Hvordan vi håndterte forholdet i revisjonen

Våre revisjonshandlinger inkluderer forståelse av og testing av den interne kontroll og effektiviteten av de viktigste kontrollene innenfor utlån og prosedyrer for nedskrivning for mulig tap på lån. Vår testing av kontrollene gir oss et grunnlag for avklaring av type, tidspunkt og omfanget av våre øvrige revisjonshandlinger. Vi har skaffet oss en forståelse av bankens kredittpolicy, og evaluert prosessene for identifisering av nedskrivningsbehov i henhold til IFRS 9.

Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og relevante kontroller rettet mot å sikre:

- beregninger og metode som ble benyttet i modellen
- at modellen som ble benyttet var i henhold til rammeverket
- påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen

Vi har i tillegg kontrollert bankens overholdelse av kredittprosess på et utvalg av kunder med fokus på betjeningsevne og sikkerhet. For et utvalg av misligholdte og tapsutsatte engasjementer har vi kontrollert ledelsens prognose for kontantstrømmer og verddivurdering av sikkerheter. Vi har evaluert konsistensen av de viktigste forutsetningene, herunder i lys av gjeldondo markedsituasjon, og sammenlignet disse med vår egen forståelse av de aktuelle parameterne. Vi har rekalkulert ledelsens beregning for å verifisere nøyaktigheten av regnskapsførte nedskrivninger.

I tillegg har vi på et utvalg av friske engasjementer vurdert om låntakers betjeningsevne og sikkerhet er tilfredsstillende, og at det ikke foreligger indikasjoner på nedskrivningsbehov. Utvalget er basert på oversikt over bankens største engasjementer, bevilgningsprotokoll og risikoklassifiseringssystemet.

Bankens note 2,3 og note 6-13 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av bankens tapsmodell og for hvordan banken estimerer sine tapsavsetninger etter IFRS 9. Vi har lest notene og vurdert om informasjonen knyttet til tapomodell, ulike parametere og skjønnsmessige vurderinger var tilstrekkelige og dekkende.

Revisors beretning 2023 for Berg Sparebank

2) IT-miljø som understøtter finansiell rapportering

Banken benytter komplekse IT-systemer i et automatisert IT-miljø og er avhengig av IT systemene i den finansielle rapporteringen. Kjernebanksystemene styres og driftes av en ekstern tjenesteleverandør. For å sikre fullstendig og nøyaktig presentasjon av den finansielle informasjonen, er det viktig at kontroller over transaksjonsprosessering og måling er utformet og fungerer målrettet og effektivt. Tilsvarende må kontroller for å sikre hensiktsmessig tilgangsstyring og systemendringer også utformes og fungere målrettet og effektivt både hos banken og tjenesteleverandøren.

En vesentlig del av transaksjonene innen banker og finansinstitusjoner er systemgenererte transaksjoner. Dette gjelder bl.a. renteberegninger på utlån og innskudd, samt inntekter og kostnader knyttet til betalingsformidling. Migrering til ny kjernebankleverandør høsten 2023 økte den iboende risikoen for feil i regnskapet. IT-miljø som understøtter finansiell rapportering, er av den grunn betraktet som et sentralt forhold ved revisjonen.

Hvordan vi håndterte forholdet i revisjonen

Vi etablerte en forståelse for bankens IT-systemer og IT-miljø av betydning for den finansielle rapporteringen. Vi innhentet og evaluerte en tredjepartsbekreftelse (ISAE 3402- rapport) som dekker de relevante kjernebanksystemene og tilhørende infrastruktur som understøtter den finansielle rapporteringen til selskapet. Vi vurderte målrettethet og effektivitet av IT-generelle kontroller over tilgangsstyring, systemendringer og IT-drift hos tjenesteleverandøren. Videre vurderte vi også målrettethet og effektivitet av relevante kontroller hos banken.

Som en del av våre prosedyrer innhentet og evaluerte vi tredjepartsbekreftelser som dekker relevante automatiserte kontroller i kjernebanksystemene, herav renteberegning, gebyramortisering, periodisering, kontering, systembasert avstemming og integrasjon.

Vi har innhentet og kontrollert bankens avstemming og overføring av regnskapsinformasjon fra gammelt til nytt system.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Revisors beretning 2023 for Berg Sparebank

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak § 1-4, 1. og 2. ledd b og International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU med mindre annet følger av forskriften. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- Innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi har eneansvar for vår konklusjon om konsernregnskapet.

Revisors beretning 2023 for Berg Sparebank

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Oslo, 12. mars 2024
RSM Norge AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Nils Eivind Holst".

Nils Eivind Holst
Statsautorisert revisor

Berg Sparebanks hovedkontor Halden:

Storgata 10
1771 Halden

Tlf. 69 19 60 00

Fax. 69 19 60 01

Avdelingskontor Fredrikstad:

Nygaardsgata 47-49 og 51
1601 Fredrikstad

Tlf. 69 19 60 00

**BERG
SPAREBANK**
Lokalbanken ved din side